NICI PREPUSUL, NICI SISTEMUL

—George BRANA —

Există indicații, din nefericire concrete, că se formează un fel de sub-ideologie printre unii Români din Vest, în curs de reeducare de către diverși trimiși camuflați, aciuați mai recent în lumea liberă. Si anume: tot răul din R.S.R. este dela Ceaușescu. In consecință, dacă s'ar termina cu el, sau și mai bine când se va termina cu el, poate nu chiar așa de târziu, totul va merge strună, pentrucă, la drept vorbind, toată lumea crede azi în socialism, cum se și vede la "social-democrații" noștri. Se subînțelege că nițel fard ar aduce un "comunism cu față umană", iar în relațiile externe s'ar petrece o minune: R.S.R. ar fi din nou în bune raporturi umane, cu Sovietele, care pe măsură ce s'ar petrece o tot mai mare supunere la linia Gorbaciov, acesta ar deșerta peste capul Românilor un adevărat corn al abundenței, cu toate bunătățile.

Nenorocirea e că există de 40 de ani, două răuri căzute pe capul Românilor, și care merg perfect împreună: răul unui zbir ca Gheorghiu-Dej mai întâi, și după aceea și mai răul cu un criminal sadic ca azi, și unul și altul bazate pe răul fundamental care este sistemul comunist, și fără de care n'ar fi posibilă apariția nici unui Dej ori Ceaușescu. Pentrucă numai asemenea răi pot scoate tot răul răului din cel mai rău sistem de azi, comunismul, al cărui scop nu este altul decât de a transforma omenirea într'un iad "real", nu simbolic ca în opera lui Dante.

Gulaș-comunismul din Ungaria, Gorbaciov-democrația din Rusia, în fond stalinisme camuflate sub alte minciuni, se vor șterge în nu prea mult timp, pentru curățarea drumului către "comunism", stadiul final al transformării întregii lumi în dobitoace înfometate și fiare feroce. Am fi niște simpli în ale duhului, dacă n'am avea siguranța că situația lui Ceaușescu, implicit a respectivei lui și a întregii șatre, nu fac obiectul de invidie ucigașă a măcar unei duzini de "ceaușești" în potență, cu alte șatre bine întocmite și cu respectivele consoarte avide de "blăni", scumpe ca ochii, și de "voiajuri". Care, oricum, îi "îmbărbătează".

Fenomenul Ceaușescu, pregătit de prefenomenul Dej, nu este doar posibil, ci funciarmente inevitabil în sistemul comunist, care nu s'ar putea susține altfel decât cu o tiranie absolută de "nucleu', cu sau fără vreun așa zis "cult al persoanei", care în realitate este al tiraniei.

După actualul zbir sistemul ar aduce altceva dar la fel de rău, însă operând cu discreție, ca și cu Gorbaciov care nu e deloc altceva decât un Brejnev cu pretenții de "civilizat". In sensul "discreției" propaganda care este un mecanism uns la perfecție, ar schimba peste noapte macazul și răul sistemului ar fi la fel de liber.

Fără un fel de "ceaușescu", zgomotos și botos, sau discret și rezervat, sistemul comunist din R.S.R., sau de oriunde, s'ar fărâma, pentrucă așa s'ar termina cu "noua clasă", care este clasa cu cele mai mari privilegii din istoria lumii în raport cu randamentele reale ale societăților respective.

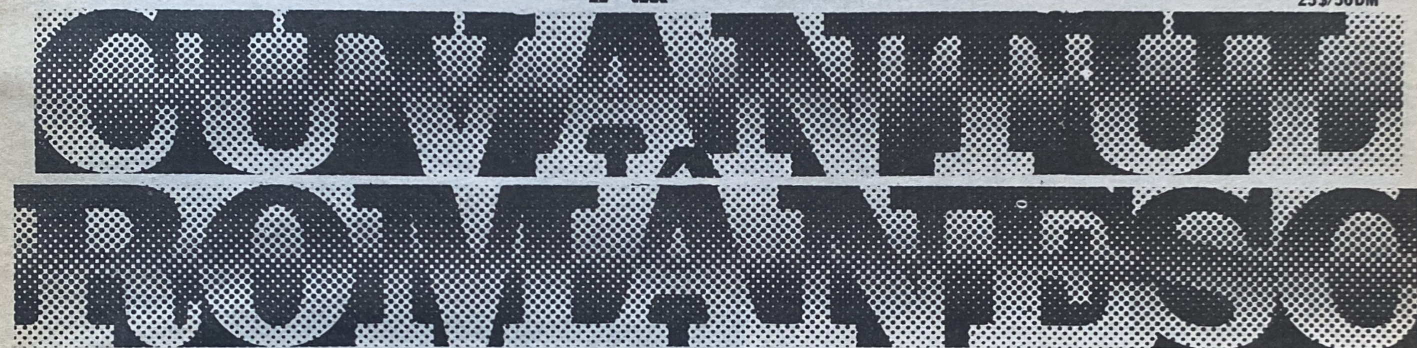
Din nefericire sunt semne că forța decisivă a lumii libere, încurajează această stranie nouă doctrină: "jos ăsta, dar să rămână tot aia".

Occidentul săracul de el, minat de o fundamentală neputință morală, se apropie de momentul în care i se va impune cu forță de soartă un compromis

Continuare în pag.3

ISSN
0705-8365

Prețul unui abonament anual
25$/50DM

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 12 Nr. 133 -MAI 1987- PUBLICAȚIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

POLITICĂ DE DATORIE SUPREMĂ ŞI POLITICĂ DE POTICNEALĂ

Eugen BÂRSAN

Politicile la care mă refer sunt legate exclusiv de Exilul Politic Românesc. De un exil care sufere de lipsa unei uniri majore în datoriile lui de luptă pe plan național, luptă în care singurul lucru care ne-ar putea diferenția ar fi gradul potenței personale de dăruire pentru ceea ce avem de făcut cu toții împreună.

In tranșeele dela Plevna, Mărășești, Nistru și Tisa, Românul n'a luptat în numele unui partid, ci al unei sfinte și supreme datorii față de țară. Si așa a fost și în luptele întregului trecut istoric românesc purtate pentru apărarea și supraviețuirea națională. De ce nu se poate lupta la fel și pe poziția de luptă cu care Exilul Românesc este îndatorat față de impostura din țară?

A rupt Românul din exil firul istoric al politicii naționale supreme? Cam așa se arată situația. Căci, deși, faza istorică prin care trece acum neamul e un capitol dramatic de viață și de moarte, exilul n'a demonstrat încă, la nivelul la care se cere, capabilitatea de a se ridica impunător dintr'o stare negativă care nu este altceva decât politică de poticneală.

Si este interesant de observat că politica națională de datorie supremă nu-i cere exilatului român sacrificiile din bătăliile menționate, ci doar atât: a milita în unire și cooperare frățească pentru marea cauză a țării și a neamului. Intocmai așa după cum țara este una în suferință și în îngrijorarea asupra sorții ei, exilul ar trebui să fie și el tot una în datoria și frontul de luptă pentru ea.

Este timpul ca să se iasă total din politica de poticneală, creată de egocentrisme și discriminări. Este un lucru așa de greu ori chiar imposibil să se treacă peste granița politicii de poticneală? Așa ceva este fără îndoială o chestiune de ultimă receptivitate a simțului național.

In chip îmbucurător, trebue să înregistrăm că acest simț care trece prin conștiință, a început să lucreze. Manifestările naționale dela Soultzmatt, Bonn și

Contiunuare în pag.3

ILUZIA PACIFISTĂ

—Titus BĂRBULESCU—

Napoleon I tânjea sincer după pace făcând războaie și străbătând Europa în lung și'n lat. In berlina lui amenajată în birou de lucru, de sală de audiențe a unui șef de stat și pat de campanie; sau călare pe câmpurile de luptă. Adevărul este că, războindu-se cu toate marile puteri de atunci, a reușit să trezească în toată Europa o doctrină revoluționară, o nouă ordine geopolitică, întemeiate pe cristalizări legitime de limbi și culturi naționale. In alți termeni, a trezit naționalismul popoarelor subjugate, le-a sădit ideea emancipării de tirania și despotismul altor imperii multinaționale. Concertul pentru pian în mi bemol major, de BEETHOVEN, este dedicat "împăratului". Polonia ocupată și ciopârțită de Austrieci, de Ruși, îl aștepta ca pe un liberator. Maria Walevska i-a dăruit chiar un fecior, pe contele Walevski, bărbat de stat eminent mai târziu, în Franța lui Napoleon al III-lea. Ba chiar și Principatele române de atunci - pe care el le ignora! - așteptau cu candoarea tipic moldovalahă să treacă și pe acolo, "să le dea dreptate": Bună Parte nu-i departe / Vine să ne dea dreptate... Cântecul popular a fost, de altfel reluat și legitimat internațional, în generația următoare, prin politica europeană a nepotului lui, Napoleon al III -lea. Grație acestuia, Principatele române au "decroșat" din situația de teritorii supuse și negociabile pe "monedă de schimb", când turcească, când rusească, când austriacă. "Monnaie de singe", cum se spune în franțuzește, pe bani dați saltimbancilor care se introduc în cetate!...

Grație celor doi împărați Napoleon, poporul românesc s'a trezit din somnul istoriei, s'a lansat pe scena Europei occidentale, ieșind din Asia Europei balcanice. Poporul românesc și-a asumat de atunci istoria lui modernă de națiune unitară, cu vocația și misiunea ei proprie printre popoarele pe care "le-a semănat Dumnezeu" (Bălcescu) în această regiune europeană de dincoace și dincolo de Carpați. Un fapt semnificativ, care derivă din psihologia, din limba și din geniul popular-țărănesc al Românului: este viziunea geografiei lui spirituale, legată de unitatea întregului pământ românesc. Toate apele curg dela munte, printre dealuri, peste câmpie spre Tisa, spre Siret, Prut și Nistru, spre Dunăre care le adună și le varsă în Marea Neagră. Peisagiul geografic și spiritual românesc, armonios în varietatea lui de munte - deal-vale-câmpie, nu se întrerupe la vreo cumpănă a apelor, vertiginoasă, de netrecut cu pasul, la vreun vârf de munte inaccesibil, la vreun deșert sau baltă puturoasă, ci curge legănat către niște puncte de așezare, umane și vesele - mănoase altădată-. Si de roire spre lumea largă: Dunărea, Marea Neagră. Profund pașnic și călător în lăuntrul geografiei sale spirituale, poporul românesc este întregitor și primitor în spiritualitatea lui ecumenică, tolerantă. Nu este, n'a fost niciodată cuceritor, rapace cu bunul altuia.

Dar iată că au venit peste el cuceritorii, păsările de pradă, lăcustele flămânde, adică ocupanții cu gând rapace și desnaționalizator: colonialiștii, în termeni moderni. Cei mai aproape de noi, Lenin, Hitler, Stalin, astăzi Gorbaciov. Nu prea seamănă nici unul din aceștia cu Napoleon I sau al III-lea, care n'au fost desnaționalizatori, nici colonizatori, nici asimilatori în favoarea unei culturi, civilizații, limbi, care să exprime tirania și terorismul intelectual sau pur și simplu teroarea criminală față de cel dezarmat și vorbind, gândind omenește. Din contra...

Despre dezarmare și securitate colectivă se vorbește astăzi din nou în Europa sfâșiată. Dialogul a fost angajat, la vârf. Supușii, sclavii n'au dreptul la vot. Sunt muți, în numele lor vor vorbi totuși niște avocați "din oficiu". Speranța lor rămâne totuși în luciditatea și curajul de opinie al lumii libere. Si al exilaților cu răspundere și greutate din lumea liberă.

A lansat, așa clar, împăratul actual al Sovietelor, Gorbaciov, bomba (!) pacifismului și securității colective, ba chiar planetare, în termeni noi și falacioși: dezarmare nucleară, mutuală și controlată până la punctul zero. Aparent, este credibil. La o analiză strânsă propunerea Gorbaciov este un sofism intolerant pentru spiritul clar - căci el implică reaua credință - și periculos de moarte pentru popoarele subjugate din Europa orientală, în deosebi pentru Români. Este necesar să fie demonstrat strict logic și apoi logistic:

Populațiile stăpânite de imperiul sovietic sunt obosite, ba chiar sleite de zeci de ani de mizerie economică, de intoleranță

Continuare în pag. 4

editorial

SPIRITUL DE INDEPENDENȚĂ

Aniversările naționale nu sunt simple împrejurări ocazionale, ci puncte de sprijin în viața unui popor. Sunt legături spirtuale cu trecutul și îndemnuri pentru generațiile viitoare. La aceste aniversări se pomenesc fapte însemnate, care reprezintă momente de culme, de mărire și trainice împliniri prin care se mândrește un popor. Istoria românească are încrustate pe răbojul ei câteva momente glorioase, care s'au întâmplat în luna Mai și prin care s'au deschis drumuri noi, de tărie și demnitate națională. Ne duc gândurile in deosebi la spiritul de independență din trecut, la conștiința națională, prin care s'a ajuns la independența Principatelor Române din 1877.

La vremea aceea, un Principe străin este adus în țară de boierii luminați și acceptat de întregul popor cu entuziasm și aclamații. Prin trudnicia și înțelepciunea tuturor se clădește regatul și se câștigă Independența românească, împlinindu-se astfel o parte din aspirațiile românești ale generațiilor anterioare. A fost unire de simțăminte și de cuget românesc, unire pe care nu a putut-o sfărâma nici una din "puterile străine", care erau direct interesate să stăpânească pământul românesc. Nimeni nu a trădat cauza românească, căci toți, dela vlădică până la opincă, apărau pământul țării în care erau îngropați strămoșii și făcătorii de țară. Spiritul de independență era înscris în registrul valorilor naționale și în cugetul tuturor. Este un fenomen organic, în viața comunităților naționale, faptul de a se apăra de "străinisme" și de a se dezvolta prin propriile puteri, pe măsură proprie. Nu după calapoade de import.

Acest spirit de indepentență este și principiul dela care pornește lupta Românilor din exil împotriva invaziei comuniste. Regimul comunist din România a distrus independența juridică și politică a statului român, pe care l-au întemeiat cei ce gândeau, cugetau și simțeau românește. Prin aceasta, comuniștii din România, au demonstrat "străinătatea" lor de tot ce este românesc, național și vine din tradițiile strămoșești. Tot prin aceasta s'a demonstrat "ilegitimitatea" guvernării comuniste în România. Căci nu poți servi un popor, nu poți fi conducătorul unui Stat, dacă îi răpești independența, poți apăra independența unui popor sau stat, dacă tu însuți, ești supus și slugarnic față de străinii de neam, așa cum este partidul comunist din România, față de Moscova roșie.

Tara românească și-a pierdut independența, datorită partidului comunist, impus la conducere prin forța brutală sovietică, și nu-și va câștiga independența sa, decât prin eliberarea țării de sub sclavia comunistă și moscovită. Acestea sunt temeiurile acțiunilor și luptelor românești din exil.

Noi, cei din exil, animați de sentimente curate, dorim să fie recâștigată și restaurată independența românească, adică dreptul național de organizare proprie, după cuviința românească. Deci, eliberarea României din servitudinea rușinoasă a comuniștilor față de bolșevicii moscoviți.

George BĂLAȘU

DE ZIUA DE ZECE MAI

——Pr. Dr. Petre POPESCU——

Ziua de 10 Mai pe care și în anul acesta o sărbătorim în exil, este o dată care ne fixează existența istorică, dar și esența nemodificabilă care ne-a permis să ne definim în mod definitiv și să justificăm prezența noastră în marele spațiu, care se numește Europa.

Este o dată explicită a unei realități vizibile care-și prelungește rădăcinile către o profunzime invizibilă. Este o dată în care s'a afirmat conținutul, fenomenul românesc, tradiția și esența ascunsă timp de secole și care, dintr'odată și într'un mod aproape miraculos (George Brătianu) își reia dreptul de expresie.

Nu este vorba, azi, să sărbătorim o independență sau o unire oarecare, pe care și actualul regim este dispus s'o comemoreze ca stăpân absolut pe existența românească. Această comemorare, chiar atunci când o face nu atrage decât tăcerea umilită a cetățenilor și rezistența lor impusă din adâncurile firii, a unei firi esențiale care n'a fost niciodată profanată și care n'a putut fi convertită la noua ideologie.

In 1944, esența, conținutul, tradiția, fenomenul românesc au devenit invizibile, s'au ascuns sub aspectele exterioare ale unei existențe chinuită și amputată de o putere impusă din afară, străină esenței. Poporul român, redus la expresia unei existențe, a încetat de a mai fi prezent și reprezentativ din punct de vedere spiritual și cultural și el n'a mai putut trăi intr'o stare de echilibru între esență și existență și n'a mai putut îmbogăți cultura europeană cu propriile lui creații. Esența s'a întors la tăcere. Ea s'a născut totuși în exil, pentru ca acest suflet românesc să nu fie uitat. El fecundează neoficial, dar se manifestă în universal. In acest caz, comemorarea din țara robită este lipsită de sens, este în afara tradiției, esenței și fenomenului românesc. Sufletul românesc nu participă la ea decât fizic, sub teroarea de a fi prezent cu flori artificiale în mână.

Astăzi, în exil sărbătorim 10 Mai, realizat calitativ de geniul popular, de cultura, de speranța niciodată ofilită, de arte, de literatură, de știință, de viziunea clară a bărbaților politici și de eroismul soldatului român.

Existența și esența au dat ziua de 10 Mai și ea are nu numai o importanță națională, dar mai ales universală sub impactul unor nume proprii și sub impactul unor calități specifice neamului, pe care etnia românească n'a încetat o clipă, de atunci încoace să le ofere lumii.

Noi, sărbătorim în exil 10 Mai cu Tedeum, sub cupola Bisericii strămoșești, sub cupola în care etnia românească s'a născut, a crescut și a luat o statură spirituală unică.

In această vreme, adepții marxismului persecută Biserica, îi dărâmă sanctuarele și pe cele mai reprezentative le transformă în muzee pentru curioși, iar pe preoții cu vocație și duh apostolic îi pun în închisori. A persecuta Biserica la Români, înseamnă atentat la esența lui creatoare, înseamnă a împiedeca neamul să trăiască pe linia lui proprie, să aibă stilul lui specific, să fie el ce trebue să fie.

Tot în acest timp adepții ateismului au înființat în exil biserici paralele. Ele n'au nimic în comun cu Biserica strămoșească, cu Biserica tăcerii, cu Biserica catacombelor, cu Biserica chinuită și umilită din țară. Pentruca aceste Biserici să existe, au nevoie de sigiliul statului ateu, cu scopul de a discredita credința creștină și Biserica noastră strămoșească. O altă formă subtilă de atentat la viața Bisericii strămoșești.

La această sărbătoare de 10 Mai nu se face apel la solidaritate și la unire. Este vorba ca Românii cu suflet românesc să se regăsească în conținutul spiritual și național românesc, alături de sufletul tăcut al Neamului, alături de cei ce ne-au dat ziua de 10 Mai, până la izvoare și care odihnesc la umbra crucilor pe pământul patriei și sub cupola Bisericii strămoșești.

Numai în acest fel, 10 Mai, își ia adevărata însemnătate și se înscrie în conștiința universală. □

CĂTRE REDACȚIE

*ISTANBUL, TURCIA - Aceste rânduri sunt scrise de un tânăr român, fost ofițer mecanic de cart, angajat la Navrom-Constanța, care a fost obligat să purceadă pe calea exilului spre a scăpa de opresiunile "mașinii de mutilat suflete", care este societatea comunistă.

Mă numesc Suță Alexandru Gheorghe, născut în 1960 în comuna Leordeni-Argeș și am fost educat într'o familie pătrunsă de crezul lui Lenin, care a crezut în toate prefacerile și promisiunile făcute de demagogii inculți, salvați din groapa rușinii datorită tupeului lor animalic și înclinației lor spre trădare. In ziua când am auzit în familie că în țară nu se mai poate trăi, mi-am dat seama că și tatăl meu slujise sub drapelul infamiei și că ani în șir mințise și se mințise, îndemnând oamenii să se înroleze sub drapelul roșu, pătat de sângele atâtor martiri care au murit pentru o lume mai bună și mai dreaptă, ci nicidecum pentru schimbarea binelui cu răul.

Am absolvit Institutul de marină Mircea cel Bătrân în 1983. In perioada studenției, în primii ani am fost prins de efuziunea firească a tinereții de acaparare a puterii și de dominare, de aceea am încercat să mă afirm; planul cel mai ușor este cel politic. Eram un element tânăr, în formare, cu o cultură generală bogată, deci tipul caracteristic și potrivit de a fi secretar UTC. Am îndeplinit această funcție timp de doi ani, perioadă în care mi-am adus dezaprobarea colegilor, privirile mânioase ale prietenilor și laudele lingăilor. Pot să recunosc că am crezut în tot ceea ce am făcut. Credeam în societatea mea comunistă, în societatea pe care o cunoșteam eu, o deformare a vieții mele.

Când s'a schimbat conducerea institutului și a venit și "curtea" lui compusă din oameni reduși, cu un limbaj de inculți și plin de invective, am înțeles care este adevărata realitate, care trebue să fie cauza luptei mele...

Alexandru Gheorghe SUTA

*SMYRNA, USA - Doresc să vă mulțumesc din suflet tuturor acelor oameni care lucrează în redacția ziarului "Cuvântul Românesc", deoarece dela sosirea în Statele Unite, am fost ajutat de Dvs. cu această nemaipomenită bucurie, fericire, într'un cuvânt de primirea acestui ziar, bineînțeles fiind încă neabonat. Imi este greu să vă explic, că o anumită perioadă mi-a fost foarte greu cu limba engleză și nu am putut găsi un serviciu. Sper ca'n timpul cel mai scurt să-mi revin, să devin abonat permanent al acestui ziar. Mulțumesc din nou acelor oameni mari, cu suflete mari, ce m'au făcut să intru înpoesia ziarului lună după lună.

Cu stimă și respect,

Mircea RADULESCU

*ISTANBUL, TURCIA - Sunt unul din noii refugiați din campul din Turcia. Citesc filele ziarului Cuvântul Românesc cu deosebită plăcere, fiind interesat în informații și evenimente atât din țară cât și din lumea liberă.

Vă adresez această scrisoare cu rugămintea de a difuza pe calea undelor, radio Europa Liberă, mai multe informații celor interesați despre țările și localitățile unde există campuri și se acordă azil politic; cred că nu puțini sunt aceia pe care îi interesează acest lucru.

Mă iertați că nu pot să-mi dezvălui identitatea, deoarece nu aș vrea să-mi înrăutățesc situația familiară: am în țară soția și copiii, nemai amintind de părinți, frați, etc. Din acest motiv nu pot să aștern pe această coală de hârtie tot ce-mi dorea inima de mulți ani să fac. Pot să spun doar că vin dintr'o țară arabă în care România are lucrări prin Departamentul de Lucrări în Străinătate ARCOM-ARCIF, unde am lucrat detașat pentru mult așteptata ieșire "afară" ca să nu risc granițele ultra păzite ale României.

Cu aceasta nu aș vrea să dau impresia că încurajez pe alții ca să rămână în Occident, dar sunt convins că cei hotărîți să o facă în curând sau în viitor, tot vor face pasul acesta, dacă vor avea curaj și posibilitate, dar contează foarte mult să fie bine informați pe calea undelor. Eu, de exemplu, ascult de circa 15 ani în mod regulat emisiunile postului de radio Europa Liberă și doar o singură dată am putut să aud când au fost citate țările care acordă azil politic, dar nu și orașele unde se află. Stiam de Latina în Italia, de orășelul de lângă Viena, dar de Turcia nu știam; sigur, ar fi fost mult mai ușor.

Cu speranța de a ajuta pe alții într'un gând cu mine, care nu mai vor să trăiască într'un "lagăr socialist radiat" cu "o epocă de decrete date de când mă știu, parcă împotriva poporului român", am scris aceste rânduri.

Totodată aș vrea să știe cei interesați că nu ai neapărat nevoie de pașaport, lucru care îi derutează pe mulți, căci, imediat, pe teritoriul Turciei se adună toate pașapoartele; mai important este să ai bani de autobuz până la Istanbul.

Cu stimă,

UN MUNCITOR LIBER

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ţinem să facem cunoscut că REDACȚIA ACESTUI ZIAR nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

CĂTRE ABONAȚII DIN EUROPA

Pentru orice schimbare de adresă în Europa, sau reclamații în legătură cu primirea ziarului, vă rugăm să vă adresați mai întâi Domnului Paul Morcov, distribuitorul pentru Europa al ziarului Cuvântul Românesc, la adresa:

Dipl. Ing. Paul Morcov
Postfach 10 13 26
6050 Offenbach Main
B.R.Deutschland
Tel. 069-83 7550

DEZARMAREA ŞI DESTINDEREA SĂ FIE ÎN FAVOAREA TUTUROR

G. BĂLTEAN

Mihail Gorbaciov vrea să fie ajutat de către Vest în încercarea sa de a îmbunătăţi situaţia economică a Uniunii Sovietice. Pentru ce, să-l ajute Vestul? Pentru acceptarea, în sfârşit, a unei mici dezarmări, care este în primul rând în favoarea Uniunii Sovietice? Gorbaciov vrea destindere, dar ce fel de destindere vrea Gorbaciov? El vrea o destindere care să dea posibilitate Rusiei să se refacă în vederea continuării revoluţiei internaţionale pe care Moscova o organizează ori unde se iveşte ocazia.

Intern, încet dar sigur, oamenii au început să murmure şi să se mişte mai cu curaj. Extern, obligaţiile Rusiei au crescut îngrijorător iar "profitul revoluţionar" scade vertiginos.

In întrecerea economică, tehnică şi ştiinţifică dintre Rusia şi statele NATO, balanţa a înclinat categoric şi ireversibil în favoarea NATO. Spionajul sovietic nu mai procură datele de care Moscova are nevoie pentru înarmare, la nivelul la care Ruşii au fost obişnuiţi. In schimb, "High Tech" oferă înarmării NATO posibilităţi nelimitate.

Gorbaciov vrea destindere unilaterală aşa cum a mai existat în anii 70, când Rusia a cucerit 100 milioane de oameni pe toate meridianele, iar Vestul a privit şi nu a acţionat, căci era doar "destindere". A fost nevoie să existe invazia Afganistanului pentru ca Vestul să înţeleagă minciuna multi-seculară rusească.

Vestul trebue să ştie, că propunerile lui Groabciov sunt doar o tactică. Gorbaciov lasă neatinsă strategia seculară rusească, solidă şi de neschimbat. Social-democratul Helmut Schmidt, fost cancelar al Republicii Federale Germania, spune în cartea sa "O Strategie Pentru Vest": "Mai mult de 500 de ani, ţarii ruşi au urmărit politica cunoscută sub numele de "concentrarea pământului rusesc", ceea ce în practică înseamnă cucerire de ţări străine, iar apoi rusificarea locuitorilor lor. Această strategie globală de expansiune este continuată în mod şi mai accentuat dar precaut de către conducerea sovietică a Rusiei". Ruşii vor iarăşi destindere pentrucă acum sunt sleiţi de cursa înarmărilor impusă drept răspuns, deci, reciprocitate, la înarmarea fără întrerupere şi revoluţia fără încetare şi fără hotare pe care ei o desfăşoară. Ruşii vor pace, dar cu teritoriile cucerite la sfârşitul celui de al doilea război mondial sub stăpânirea lor veşnică.

Noi, toţi vrem dezarmare şi pace, destindere şi bună înţelegere, dar nu ca sclavi, ci ca oameni liberi şi demni. Pentru aceasta cerem:

1. In relaţiile Vestului cu Uniunea Sovietică, Vestul să-şi arate forţa globală cu curaj şi să riposteze cu hotărîre la orice provocare sovietică. Reciprocitatea să funcţioneze în toate relaţiile de orice nivel, iar cedarea în faţa Ruşilor, care s'a practicat în deceniile trecute, trebue să dispară fără urme. Nu Vestul are nevoie de Ruşi, ci invers!

2. Tactica practicată până acum în negocierile de dezarmare, "Pocherul", să continue. Paralel să se intensifice introducerea înaltelor realizari din "High Tech" în înarmarea NATO, până când Vestul va avea creată strategia globală eficientă, care să nu fie doar o strategie de răspuns la strategia sovietică, aşa ca până acum, ci o strategie de iniţiativă în vederea înlăturării definitive a ameninţării ruseşti şi respectiv, pentru asigurarea păcii, libertăţii şi prosperităţii pentru toate popoarele lumii. Noua strategie a Vestului trebue să asigure un răspuns clar şi nimicitor la strategia de înşelare zisă a revoluţiei.

3. Uniunea Sovietică insistă privitor la crearea unei zone neutre în centrul Europei, zonă dispusă Nord-Sud. Această zonă propusă nu cuprinde nici un stat din .Pactul dela Varşovia, şi urmăreşte între altele neutralizarea Germaniei. Prin aceasta Estul şi Vestul Europei vor fi şi mai puternic despărţite, iar despărţirea va conduce la izolarea lor. Noi vrem apropierea şi unirea Estului şi Vestului Europei, unire care este posibilă prin crearea unei zone neutre Est-Vest. Europa de Vest are trei state cu statut de neutralitate: Elveţia, Austria, şi Suedia, iar Finlanda este neutră fără statut. Zona Pactului Varşovia nu are nici un stat cu statut de neutralitate. Noi propunem: o zonă neutră formată din două state din Vest şi două state din Est, respectiv: Elveţia, Austria, Ungaria, şi România. Dacă Gorbaciov vrea destindere şi pace într'adevăr, el trebue să fie de acord cu această propunere.

4. Dacă Gorbaciov vrea într'adevăr democraţie, precum afirmă, el trebue să fie de acord cu alegeri libere în ţările Europei de Est, inclusiv în Tările Baltice: Estonia, Letonia şi Lituania. In orice negocieri Est-Vest să se introducă această temă pe ordinea de zi. Respectarea drepturilor popoarelor stă la baza respectării dreptului omului.

5. Pe aceeaşi bază trebue să se accepte şi reunificarea Germaniei.

6. Vestul trebue să ajute popoarele captive din Europa de Est în lupta lor de rezistenţă contra tiraniei, rusificării şi mutilării fizice şi spirituale. Acest ajutor ar fi o contribuţie a Vestului la lupta pentru pace şi libertate care afectează şi existenţa Vestului.

7. In Vest trebue ca mass-media să prezinte mai frecvent realitatea din blocul sovietic, drepturile omului şi nivelul de trai.

8. Vestul trebue să accepte pe piaţa sa mai puţine mărfuri din statele Pactului dela Varşovia, în schimb săşi deschidă piaţa pentru mărfurile statelor din America Latină, care se găsesc în criză de piaţă de vânzare pentru produsele lor şi respectiv, nu îşi pot procura devizele de care au nevoie.

9. Dacă Vestul într'adevăr vrea să sprijine libertatea, el este chemat să înceteze furnizarea de bani forţelor de guerilă comuniste din lumea a 3-a care luptă în favoarea Uniunii Sovietice. Ajutoarele în bani trebue să ajungă realmente în mâinile guvernelor democrate şi a popoarelor nevoite.

10. Ca ultimă acţiune aduc din nou propunerea pe care am făcut-o în 1981 prin broşura "Polonia: Experienţă şi Exemplu" şi reluată prin cartea "Ideologie şi Criza Economică-Strategie şi Tactică în Relaţiile Est-Vest" (apărută în 1985 /86 şi în engleză) şi anume: Infiinţarea de sindicate libere în toate statele din blocul sovietic, inclusiv, în URSS, după modelul "Solidarităţii" din Polonia, sub conducerea unui sindicat internaţional "Solidaritatea" (sau "Solidaritatea Internaţională"), care să funcţioneze în Vest. Când statele din blocul sovietic vor ajunge la reală democraţie, conducerea sindicatului "Solidaritatea Internaţională" poate fi mutată în una din capitalele Europei de Est. Dacă Gorbaciov este într'adevăr pentru democraţie, el va admite acest sindicat în fiecare ţară.

Refuzul acestor elementare drepturi umane trebue să conducă la stoparea negocierilor cu Sovieticii şi la refuzarea oricărui ajutor din partea Vestului. Negocierile de dezarmare şi de relaţii Est-Vest, trebue să aibă un sens. Există oare un sens mai uman şi mai înalt decât ajutarea tuturor popoarelor lumii să trăiască în pace, libertate şi prosperitate? □

G. BĂLTEAN

POLITICĂ DE DATORIE SUPREMĂ ŞI POLITICĂ DE POTICNEALĂ

Urmare din pag. 1

Frankfurt 1986, au demonstrat un impuls de ieşire din politica de poticneală. Un semn pozitiv de deschidere spre rezon, înţelegere şi unire românească, lucruri care în final ar putea insemna, că exilul poate fi şi el capabil de o politică naţională supremă.

Preşedinţii CNR şi URL au vorbit pledând pentru "unirea tuturor". Ne place să credem că n'au fost doar vorbe ocazionale, care să sune oportun şi plăcut unor audienţe doritoare de aşa ceva, şi că începutul de cooperare va evolua spre realizarea politicii naţionale supreme. O asemenea importantă treabă este legată cu deosebire de cei de sus. Căci jos, ceea ce mişcă oamenii, aducându-i la manifestări şi comemorări, este ideea şi simţul de afirmare naţională într'o cât mai largă unitate.

In chip nefericit între Românii organizaţi sunt şi unii care persistă în a ignora cooperarea şi unirea românească. Lăsându-i la o parte pe "ambasadişti" şi pe cei care fac acest lucru îndeplinindu-şi rolul de agenţi de influenţă, ne oprim cu mirarea şi cu greaua înţelegere la cei care se pretind urmaşii unui partid de trecute mari înfăptuiri româneşti pe concepte şi linie de politică naţională supremă, Partidul Liberal. Se socotesc ei cu adevărat mai buni, adoptând în aceste momente cruciale ale neamului o politică de poticneală naţională în exil? Nici unul nu putem fi mai bun, stând pe poziţii de ignorare a imperativului de cooperare şi unire românească. Doar cu toţii, împreună, putem fi mai buni, cooperând şi unindu-ne în lupta pentru salvarea ţării.

Politica exilului nu trebue să se învârtească în jurul unuia sau altuia, ci în jurul obiectivelor legate de situaţia ţării. Cine nu vrea să asculte de glasul acesteia şi se complace într'o politică de poticneală, dovedeşte a nu avea judecata sau maturitatea politică cerută de împrejurări şi în chip inconştient face exact ce-i place imposturii din ţară.

Ne găsim în faţa unui spectru teribil. Acasă: un popor pus la pământ şi terorizat de comunism. In exil: deşi în libertate, suntem într'un anumit fel ţinuţi tot la pământ de dihonia diavolului care se arată mai puternică decât conştiinţa care ar trebui să ne conducă.

Succesul dela Soultzmatt şi Frankfurt trebue continuat ca o bună bază pentru lucruri şi mai mari. Este deci de aşteptat ca perseverenţa bunelor sentimente naţionale legate de Soultzmatt şi Frankfurt să meargă înainte şi să nu cedeze politicii de poticneală. Unirea face din noi ce trebue să fim ca Români în situaţia de acum a ţării, pe când poticneala ne ţine în slăbiciune şi mediocritate naţională.

Atâta timp cât nu putem fi mai tari prin unire, regimul comunist din ţară jubilează că n'are adversar.

Eugen BARSAN

FERICIRE MĂSURATĂ ÎN CAIELE ŞI POTCOAVE

Ceauşofilii dela masmedia reseristă au devenit discipolii lui Albert Einstein. Ei adună, scad, înmulţesc şi desenează statistici cu deal şi vale ca să ne arate ce potop de bunătăţi ne-ar oferi sistemul dacă becul de 15 w ar fi înlocuit cu unul de 14 w şi dacă Românul ar face baie odată pe trimestru.

Din energia salvată citind noaptea la lună s'ar produce 64 de caiele şi opt potcoave care ar egala cu două iepe încălţate şi înhămate ca să culeagă, de pe patru hectare, recolta de păstârnac.

Totul e calculat cu miligramul, milimetrul şi milicreierul.

Concluzia, proclamată în baza adevărului ştiinţific-socialist, e că vinovaţi de lipsa de apă, mâncare şi căldură, sunt cetăţenii care au stomac, îşi spală dinţii şi nu şi-au însuşit genetica pinguinilor ce fac băi de soare la minus grade.

Adunător, cruţător, econom, strângător şi realizator, în ritm pe perimetri şi decrete, au devenit imperative patriotice întru realizarea planurilor cincinale.

Pentru a sări pârleazul, din criza actuală, în raiul comunist, adăugăm câteva idei ce n'au fost incluse în reţeta de însănătoşire economică a ţării:

Dăm exemple:

A socotit cineva câtă piele de bou s'ar economisi dacă ziariştii, fotografii, controlorii, inspectorii, miliţia economică, etc., nu şi-ar toci pingelele ca să descopere că o croitoreasă a lăsat un fier de călcat aprins; ori că o clanţă dela uşa unui apartament a fost montată invers? (Din dezvăluirile anchetatorilor dela "Informaţia Bucureştiului", N.R.)

A socotit cineva binefacerile ce s'ar realiza dacă agenţii însărcinaţi cu paza "Conducătorului" şi spionarea vecinilor ar fi trimişi la munca agricolă?

Imaginaţi-vă câte boabe de grâu extra în traistă şi câte mii de tineri vor rămâne în clasă ca să-şi înveţe lecţiile!

Imaginaţi-vă câte automobile nesfărâmate, dolari şi cai de rasă ar avea România dacă lui Nicu nu i-ar place să bea şi să joace cărţi?

V'aţi gândit cu câte bilioane de dolari ar fi RSR mai puţin dator dacă n'am fi avut "Industria Petrochimică", "Siderurgia dela Galaţi", etc? Sau câtă pădure ar fi rămas netăiată dacă Ceauşescu nu şi-ar fi tipărit operele?

V'aţi gândit câte milioane de litri de benzină s'ar economisi dacă n'ar fi "vizitele de lucru", dacă Zoiţa nu s'ar duce cu avion special la Paris să-şi facă părul şi dacă tovarăşii n'ar zburda pe meridiane ca să culeagă premii academice plătite în avans?

Si, v'aţi gândit, cât ar fi România de bogată şi Românul de fericit dacă n'ar fi existat nici pui de scornicean?

Stroe MOLDOVANU

NICI PREPUSUL, NICI SISTEMUL

Urmare din pag. 1

final dictat de Soviete: "mai daţi înapoi ca să mai înaintăm noi". Pentrucă Sovietele, dacă nu "mişcă" se prăbuşesc. Si există nu se ştie cine, afară de Soviete, care nu vrea cu nici un preţ căderea Sovietelor. Deşi România nu este nici un fel de mare putere, sau mică, are ceva exemplar.

In 1940 la noi a fost cel mai grav punct de ruptură în istoria Europei din acest secol. Intre regimul Carol II şi regimul Ceauşescu este o certă analogie. Carol II a fost părăsit în 1940, iar în spre 1990, Ceauşescu este şi el părăsit. Si într'un caz şi într'altul "Maurul" îşi făcuse datoria. In 1940 a căzut Europa Occidentală ocupată de Hitler. Acum Europa liberă este, după cât se vede, lăsată la discreţia Sovietelor prin retragerea rachetelor atomice. Si judecata "Ceauşescu e răul, restul merge", pe care se vede că încep s'o impună Statele Unite, şi dezarmarea Europei încă libere, ceea ce practic anulează politica lui Reagan până acum mare, dar în actuala perspectivă fatală, arată că se întâmplă ceva sinistru, şi cea mai bună indicaţie ne-o dă "scandalul" Iran, cusut cu aţă albă. In această chestiune nu era vorba de o slăbire a lui Reagan, ci a Statelor Untie, aşa cum au văzut în America un număr de oameni încă lucizi.

Suntem obligaţi să credem din ce în ce mai mult că se exercită un enorm şantaj împotriva Statelor Unite, pentru a sili cea mai mare putere din lume să lase în voia soartei, pentru totdeauna, Europa. Si cazul "Watergate" a fost înscenat pentru slăbirea Statelor Unite, şi n'a lipsit mult ca în câţiva ani această mare putere să ajungă la o totală paralizie internă.

Venirea lui Reagan a arătat că există în această ţară un mare consens între majoritatea cetăţenilor şi conducătorul ei politic principal. "Irangate" n'a reuşit, dar apare evident că Reagan este constrâns prin ameninţări mult mai teribile decât soarta lui politică, să dea Europa Sovietelor. Totul depinde pentru ziua de mâine a Europei, de Reagan, dacă va putea învinge acest şantaj. Nu ne rămâne decât să ne rugăm: DUMNEZEU CU AMERICA.

George BRANA

SFATUL REGELUI ŞI REGII SFATURILOR

Motto: "De ai uitat tu, dar eu n-am uitat"
(din "O seamă de cuvinte" de Ion Neculce)

——Constantin MAREŞ——

Anul 1986 a marcat, din prima până în ultima lună, proiectarea pe ecranul realității a intențiilor manifestate încă dela finele lui 1985 în domeniul convergenței acțiunilor exilului românesc. Ca momente principale şi amplasate pe o curbă ascendentă, vor rămâne întâlnirea dela Frankfurt din Ianuarie, dela Paris din Aprilie, apoi adunările dela Soultzmatt din Iunie şi Frankfurt în Decembrie, acolo unde tot la comemorarea făuririi României Mari, în urmă cu alt an, Români din câteva organizații şi din afara acestora, au pus bazele unui edificiu de a cărui durabilitate suntem, poate, toți răspunzători. De altfel, şi adunarea din 24 Ianuarie 1987 dela Heidelberg, s'a situat în aceeaşi arie, respinsă sistematic de casandre şi generali fără soldați sau amirali hărăziți comenzii unui caiac lipsit de padele.

Cei care nu câştigaseră la loteria lozurilor prezidențiale au decretat că o acțiune comună a celor mai importante grupări ale pribegiei româneşti, Consiliul Național Român şi Uniunea Românilor Liberi, va reedita povestea celor doi pitoni închişi seara în aceeaşi cuşcă, găsită goală la deschidere în dimineața următoare, deoarece pitonii se mâncaseră unul pe altul. Coabitând şi coacționând, CNR şi URL nu numai că au supraviețuit, dar şi-au dovedit reciproc faptul că alianțe tactice, deci trecătoare şi pentru etape, s'ar putea transforma într'un aliaj strategic, mai durabil la temperaturile înalte ale pasiunilor exacerbate şi la cele scăzute ale indiferenței imensei majorități a diasporei române față de politic şi național, preocupată de griji şi anti-griji de ordin pecuniar-turistic, ce nu avem nici un fel de drept să le condamnăm, dar şi nici un fel de obligație să le aplaudăm.

In ultimul studiu publicat în CUVANTUL ROMANESC şi în care a abordat problema bazei organizațiilor politice din exilul nostru, Mihai Fotin Enescu scotea în evidență asemănarea de fundamente, structuri şi finalități ale celor două mari organizații ale Românilor exilați, despre care trebue adăugat că deşi reprezintă o infimă fracțiune față de masa pribegiei, rămân în fruntea acesteia într'un sistem de referință ce respinge inactivismul amorf.

Dar politica nu este obligația de toate zilele a fiecăruia, iar nu tot ce face un exilat care se crede politician este şi politică tot aşa cum alții fac politică fără să ştie.

Lansați în anul 1987, unii din noi am dori rezolvarea cvadraturii cercului exilaților, pornind tocmai dela acțiunile unitare din trecutul apropiat şi anume, unificarea exilului românesc, deşi toate încercările de până acum s'au izbit de două ziduri ridicate la poluri opuse: cel al indiferenței şi cel al ambiției, maximum de organizații prezentând imensul avantaj al maximumului de funcții de conducere, chiar dacă în unele cazuri, fotoliul prezidențial se dovedea un biet strapontin ros de carii, într'un vagon de marfă cu roțile ruginite, tras de mult pe linia moartă. Uitând de "soluția Cuza" care ar fi dus prin alegerea aceloraşi persoane (dacă nu chiar a aceleeaşi persoane) la promovarea lor în statele majore ale mai multor grupări, acestea au preferat sistemul pluricelular şi dacă n'am asistat la căsătorii din dragoste şi nici din rațiune, ştim că lipsa mariajului exclude divorțul şi la urma urmei, doar betonul poate cunoaşte fenomenul segregării, total necunoscut de apa de ploaie. Să continuăm pe drumul colaborării şi etapelor tactice şi poate că atunci când vor adormi ambiții ne vom trezi având conştiința clară că sub diverse denumiri se ascund aceleaşi tendințe şi că pe orice punct al cercului exilului ne-am afla, vom fi la egală apropiere de centrul preocupărilor româneşti.

Fără îndoială că atât sub aspect cantitativ cât mai ales calitativ, - deşi numărul participanților a depăşit aşteptările optimiştilor, ceea ce trebue reținut în primul rând este substanța, - manifestările dela Soultzmatt şi Frankfurt din 1986 au deschis noi premize în domeniul acțiunilor româneşti de peste hotare, dar care să aibă nu numai răsunet şi înăuntrul granițelor țării ci şi o posibilă eficiență pentru cei dela vatră, care sunt şi cei mai mulți şi cei mai încercați şi a căror preocupare nu oscilează între Bahamas şi Mercedes sub semnul libertății, ci între pâine şi căldură, totul în zodia teroarei. Prezența Regelui Mihai printre Români a fost aclamată de unii şi în cel mai rezervat caz acceptată de alții şi ea nu ar fi fost posibilă dacă în lista organizatorilor nu s'ar fi înscris cele mai active şi recunoscute organizații ale exilului nostru.

Iată însă că dincolo de enervarea ambasadei şi ambasadiştilor, principalele evenimente şi realizări ale Românilor pribegi în ultimul an, au stârnit şi preocuparea câtorva persoane intrate în derută că s'ar putea ca neavând astăzi tichete pentru expresul ce duce la Palat, să fie mâine lipsite de bilet de intrare la tombola portofoliilor ministeriale. Aflate la marginea organizațiilor care s'au străduit să adune şi să realizeze, pretind că n'ar fi alături ci deasupra şi dându-şi seama că nu este cazul să înmulțească recolta gafelor cu un strigăt de "contra", se mulțumesc să treacă sub tăcere un "pentru". Dar cum preşidențita şi portofolita sunt boli greu curabile, au căutat o soluție nu pentru racilele pribegiei şi țării, ci pentru o criză ministerială a viitorului ce nu ştie nimeni cât e de depărtat.

Scriind aceste rânduri ca nefiind înscris nici în URL şi nici în CNR o fac într'o calitate la care m'am referit şi cu alt prilej; aceea de membru al celei mai largi grupări a diasporei noastre: Organizația Românilor Neorganizați, dar s'ar putea ivi ziua când vânătorii de voturi să fie siliți să țină seamă şi de această ORN aflată acum în oficială clandestinitate. Până atunci, acei care îngroaşă rândurile Marei Mute, care se bucură însă de un fin auz, poartă în ei contradicția neantagonică a faptului că întristează candidații la preşedinție prin lipsa voturilor, dar îi bucură prin auto-eliminarea unor potențiali contracandidați.

Mai tristă pare soarta celor care din aprecieri greşite sau fiind prea împovărați de sacul ambițiilor pe cât de personale, pe atât de nesatisfăcute, fie că n'au ocupat din vreme un taburel prezidențial, fie că ocupându-l, au dovedit, la modul notoriu şi peremptoriu, că mini-organizația ce pretind că o conduc are un caracter fantomatic, totalitatea membrilor putându-se deplasa cu una şi aceeaşi motocicletă fără ataş, pentru a-şi ține congresul în prima cabină telefonică întâlnită.

Alarmați de faptul că neavând, în consecință, o invitație permanentă la Curtea Domnească, au căutat o soluțier care să le asigure intrarea, fie ea şi pe uşa de serviciu, în Sala Tronului, mai ales că unora le cam fusese scurt retezată auto-invitarea la o inutilă audiență. Nefiind posesori ai unui pachet de acțiuni bine cotate la bursa maxi-organizațiilor pe care, când le-au boicotat defăimându-le, când le-au defăimat boicotându-le, au recurs la o nouă soluție, scoasă din vechiul arsenal al cronicarilor şi istoriei: se auto-oferă ca membri de vază în Sfatul Domnesc, ceea ce le va asigura, speră, să fie cei dintâi pentru a-şi deschide baierile, în clipa când miraculosul băț al istoriei, va începe scuturarea merelor de aur, din pomul lăudat.

Trecând peste prezente personalisme, trebue să recunoaştem aceea că ideea unui Sfat Domnesc îşi are rădăcini în ceea ce ar fi spus Eminescu: "De-aşa vremi se'nvredniciră cronicarii şi rapsozii". Cercetătorul va afla că sfatul de obşte era convocat prin pitac domnesc în Muntenia şi prin țidulă în partea Moldovei, Suveranul fiind suveran al aprecierii necesității sau oportunității strângerii sfetnicilor Măriei Sale. In lipsă de Versoiz, Vodă se mărginea odinioară la spătărie sau postelnicie. Ceea ce actualii dătători de sfaturi par a uita, este aceea că mai întâi de toate ar trebui chemat Vlădică, ori şi aici până ne alegem patrafirul supuşeniei, cătăm între noi a ne certare. Mazilii, adică vechii boieri, sunt precum catârii: deşi nu se pot reproduce între ei, apar din ce în ce mai mulți. La început, Sfatul de Obşte hotăra şi impozitele, în zilele noastre, mă tem însă, că prea mulți s'ar repezi să le încaseze. Anaforaua, sau puterea de execuție, n'ar ridica prea multe probleme, deoarece fiecare n'ar recunoaşte decât ceea ce pe plac i-ar fi. Pe vremuri, numirea divanului era lăsată în seama Domnului; ce ne vom face, însă, dacă în Văleatul 7495 dela a lumii facere, va greşi Domnul şi nu va tocmi tocmai boierii care se auto-oferă? Se ştie că pentru a face pravile, Domnul se consultă totdeauna cu Divanul, dar ce ne vom face dacă în pribegie, nici San Marino, nici Andora şi nici Monaco, nu vor recunoaşte privilegiile ce şi le sfătuiesc dătătorii de sfaturi?

Fără îndoială că propunerea instituirii unui adevărat Sfat al Tării (desigur, este vorba de țara de acasă!) s'ar lovi de neputința a 23 milioane de a fi prezenți. Că li s'ar oferi reprezentanți, este prea uşor de imaginat, dar mă întreb, dacă aceşti reprezentanți ar fi la rândul lor întrebați, cine i-a delegat, în afară de persoana întâia, la ce alte şi câte persoane, s'ar mai putea referi? Dacă am porni dela legitimitate şi lege, singurul îndrituit să reprezinte ultima licărire de libertate şi independență românească, ar fi ultimul Monarh, Regele Mihai I. Cele înregistrate la Soultzmatt şi Frankfurt, dincolo de rețineri şi neinteresante absențe, au însemnat o obligatorie luare în considerație a trecutului, prezentului şi ca logică urmare, a viitorului. Desigur, rege constituțional, cum au fost şi Ferdinand şi Carol I, nici Regele Mihai nu se poate lipsi de suportul reprezentativității naționale. Vechiul Sfat Domnesc, devenit modernul Consiliu de Coroană, l-a făcut pe Regele Carol I să rostească acea istorică frază, ce i-a dezis voința regală: "Ca Rege constituțional Mă supun!" iar pe Regele Ferdinand, născut pe pământ german, să declare ca Rege Român războiul ce l-a făcut adversar al țării sale de naştere.

Stim că şedințele vechiului Divan erau publice atunci când judeca "pricini", dar tainice, atunci când se hotăra soarta țării, că "dregătorii" erau aleşi din seama boierilor (dar cine este "boierul exilului"?), tot aşa cum ştim că dreptul Domnului era să-l facă dregător pe orice poporan. Mi-e teamă că în dorința exprimată aproape imperativ de a se suna goarna strângerii Sfatului Dregătorilor pribegiei, este prea cuprinsă ambiția de a primi hrisoave de caimacan, cămăraş, comis, cupar, hatman, heghemonicon, ispravnic, logofăt, medelnicer, pârcălab, postelnic, spătar, stolnic sau zapciu. Fără îndoială că strângerea unui Sfat Românesc al pribegiei este în sine o idee bună, poate necesară. Tragedia va începe însă în ceasul desemnării boierilor: de cine şi cum? Si ca aceasta să nu se întâmple prea dureros, am o propunere: cei care susțin cu pana şi goarna că trebue strâns Divanul, să declare că ei personal nu vor accepta nici un fel de dregătorie în acest divan. Ar fi bine, poate, şi pentru ei, şi pentru divan.

ILUZIA PACIFISTĂ

Urmare din pag. 1

ideologică, supra-realistă, pe care o suportă încă supraviețuitorii războiului permanent - intern şi extern-. Sigur că Ruşii, Ucrainienii, toate naționalitățile cucerite care fac parte, cum se spune oficial, "din componența Uniunii Sovietice" sunt dornice de pace, de viață mai bună, de securitate internă, sau externă (nu de "Securitatea K.G.B.ului!...)

Vor să aibă unt în strachină, nu dat uzinelor de armament, de arme sofisticate şi ucigătoare pe planul global, al globului. Vor libertate, vor secesiune față de guvernul central dela Moscova...Occidentul, la rândul lui, statele libere şi liberale, cu respectul drepturilor şi libertăților omului şi cetățeanului din toată lumea (Declarația drepturilor omului este universală, semnată de toate statele făcând parte din O.N.U.), lumea liberă este speriată de eventualitatea unei confruntări nucleare. Posibilă într'un viitor nedeterminat. Unde? Intr'o zonă în care bântuie focare de război. Nu în Europa, care a fost "pacificată". Iată raționamentul, pe care i-l sugerează subtil liderul sovietic:

Lumea planetară a devenit o jucărie electronică, supraîncărcată nuclear. Riscă să explodeze într'o zi. (Este paradigma majoră).

Europa occidentală şi orientală coexistă într'o stare de pace precară, grație disuaziunii exercitate mutual de "Pershing"-urile americane la Vest, de misilele sovietice la Est. (ESTE paradigma minoră).

Concluzia: Intreaga Europă se va bucura de o stare de pace durabilă şi cooperantă mutual când vor dispare armele nucleare dela Vest şi dela Est. Va fi fericită!..

Cum ar fi spus Voltaire, amuzându-se sofistic şi frivol, dar pe un fond de gravitate: Omul fericit n'are cămaşe. Candide n'are cămaşe. Candide este fericit!...

In ipoteza minunată pentru Sovietici şi pentru o parte a lumii libere în care armele nucleare din Europa vor fi reduse la punctul zero, ce va fi rămas din Europa? O jumătate din ea va fi debarasată de "umbrela nucleară şi disuazivă" pe care le-au acordat-o Statele Unite. Cealaltă jumătate va rămâne ofensivă şi cuceritoare, grație armelor şi armatelor convenționale, pe care Sovietele nu le demobilizează. Fața în față cu armele şi armatele de operetă, convenționale, din spațiul european liber. Germania se va "întregi" ca un fruct copt în orbita Germaniei democratice. Franța şi Anglia nu vor fi atacate, ci amăgite cu vorbe dulci, pacifiste, cooperante, ecologiste, pe alocuri. Toată Europa, în fapt va fi "finlandizată". (Cuvântul este peiorativ pentru Europa. Nu poate fi peiorativ pentru Finlanda care, în condiții vitrege şi vecinătatea imediată a Uniunii Sovietice şi-a salvat ființa națională şi economia). Insă Europa liberă, adică uniunea statelor europene libere cu vocație de închegare federală, se va lega la cap din dorința bizară de a fi bolnavă şi neputincioasă. In loc să atragă la ea jumătatea-soră a Europei orientale, ea va fi atrasă acolo prin cooperație economică şi ideologică. Si evident pe baza unui statu-quo politic internațional, generat la Moscova, Teheran, Yalta, consolidat apoi la Helsinki. Cât priveşte poporul românesc, el va fi redus la punctul zero. Popoarele vecine cu el, setea de libertate şi de emancipare de URSS a tuturor popoarelor robite din Europa orientală vor fi reduse ceva peste zero!...

Napoleon I tânjea sincer după pacea internă (de altminteri, roadele ei sunt vizibile şi astăzi în organizarea, administrația, structurile culturale ale Franței care dăinuiesc şi acum), în timp ce "marea armată" străbătea Europa. Pe ea se bizuia.

Mai actual şi mai tragic, scria regretatul Mihai Fotin Enescu, lucid observator al evoluției politice internaționale, glosând peste o formulă celebră a generalului Ch. de Gaulle (într'un recent Cuvântul Românesc): Europa pe care Ch. de Gaulle o proiecta dela Atlantic la Urali, s'ar putea în viitor să fie dela Urali la Atlantic! □

Titus BĂRBULESCU

SPIRITUALITATE ŞI CREAŢIE

——Gheorghe RĂDULESCU——

Cultura românească a reprezentat de-a lungul istoriei sale expresia credinţei creştin-ortodoxe, credinţă care stă la baza specificului naţional al poporului român. Incepând cu folclorul care s'a alăturat şi s'a contopit în parte cu datinile noastre creştine strămoşeşti şi continuând cu Psalmii lui Dosoftei, cu spiritualismul lui Haşdeu, cu ortodoxismul naţional al lui Eminescu, cu poezia lui Coşbuc şi Goga, cu spiritualitatea istorico-filosofică a lui Pârvan şi ajungând la concepţia ortodoxistă a lui Nichifor Crainic, la poezia suferinţei a lui Radu Gyr, la poezia căutărilor spirituale a lui Vasile Voiculescu, ori la poezia transcendent-metafizică a lui Lucian Blaga, ne putem mărturisi trăinicia unui popor de neam vechi, a unui neam creator, creştin ortodox.

Concepţia ortodoxistă a lui Nichifor Crainic (Ion Dobre) se conturează ca o adevărată operă, ca o doctrină care era hărăzită să înalţe spiritele, să pună probleme, să dea vieţii un sens, să deschidă tineretului o perspectivă, un ideal. O operă izvorîtă dintr'o inteligenţă şi dintr'o gândire profundă, tocmai de ce era nevoie în acel timp al hazardului, spre o lume nouă în care împlinirile trebuiau desăvârşite în favoarea progresului şi culturii. "E vremea tineretului" spunea Crainic, pentrucă între "generaţia veche şi generaţia nouă există, incontestabil un hiatus".

Si mai departe profesorul afirmă următoarele referitor la tineretul ţării care este "setos de concepţie integrală, de viaţă în care să-şi salveze sufletul din ruinile ce se îngrămădesc împrejur", când "gospodăriile familiilor lor sunt ruinate de iureşul războiului" prin urmare tineretul "poartă în suflet răzbunarea misterioasă a morţilor din război". Crainic era în acelaşi timp conştient de complotul politic, de înavuţirea oamenilor politici şi cere înavuţirea "marilor tâlhari politici", iar din punct de vedere moral şi instructiv, el denunţă tipăritura imorală, de joasă calitate, ce îşi găseşte loc în rafturile librăriilor unde "gem de tipăritură pornografică, în care imaginea trupului gol se întrece cu textul celor mai abjecte apologii ale instinctelor inferioare."

Crainic avea încredere în tineretul ţării care poate să distrugă răul din rădăcină. Un tineret însetat de cultură poate să aducă o reînviere naţională, iar această reînviere trebue să se axeze pe spiritualitate, pe credinţa creştină a ortodoxismului românesc, deoarece minunea reînvierii trebue să se ivească ca un adevărat miracol politic, social şi cultural, principii pe care le vom găsi şi se vor imprima revistei "Gândirea" şi gândirismului. Bazându-se pe profunzimea şi puritatea creştină, Crainic analizează minuţios doctrinele politico-sociale care circulau în perioada dintre cele două războaie mondiale, fiind pe deplin conştient de nocivitatea marxismului, de acest internaţionalism comunist, care nu este altceva decât doctrina îndreptată cu "ură titanică împotriva creştinismului".

Urmărind tradiţia culturii româneşti, teoreticianul stabileşte tradiţia noastră culturală pe un aşezământ trainic naţional bazat pe etnicitate, sânge, limbă, pământ, folclor şi creştinism ortodox românesc.

In "Nostalgia paradisului", Crainic ajunge chiar la o estetică a ortodoxismului, carte ce are o factură metafizică, în care principiul "frumosului" constă în esenţa divină, prezentat într'o formă obiectivă, spre deosebire de Maiorescu pentru care "frumosul cuprinde idei manifestate în materie sensibilă". Pentru Crainic "Universul ne apare poleit cosmic, ca un reflex al frumuseţii supranaturale". Creaţia umană este prin urmare o călăuză a adevărului, este o treaptă de ajungere şi descoperire a divinităţii, creatorul este în mod indirect şi implicit mai aproape de Dumnezeu. Platon a sesizat şi emis această teorie a inspiraţiei divine asupra omului, iar la noi Crainic încearcă să demonstreze că: "Arta în sensul ei înalt nu este o imitaţie a naturii, fiindcă nu urmăreşte să ne reamintească natura aşa cum este. Scopul ei e revelaţia în forme sensibile a tainelor de sus". Poet fără căutări ornamentale, Crainic, în stilistica sa lirică, lasă loc inedituliui, el coboară pe treptele istoriei ca şi Arghezi, Goga sau Cotruş şi dezvăluie prin sânge şi psihologie ereditatea neamului său străvechi, ca în poezia "De profundis": "Străbunii mei din vremuri legendare,/Al vostru suflet de umili ţărani/ A dormitat sub secolii tirani/ Ca sub un greu de lespezi funerare." Altădată poetul face o incursiune mistică în straturile transcendente ale cosmicităţii: "Si m'oi topi în boare de muzică divină /Despovărat de zgura părerilor de rău."

Condamnat la ocnă grea de exterminare de către regimul comunist, ostracizat şi batjocorit, Crainic nu încetează, din acel întuneric al infernului diavolesc, să-şi înalţe glasul încărcat de amărăciune spre lumina izbăvitoare a celui răstignit: "Si iată potirul la gură Te duce/ Iisuse Christoase, Tu jertfă pe Cruce/ hrăneşte-mă carne de Sfânt Dumnezeu,/Ca bobul în spice şi mustu'n ciorchine,/ Eşti Totul în toate şi Toate prin Tine, /Tu pâinea de-a pururi a neamului meu." (Cântecul potirului). Marea suferinţă are împlinire prin Dumnezeu, descoperirea se înfăptuieşte prin înfrângerea pământescului trup şi înălţarea prin spiritualizare în sfere divine, de unde primeşte rezistenţa şi echilibrul. Cântecul său de litanie se modifică într'un strigăt disperat, un strigăt pe care numai forţa divină îl poate auzi şi înţelege, numai ea îi poate fi părtaş la suferinţa de ocnaş a acelui condamnat: "De Tine mi-e foame, de Tine mi-e sete,/ fac dâră de umbră acestei planete/ Cu spumă de soare pe creste./ Din trecerea vremii culeg veşnicia/ din pulberea lumii îi strig bucuria/ De-a fi întru Cel care Este". (Tu).

Si totuşi omul rămâne om până la moarte. Sufletul omului oricât s'ar zbuciuma, oricât s'ar ridica în sferele cele mai înalte, oricât şi-ar realiza transcendent şi mistic întreaga aşezare a lumii, a universului, atâta timp cât este încarcerat în trupul condamnat pieririi, atâta timp cât acest trup îşi cere dreptul lui la viaţa pe care Dumnezeu i-a dăruit-o, dreptul elementar la hrană şi odihnă, dreptul omului la suprema libertate pe care orice regim politic este dator să i-l dea, glasul sfâşiat de foame şi de sete strivit cu barbarie, glasul acesta se va auzi peste veacuri: "Din lumina Ta, lumină/ ochii mei, Prea Sfinte Tată,/ azi mai stinşi ca niciodată/ nu zăresc decât o cină./................/ Dacă'nflămânzit mă mână/ gândul doar în spre mâncare,/ Bunule, îţi cer iertare,/sunt un maldăr de ţărână." (Foamea)

Printre simboliştii tradiţionalişti, alături de Ion Pillat, D. Ciurezu şi alţii, Radu Gyr (Radu Demetrescu) este apropiat la începutul creaţiei sale prozodice într'o oarecare măsură de simbolişti, însă uneori cu o tematică religioasă. Scrie versuri în care i se poate recunoaşte cu uşurinţă deosebitul său talent, care se va desfăşura în timp, concomitent cu motivele şi subiectele temelor pe care le va aborda: "Călugăriţe albe din linişti de schituri,/ atâta de tăcute şi-atât de reci pâreţi/ în serile chiliei cu mohorîţi pereţi,/când tinga vi se'ncuie în cărţile cu mituri."

Radu Gyr îşi dezvăluie marea sa adâncime spirituală şi remarcabilul său har creator, făcându-se cunoscut şi apreciat mai cu seamă în mediile universitare printre studenţi, în anii săi de teribilă temniţă comunistă, de zdrobire a tot ce este valoros românesc şi creştin. Imi amintesc că prin anii 1949, când eram student prin ultimii ani la Litere şi Drept, ne parveneau poezii de Radu Gyr din închisoare, pe care le învăţam pe dinafară, apoi le transmiteam colegilor noştri, bineînţeles acelora în care aveam deplină încredere. Radu Gyr devenise astfel poetul rezistenţei noastre, suferinţa şi credinţa sa ne întăreau voinţele, ne înălţau sufletele noastre tinere, ne făceau oricând gata să suportăm orice nelegiuire din partea ucigaşilor.

Poezia sa devine transcendentă şi mistică. Această poezie împlineşte cuminecătura Sfântă a suferinţei, dar şi a biruinţei împotriva păcatului, împotriva slăbiciunii celor puternici, fără Dumnezeu, fără cultură, împotriva minciunii şi a crimei, împotriva acelora fără patrie şi neam. Această poezie ia înfăţişare de simbol, Dumnezeu ia forme concrete, substanţa divină se împrăştie ca un balsam binefăcator asupra celor chinuiţi. Credinţa este atât de puternică încât teama morţii se dizolvă în neantul purificării spirituale: "Azi noapte Iisus mi-a intrat în celulă./ O, ce trist şi ce'nalt părea Crist./ Luna venea după El, în celulă/ şi'L făcea mai înalt şi mai trist./................/Când m'am deşteptat din afunda genună,/miroseau paiele a trandafiri,/Eram în celulă şi era lună,/numai Iisus nu era nicăieri... / ..../Unde eşti, Doamne? Am urlat la zăbrele./ Din lună venea fum de căţui... /M'am pipăit... şi pe mâinile mele,/ Am găsit urmele cuielor Lui." (Iisus în celulă). Durerea provocată de foamea chinuitoare, sfarmă voinţe, în aşa fel încât aspectul uman devine înfricoşător, halucinant, apocaliptic: "Parcă de veacuri, parcă de cinci ani,/ n'am mai prânzit, n'am mai şezut la cină,/ Parcă de veacuri, parcă de cinci ani,/ am suge fier, am roade bolovani,/am hăpăi moloz şi rogojină./ In foamea noastră vâjâie păduri,/ se cască mări, se surpă munţi din coame/ în foamea noastră vâjâie păduri/ şi parcă din străbuni sau din scripturi,/ dela'nceputul lumii ne e foame." (Foamea). In genul "Blestemelor" lui Arghezi, Radu Gyr îşi îndreaptă imprecaţia împotriva închisorii din Aiud, acolo unde au fost strivite mii de vieţi omeneşti: "Aiudule, Aiudule,/ temniţă cruntă,/ fă-te zăludule/ piatră măruntă./ Focul mănânce-te/ că nu te saturi./ Mereu vrei scâncete/ şi bei oftaturi." (Blestemul Aiudului).

In ritmul "Doinei" lui Eminescu şi cu aceeaşi tensiune dramatică şi vehemenţă "Cântec de jale" denunţă starea înfiorător de tragică în care se zbate întreaga ţară: "Din Rarău la Detunata/geme Tara, plânge gloata./Din Orhei la Feldioara/geme gloata, plânge Tara./ Din Codrii Cosminului/ la Crucea Măcinului/din obcina bradului/ la zănoaga vadului."

Cu Vasile Voiculescu (Vasile Voicu), fost medic, ajungem într'un spaţiu al poeziei cu o problematică variată şi întinsă (în afară de proză şi teatru) în care un loc important îl ocupă lirica cu caracter religios, compartiment în care poetul îşi construieşte un adevărat Eden cosmic, un univers sacru o lume a eternităţii, o

Continuare în pag. 6

BIOGRAFIA

de Thomas MERTON

O! Citiţi stihurile înflăcăratelor flagelări
si ce este scris în groaznicele lor observaţii:
"Se scurge sângele în Cambridge pe ziduri
Nefolositor ca apele unui pârâu zgârcit -
Când crâşma şi popicăria şi-aruncă zarul pentru stiharul Lui".

Deşi viaţa mea e scrisă pe Corpul lui Hristos precum o hartă,
Cuiele au întipărit în acele mâini deschise
Mai mult decât abstractele nume de păcate,
Mai mult decât ţările şi oraşele,
Numele străzilor, numerele caselor,
Socoteala zilelor şi nopţilor
Când eu L-am omorît în fiecare piaţă şi stradă.

Suliţă şi spin şi bici şi piron
Făcutu-au mai mult din Carnea Lui decât o cronică a mea.
Peregrinările mele mai mult decât rănirea picioarelor Lui sângerând.

Hristoase, din leagănul meu, Te cunoscusem pe Tine pretutindeni
Si chiar dacă-am greşit, am mers prin Tine,
Si am ştiut că Tu eşti lumea mea:
Tu erai Franţa şi Anglia mea,
Mările mele şi America mea:
Erai viaţa şi văzduhul meu şi n'aş cerca să Te posed.

O, când Te iubeam, chiar şi atunci când te uram,
Iubind şi totuşi refuzându-Te cu toată slava cerurilor Tale
Carnea Ta vie era ce-o sfâşiam şi o zdrobeam sub picioare,
Si nu văzduhul şi nici lutul:
Nu că Tu ne pipăi, în lucruri create,
Ci ştiindu-Te în ele făcea orice păcat un sacrilegiu;
Si spectrul lăcomiei s'a lăbărţat în profanare,
Te-a murdărit, te-a ruşinat ca'n propriul Tău Potir.

si totuşi cu fiecare rană Tu m'ai prădat de-o crimă,
Si cum fiecare lovitură era plătită cu Sânge,
Plăteai pentru păcatu-mi mare şi-mi aduceai tot raiul Tău ca har.
Pentrucă tocmai cum Te-am ucis eu,
Te-ai făcut un hoţ şi mai vestit decât tâlharii de alături,
Furându-mi păcatele mele întru viaţa Ta murind,
Prădându-mă chiar şi de moarte.

Unde, pe ce cruce chinul meu va veni,
Eu nu Te mai întreb:
Pentrucă e scris şi săvârşit aici,
Pe fiecare Crucifix, pe fiecare altar.
E spusul meu care se îneacă şi e uitat
In cele cinci Iordanuri desfăcute,
Vocea Ta ce-mi ţipă: "Consumatum est".

Dacă pe Crucea Ta viaţa şi moartea Ta şi a mea
sunt una,
Iubirea mă învaţă să citesc, în Tine, restul istoriei noi.
Imi deluşesc zilele spre o altă copilărie,
Schimbând, după cum merg,
New York şi Cuba pentru Galileea Ta,
Si Cambridge pentru Nazaretul Tău,
Până când vin din nou la începutul meu
Si-mi regăsesc ieslea, steaua şi paiele,
O pereche de animale, câţiva oameni simpli
Si astfel am descoperit cum m'am născut
Acum nu în Franţa, ci în Betleem.

Tălmăcire de Dumitru ICHIM

SECRETARUL-GENERAL GORBACIOV ȘI ȚARUL PETRU CEL MARE

—C.I.UNTARU—

Politica curentă a Secretarului-General Gorbaciov de a introduce reforme democratice în Rusia Sovietică de astăzi, face pe unii comentatori politici să-l compare cu Tarul Petru cel Mare, care a fost de fapt primul modernizator al Rusiei Asiatice, încă din sec. al 17-lea.

Ceea ce ne interesează pe noi în toate aceste speculații politice internaționale, este nu numai soarta Basarabiei și a Bucovinei de Nord, ci însăși existența noastră ca neam la gurile Dunării și pe ambele versante ale Carpaților, din cauza presiunii slavismului dela Răsărit.

Dintr'un studiu, apărut recent în America: "Romanian Rights to BESSARABIA, According to Certain Russian Sources" al cărui autor este Prof. Anton Crihan (Humbolt State University Press, Arcata, California, 1986) - luăm cunoștință de multe fapte istorice în favoarea tezei românești, susținute chiar și de autori ruși cu mare vază în cercurile țariste din Moscova, depe acele vremuri. Astfel, chiar din anul 1656, Domnitorul Moldovei, Gheorghe Stefan, a încheiat un tratat cu Alexis Mikhailovici, Marele Prinț al Moscovei, prin care acesta se obliga să recucerească dela Turci, pe calea armelor, teritoriile și orașele fortificate basarabene, și a le restitui Moldovei, pe baza dreptului de moștenire.

Ba ceva mai mult, prin tratatul încheiat în 1711, între Dimitrie Cantemir și Petru cel Mare al Rusiei, acesta se obliga să respecte pe vecie, hotarele Moldovei de-a lungul Nistrului, Camenețului, Bender cu întregul teritoriu al Bugeagului, Dunărea, Muntenia, Transilvania și Polonia.

Cu toate acestea, politica de expansiune a Tarului Petru cel Mare era de a ajunge la Constantinopole cu scopul de a goni pe păgânii turci și tătari, și de a reconstitui Imperiul Bizantin. Aceeași politică de cucerire a Bizanțului a fost urmărită cu mare pasiune și de Tarina Caterina a II-a.

Revenind acum la Gorbaciov, care a moștenit dela Lenin politica de cucerire a lumii printr'o revoluție marxistă - va fi el în stare să renunțe la această politică imperialistă, respectând integritatea teritorială a României întregite, și a altor țări captive, în aceeași situație? Este poate cazul, de a cita aici părerile în această privință, ale unui faimos general rus, A. N. Kuropotkin, fost Ministru de Război, și Comandantul Suprem al Armatei Ruse pe timpul războiului ruso-japonez din 1904, care în una din cărțile sale publicate în 1910, scria:

"Poporul Românesc al Basarabiei, anexat acum o sută de ani, a trăit în continuă izolare de poporul rus. Este fără îndoială, că dacă și Principatele (Moldova și Muntenia) ar fi fost anexate, populațiile lor nu numai că ar fi rămas străine, ci ar fi devenit și inamice poporului rus, și într'un astfel de caz, în loc de o singură Polonie, noi am fi avut două, care ar fi slăbit Rusia și mai mult. In viitor unirea poporului român se va împlini în mod inevitabil, pe cale pașnică sau prin război".

Acest adevăr a stat tot timpul scris pe pereții Kremlinului încă de pe timpul Tarului Petru cel Mare. Va fi oare Gorbaciov în stare, presupunând că-i de bună credință, să anuleze planul actual Valef de încorporare și a restului Moldovei, la un moment potrivit? Va putea el înțelege adevărul de pe perete, și confirma acestuia spre binele atât al țării lui, cât și al restului omenirii? Numai viitorul singur ne va putea da un răspuns la această întrebare crucială.

SPIRITUALITATE ȘI CREAȚIE

Urmare din pag. 5

metafizică a durerii, însoțindu-l o rezistență datorită constantelor unei pârghii de care omul are atâta nevoie în căutarea lui continuu spre adevăr, căci "adevărul este Dumnezeu" cum spunea într'una din lucrările sale dramatice Cecilia Rădulescu. Căutarea lui Vasile Voiculescu se manifestă prin zbuciumul pentru aflarea lui Dumnezeu, pe care și-l mărturisește cu atât mai mult cu cât chinurile din închisoare, unde și-a istovit patru ani din viață, fiind eliberat cu câteva luni înaintea morții din 26 spre 27 Aprilie 1963, l-au condus spre înțelepciunea și profunda credință creștină prin care creația sa și-a găsit măreția și frumusețea adevăratei sale libertăți.

Tradiționalist dar și modern, poet al pământului străbun, Voiculescu colaborează la revista "Gândirea", una dintre cele mai prestigioase publicații românești din acel timp (între cele două războaie mondiale), unde publică împreună cu Ion Pillat, Lucian Blaga, Nichifor Crainic, Radu Gyr, Adrian Maniu, Cezar Petrescu, Gib Mihăescu și mulți alții. In primul volum de versuri din 1916, intitulat "Poezii", există unele influențe din Eminescu, Vlahuță, Goga, Alecsandri, ori Macedonski, influențe care vor dispare pe parcursul creației sale, deoarece Voiculescu își va găsi drumul său propriu demonstrându-și originalitatea și perenitatea unei adevărate opere. După volumul "Poezii", apare volumul "Din țara zimbrului", în care imaginea primului război mondial este prezentă, apoi volumul "Pârgă", "Poeme cu îngeri", "Destin", "Urcuș", "Intrezăriri", "Veghe", "Clepsidra" și ultimul apărut postum în 1964, "Ultimile sonete închipuite ale lui Shakespeare". Poezia sa este grea, de întrebări și probleme, o poezie de tensiune dramatică, lucru sesizat încă din 1941, când i se acordă Premiul național de poezie pentru volumul "Intrezăriri". Succesiunea din neam în neam își lasă amprenta eredității asupra unui popor etern creștin: "Din moși-strămoși noi ne'ngropăm aicea,/ Ne scurmă corbi, ne cântă pitulicea,/ Si tot din noi cresc codrii vremei grei./ Ci'n vreascurile veacurilor iară/ Feciorii dârzi se războiesc ori ară/ Si nemuresc astfel eterna țară,/ Alătura de boi, de ploi și zei." (Tara)

Ca o previziune a ceea ce îl aștepta să sufere ca întemnițat, demnitatea sa rămâne neclintită în urgia vremurilor: "Doamne, mă'ntorc la țărmul de unde-am plecat,/Mă mai primește Mila Ta oare?/.........../Ingăduie să'Ti pun la picioare/Posomorita, muta, țărână:/ Am purtat-o mereu sus, stăpână!" (Bătrânețe).

Altădată poetul solicită o contopire totală cu divinitatea, rugămintea sa este atât de încărcată de neliniște, încât nimic nu-l poate mulțumi decât harul divin, de a fi în toate și pretutindeni cu Dumnezeu: "Eu Te vreau, Doamne, să-mi fii Tot!/ Nu știu să împart, nu cutez să aleg,/ Ici mâna, dincolo mintea să Te vrea,/Eu Te râvnesc, omenește, pe Tine întreg." (Nebunul).

Spiritualitatea poetului este atât de profundă, metafizica gândirii sale nu poate fi decât suferință, o suferință pentru durerea și slăbiciunea celor din jur, viața poetului nu poate fi decât în concordanță cu marea și izbăvitoarea eternitate a lui Dumnezeu: "Ingăduie, o, Doamne-al învierii/ Si, închinat doar milei și tăcerii,/ în lacrimi rodnice să mă preschimb..." (Norul).

Personalitate cu o vastă cultură filosofică și literară, Lucian Blaga, ca și ceilalți poeți amintiți înainte, n'a conceput poezia după anumite tipare livrești, ci el însuși a fost un mare creator de cultură în înțelesul deplin al cuvântului. Pentru Blaga expresia poetică însumează toate atributele transcendente pe pământul românesc. Coborîtor din Eminescu ca și Arghezi ori Bacovia, dar deosebit fundamental de cei doi, poetul merge paralel cu filosoful Blaga, având un cifru cosmic comun cu Eminescu, fiind și el interpretul destinului poporului român în formă modern-expresionistă, fără să excludă tradiționalismul. Paralelismul între poet și filosof se găsește prin mirarea continuă față de lume și mai ales prin întrebarea ce își cere insistent răspunsul pentru aflarea și rotunjirea logosului.

Poet interogativ, Blaga caută potențarea tainei lumii, parcurgând spațiile siderale ale metafizicii (Poemele luminii, Pașii profetului și în special Lauda somnului). Dela setea de joc cu înfățișare păgână pe acest pământ în vecinătatea stelelor, poetul trece temperat spre pătrunderea și înțelegerea în parte a tainelor lumii, la tristețea metafizică. Ca să înțelegem expresia poetică a lui Blaga, cuvântul cu sensul lui ontologic, trebue să batem și noi la "Curțile dorului", să pătrundem până departe în rădăcina mitologică a poporului nostru, să răscolim filogeneza acestui pământ românesc, pentrucă în acest compartiment teluric și cosmic se află esența spirituală și materială a poetului. Dela "Poemele luminii", la "Pașii profetului", la "Lauda somnului", "La curțile dorului", până la "Nebănuitele trepte" și "Mirabila sământă", poetul face o întreagă sinteză a drumului său senin sau întunecat, dar mai întotdeauna trist. El se află în singurătatea și tristețea neamului său, ca în "Autoportret" din "Nebănuitele trepte": "Lucian Blaga e mut ca o lebădă": "Mut ca o lebădă" devenise Lucian Blaga mai cu seamă în timpul când dictatura comunistă l-a eliminat din învățământul din Universitatea din Cluj, dela Academia Română și l-a privat de libertate, după un timp îndelungat de interogatorii, de anchete și umilințe, "marele poet" își purta crucea în "era ticăloșiilor" cum se exprimă Marin Preda în "Cel mai iubit dintre pământeni", își purta crucea spre mântuirea poporului și a patriei sale.

Dar chiar și după "reabilitarea" sa, Blaga rămâne tot un suspect, iar atunci când a murit (6 Mai 1961, la Cluj) și a fost transportat la Lancrăm, unde se născuse, sicriul sărăcăcios, de clasa a treia, nu putea fi închis deoarece era mai mic decât lungimea corpului, încât a trebuit să i se forțeze genunchii strâmbați, pentru a fi îngropat, iar în jurul lui și în curtea cimitirului se roteau agenții, pesemne îngrijorați să nu se producă vreun miracol împotriva regimului pe care îl apărau. Al nouălea copil al preotului ortodox Isidor Blaga și nepot de episcopi după familia mamei sale Ana Moga, Lucian Blaga studiază mai întâi Facultatea de teologie din Sibiu (1914-1917), apoi Facultatea de filosofie din Viena, apropiindu-se de filosofia hindusă ca și confratele său Mircea Eliade. In volumul "Pașii profetului", Blaga își trage seva dintr'un panteism extatic tradiționalist de factură bucolică, pastorală, de origină străveche tracică, un fel de virgilianism, creat cu mijloace personale autohtone, românești. Tradiția vine de departe, panismul său de structură păgână se convertește pe parcurs, însușindu-și calitățile și valoarea creștinismului ortodox, specific poporului român. Panismul poetului exprimat prin Zamolxe, prin acest nietzscheanism dionisiac aplicat la concepția tradițională românească devine un mit, ajungând să fie descoperită esența adevărată a forței divine creștine, care înlătură în timp credința în zei pentru supremul și unicul creator ce nu poate fi decât numai Dumnezeu.

In lirica lui Blaga peste tot există o trecere spre alt plan existențial ca "In marea trecere" (1924), întrebările și căutările poetului sunt atât de persistente, tristețea devine din ce în ce mai apăsătoare, așteptând un răspuns care nu poate veni decât prin credința profundă ce dezvăluie adevărul și măreția lui Dumnezeu: "Iată stelele intră în lume/ deodată cu întrebătoarele mele tristeți./ Iată e noapte fără ferestre'n afară./ Dumnezeule, de-acum ce mă fac?/ In mijlocul tău mă dezbrac. Mă dezbrac de trup/ ca de-o haină pe care-o lași în drum." (Psalm). Transcendența metafizică este revelatoare în "Lauda somnului". Tristețea metafizică îndeamnă la contemplație, la meditație platoniciană, somnul provoacă dimensiuni cosmice, leibniziene, spleenul însă irită, obosește, îndemnând gândirea spre cercetări genealogice și geologice de analize ancestrale: "Inchis în cercul aceleeași vetre/ fac schimb de taine cu strămoșii,/ norodul spălat de ape subt pietre." (Biografie). Ecstatismul blagian e un mod de reprezentare și realizare a unei construcții stilistice majore, exprimată printr'un limbaj simplu cu adânci rezonanțe interioare, pe care noi am denumit-o metaforă metafizică: "Adânc subt bătrânele/ verzile zodii -/ se trag zăvoarele,/se'nchid fântânile." (Noapte ecstatica).

Tristețea poetului este cu atât mai profundă cu cât el așteaptă parcă minunea unei revelații supranaturale, când de fapt toate câte există s'au creat după precise și absolute legi ale universului, ale unei forțe cosmice prestabilite, ale unei Inteligențe Creatoare fără de început și sfârșit: "Si totuși cu cuvinte simple ca ale noastre/ s'au făcut lumea, stihiile, ziua și focul./ Cu picioare ca ale noastre Iisus a umblat peste ape." (Tristețe metafizică).

Oamenii de mare cultură și creație de pretutindeni au fost în acelaşi timp mari biruitori prin credința lor, prin descoperirea celei mai mari taine pe care omul o poartă în sufletul lui, taina veșniciei, care nu este alta decât Dumnezeu. Așa gândea și-și realiza dumnezeirea Pascal, așa și-o reprezenta Dante, așa și-a făurit-o Leibniz, așa a simțit-și-o mărturisea Dostoievski, așa au descoperit adevărul absolut de neînlocuit Eminescu și Blaga. Poporul român numai prin marea și profunda lui credință a reușit să reziste în calea vitregiei vremurilor, iar creatorii săi de cultură au întărit prin operele lor ce este mai trainic și mai valoros în acest popor.

Acolo însă unde Dumnezeu este hulit, tăgăduit și izgonit din viața oamenilor de către netrebnici, acolo unde neputința își impune ticăloșia, acolo va dăinui imoralitatea, dezmățul, minciuna și crima. Acolo unde glasul poeților este strivit, cetatea nu poate supraviețui, ea se va descompune și se va prăbuși. Oamenii au avut și au nevoie de adevăr, de adevăr și frumusețe, pentrucă aceste două mari calități sunt de esență divină. Cu cât oamenii vor lupta pentru adevăr, cu atât frumosul va încorona prin opera marilor creatori puterea și veșnicia poporului. □

Gheorghe RĂDULESCU

"TEOLOGIA" ELIBERĂRII SAU "ELIBERAREA" DE DUMNEZEU

— Pr. Marin MIHALACHE —

In abordarea unui astfel de subiect actual şi controversat, se cuvine, ca dintru început să atragem atenţia asupra câtorva aspecte destul de delicate, pentru a nu fi greşit înţeleşi.

In primul rând, Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos aduce într'adevăr cu sine în lume mesajul clar al eliberării şi mântuirii tuturor oamenilor şi naţiunilor. Dar libertatea despre care vorbeşte şi în numele căreia a lucrat în timpul vieţii Sale pământeşti, pentru care a fost răstignit şi a Inviat a treia zi Mântuitorul, este înainte de toate o libertate spirituală, adică o eliberare a omului, a lumii şi a cosmosului de sub tirania şi întunericul păcatului şi al morţii.

Ca o consecinţă logică a eliberării de păcat, şi nu invers, Evanghelia cheamă pe omul istoriei la eliberarea de sub celelalte forme ale asupririi, care sunt rezultate ale păcatului, şi anume asuprirea economică, politică, socială, culturală, etc.

Aceasta este condiţia "sine qua non" dela care ar trebui să pornească orice reflecţie teologică şi orice plan de acţiune având la bază acest controversat subiect al eliberării.

A porni invers, adică dela eliberarea de sub servituţile pământeşti şi temporare spre a se ajunge în sfârşit, dacă mai este timp, şi la eliberarea spirituală, sau a supraestima astfel de eliberări de moment în detrimentul celor eterne, este a intra dela început în cercul vicios şi confuz al concluziilor "revoluţionare" şi al aberaţiilor teologice "per se".

Apoi, ca o argumentare la prologul nostru, trebue făcut clar dela începutul locului, că un creştin adevărat nu poate fi împotriva zelului evanghelic al unora de a face dreptate celor săraci şi necăjiţi. După învăţătura creştină, condiţiile mântuirii şi ale moştenirii Impărăţiei lui Dumnezeu ţin fie de înduhovnicirea noastră personală prin post, rugăciune şi asceză, fie de spiritul nostru caritabil, care se traduce în faptă prin grija noastră dezinteresată pentru cei săraci, bolnavi, pentru neajutoraţi...

Deci nu aceste aspecte ar fi punctele "vulnerabile" şi critice ale strategiei promotorilor şi adepţilor unei astfel de "teologii" a eliberării din America Latină, lumea a treia şi chiar din unele ţări industrializate.

Pericolul real adus de o astfel de "teologie" este acela al deviaţiilor dela trăirea şi credinţa creştină precum şi confuzia care se creează atunci când ideologii revoluţiei marxiste împrumută concepte teologice creştine spre a împacheta în acestea explozivul teoriilor lor ateiste. Desigur, nimeni nu contestă aspiraţia legitimă a oamenilor şi a naţiunilor pentru libertate şi demnitate. De asemenea nimeni nu contestă, ba sunt chiar de dorit schimbări politice şi economice radicale mai ales acolo unde mizeria şi nedreptatea îşi fac de cap.

Avem în vedere aici şi "exemplul" României unde situaţia economică şi politică nu este departe de cea a locurilor unde prinde avânt în prezent această herezie teologică a "eliberării".

Nu există cred suflet de Român cinstit şi de om de bună credinţă care să nu dorească redresarea situaţiei de fapt şi eliberarea cât mai grabnică a fraţilor noştri.

Dar trebue să fim conştienţi şi de faptul că eliberarea totală şi adevărată nu se poat face şi fără Voia lui Dumnezeu. De asemenea, suferinţa omenească şi marile probleme ale omului şi existenţei nu se termină numai prin ieşirea de sub tirania politică sau socială. Vechiul şi Noul Testament, istoria sacră şi chiar cea profană a lumii, stau mărturie vie a adevărului devenit fapt, că în ciuda străduinţelor omeneşti, tot Dumnezeu a fost Acela care la timpul potrivit a intervenit decisiv schimbând cumpăna destinului lumii într'o direcţie sau alta.

Misterul după care acţionează Dumnezeu, de multe ori contrar aşteptărilor raţiunii şi logicii noastre, stă poate în faptul că paralel cu istoria aparentă pe care noi bănuim că o înţelegem atât de bine, se desfăşoară o istorie "invizibilă", dar mult mai reală şi mai adevărată decât istoria trăită de noi zi de zi, adică istoria privită ca "progres" în civilizaţie. Această istorie "ascunsă" este istoria spirituală a mântuirii lumii.

Ieşit din sclavia Egiptului, în trecerea sa prin pustiu, după distrugerea Ierusalimului ca şi în exilul din Babilon, poporului biblic i s'a dat să înveţe această lecţie providenţială de istorie a mântuirii.

De aceea, a încerca să schimbăm în mod radical lumea cu structurile ei sociale, politice, economice sau culturale, fără ca noi înşine să nu ne schimbăm deloc în sensul spiritual, este oricum o problemă de strategie morală greşită şi de ipocrizie, problemă pe care oricum Dumnezeu o vede. O văd chiar şi "masele populare", mai ales că toate aceste structuri sunt ele însele consecinţe ale atâtor "păcate sociale şi politice", mai întâi, şi numai după aceea devin şi cauze ale acestora. Ori "păcatul" cel mai mare al doctrinelor "teologiei" eliberării şi al strategiei "revoluţionare" este exact acela de a crede că "demolând" din rădăcini toate structurile şi suprastructurile aparţinând claselor exploatatoare vor extirpa prin aceasta tot răul şi cauza răului din lume.

Realitatea arată că după astfel de revoluţii nihiliste, mizeria şi răul nu numai că nu sunt eradicate, ba chiar sunt inutil prelungite. La mizeria materială se adaugă astfel şi mizeria spirituală.

Amestecarea termenilor teologiei şi conceptelor credinţei cu teoriile materialiste duce de asemenea la confuzie şi faliment ideologic. Astfel, după "teologia" eliberării şi practica revoluţionară, adevărul este numai partinic, adică de clasă, ceea ce implică şi legitimarea violenţei ca formă de obţinere a scopului urmărit şi eliminare a celor care nu aderă cu trup şi suflet la astfel de "adevăr".

Adevărul "revoluţionar" încalcă astfel principiile elementare ale legii omeneşti şi ale moralei transcendente, nerecunoscând de fapt nici o diferenţă între ceea ce este bun şi rău, sfânt şi profan.

Atâta timp cât numai lupta de clasă este considerată ca lege imanentă a istoriei, după profeţii laici ai teologiei "eliberării", Biserica şi legea dragostei ar trebui să fie treptat eliminate din istorie şi din mintea omului, pentru a face loc "mişcării de eliberare", împărăţia pământească sau "raiul" socialist ar trebui să ţină loc şi de Impărăţia lui Dumnezeu, iar lui Dumnezeu nu i-ar rămâne eventual, decât să fie "cooptat" de către clasa muncitoare spre a face şi El "istorie".

După această "nouă concepţie", virtuţile creştine ale dragostei, credinţei şi speranţei sunt laicizate şi politizate spre a deveni "fidele istoriei şi revoluţiei".

"Eliberarea" de Dumnezeu devine astfel o liturghie profană slujită în folosul "proletarilor lui Marx" şi nicidecum pentru "săracii Scripturii."

Teologia eliberării citeşte şi rescrie deci însăşi Scriptura din punctul de vedere politic al revoluţiei, care prin "mesianismul" său temporar profanizează şi limitează înţelesul eschatologic al Impărăţiei lui Dumnezeu. După această "teologie", Iisus Hristos al istoriei este diferit de Iisus Hristos al credinţei, El venind în istorie nu cu mesajul sfânt al mântuirii tuturor, ci pur şi simplu ca şi Marx, "să-i elibereze pe săraci".

Aceşti "teologi" neagă explicit Intruparea, Crucificarea şi Invierea Mântuitorului, neagă Biserica şi Tainele, neagă puterea de viaţă dătătoare a Duhului Sfânt.

Unitatea "credinţei" lor nu este una Euharistică şi de iubire, ci o "unitate" dată de lupta de clasă. Principiul dragostei creştine, al iubirii chiar a duşmanului, este astfel înlocuit cu principiul urii de clasă, cu lupta împotriva celor bogaţi, dar şi acelora care nu împărtăşesc sau nu se închină ideilor "noi" ale revoluţiei.

Nimeni nu neagă, precum am spus, orice aspiraţie cinstită a oamenilor şi naţiunilor spre dreptate, justiţie şi emancipare. Exilul adevărat românesc aderă el însuşi, paşnic, la acest deziderat major, în folosul fraţilor noştri care trec acum prin mari încercări spirituale şi economico-politice.

Dar cât de sinceră este însă intenţia apologeţilor numitei "teologii" de a elibera pe om de servituţile sociale, politice, economice sau culturale, o pot spune chiar naţiunile şi popoarele care au "beneficiat" deja de "eliberările" unor astfel de "teologii".

Desigur nu este greu a recunoaşte această apostazie şi blasfemie ateistă, fals numită a "eliberării", care în contradicţie totală fiind cu adevărul despre Iisus ca Mântuitor, cu adevărul despre Biserică şi despre om şi demnitatea sa, nu este decât o variantă "teologică" a încercării de a-l "elibera" pe om...de Dumnezeu, "un semn al timpului"

Fascinaţia şi utopia însă bântuie prin istorie mai mult ca orişicând, iar mijloacele de "catehizare" sunt la îndemâna oricui.

Evanghelia dreptăţii adevărate şi a mântuirii în Iisus Hristos a fost uitată de mulţi dintre noi, şi poate tocmai în acest gol istoric şi spiritual al pasivităţii şi dezinteresului nostru faţă de cele sfinte stă şi succesul actual al "teologiei eliberării" omului de Insuşi Dumnezeu. □

PREŞEDINTELE REAGAN SANCŢIONEAZĂ JAPONIA

CAUZA: COMERŢUL CU SEMICONDUCTORI

——Cătălin BUCUR——

Pe parcursul anului 1986, pentru prima dată în istoria modernă, Statele Unite ale Americii înregistrau un deficit financiar în comerțul de înaltă tehnologie. Deficitul s'a înregistrat pe o perioadă de 22 de luni, când valoarea dolarului a scăzut considerabil în comparație cu monedele naționale ale principalilor parteneri comerciali, Japonia și Europa de Vest. Numai în comerțul cu Japonia, S.U.A. au înregistrat un deficit de 39 miliarde dolari! In schimb, în luna Februarie a.c., ministerul de finanțe japonez anunță un surplus comercial de 8.14 miliarde dolari, dela 5.7 miliarde dolari în luna Ianuarie și 4.77 miliarde dolari cu un an în urmă.

Unele cercuri de studii economice internaționale, au ajuns la concluzia că statele Unite se află pe punctul unor profunde și deranjante transformări industriale, al căror efect se reflectă prin pierderi substanțiale pe plan competitiv.

Acest aspect, se poate ilustra cel mai bine în îndustria producătoare de semiconductori, care constituie un subiect continuu de discuții între S.U.A. și Japonia. Semiconductorii, folosiți pe scară largă în industria electronică, sunt substanțe sau materiale ce au conductivitatea electrică situată între cea a metalelor și nemetalelor.

In ultima decadă, partea americană a comerțului mondial de semiconductori, a scăzut dela 60% sub 45%, în timp ce partea japoneză a crescut dela 20% până la 45%.

In momentul de față, companiile japoneze producătoare de semiconductori, se îndreaptă către noi tehnologii și încep să exercite o influență majoră pe piețele de specialitate. Incepând cu obiectele fotoelectrice, cercetătorii japonezi au adus contribuții originale la dezvoltarea și comercializarea arsenatului de Galliu și a altor amestecuri de semiconductori din clasa III-V. Acestea, sunt amestecuri de materiale compuse din elemente din coloana a III-a și a V-a a tabelului periodic de elemente chimice, de regulă arsenatul de Galliu, fosfatul de Galliu și fosfatul de Indiu. Semiconductorii ce au în componență aceste elemente, au o serie de avantaje în comparație cu semiconductorii pe bază de Siliciu. Avantaje cum ar fi: mobilitate mai mare a electronilor și rezistență la radiații, căldură și alte condiții exterioare ce le pot modifica proprietățile, au determinat ca folosirea acestor semiconductori cum ar fi diodele emițătoare de lumină, diodele laser, emițătoarele de microunde și circuitele imprimate analogice, să fie ideale în industria producătoare de avioane, armament modern și calculatoare electronice cu funcționare rapidă. Datorită utilizării semiconductorilor, tuburile electronice cu filament au fost înlocuite cu tranzistori.

Sunt mai multe motive care au contribuit la succesul Japoniei în producerea și vânzarea amestecurilor de semiconductori din clasa III-V pe piața mondială.

Incepând din anul 1980, multe companii japoneze specializate în producția de cabluri electrice, din sectorul minier și de prelucrare a metalelor, șiau propus să producă aceste amestecuri de semiconductori, prevăzând a fi cel mai promițător domeniu de dezvoltare. In contrast, câteva companii americane s'au retras din producția semiconductorilor din clasa III-V, intuind în mod greșit că vor avea un potențial comercial limitat. Așa se explică faptul că astăzi, Japonia produce aproape toate diodele de laser vizibil și infraroșu folosite în producția de discuri compacte și aparate video cu disc. De asemenea, produce jumătate din producția mondială a diodelor laser folosite în comunicațiile pe bază de fibre optice. Producția japoneză cosumă deja 70% din volumul materialelor crude folosite în fabricarea acestor semiconductori, restul fiind furnizat pe piața externă. Numai pe anul 1985, producția de amestecuri de semiconductori din clasa III-V s'a ridicat la 13.2 tone și se așteaptă să ajungă la 29 de tone în anul 1990, ceea ce reprezintă o rată de creștere de 15%.

Toate acestea, au făcut ca Japonia să se situeze pe primul loc pe plan mondial în ceea ce privește producția de amestecuri de semiconductori din clasa III-V.

Declinul competitivității americane pe piața mondială a comerțului cu semiconductori, a devenit în cele din urmă îngrijorător nu numai în cercurile americane financiare, dar și în cele politice.

Drept urmare, datorită presiunilor insistente din partea Congresului american, Japonia s'a văzut obligată să accepte semnarea unui acord comercial cu Statele Unite, care să reglementeze producția și vânzarea de semiconductori. Potrivit acordului semnat în luna Iulie 1986, Japonia se angaja să accepte vânzarea semiconductorilor de producție americană pe piața japoneză. Același acord, prevedea de asemenea prețurile minime de vânzare a semiconductorilor atât pe piața internă a celor două țări cât și pe cea externă.

Cu toate acestea, în timp ce toate companiile japoneze producătoare de semiconductori continuau să înregistreze producții și profituri din ce în ce mai mari, companiile americane în mod inexplicabil înregistrau pierderi.

Până la începutul lunii Martie 1987, șase firme americane cu vechi tradiții în producția de semiconductori, au fost nevoite să dea faliment ca urmare a scăderii în mod considerabil a volumului de comerț, datorită lipsei de contracte ferme care să le asigure vânzarea producției la un nivel de profit acceptabil. Drept consecință, 30.000 (treizeci de mii) de muncitori au fost concediați.

O analiză mai profundă a situației create, a scos în evidență în mod surprinzător faptul ca Japonia, deși vechi partener comercial de încredere al S.U.A., nu a respectat acordul încheiat cu mai puțin de un an în urmă, încălcându-l în mod abuziv. Cercetările amănunțite efectuate de către partea americană, au constatat că Japonia a continuat să mențină restricții la importul semiconductorilor fabricați în S.U.A., producând în schimb pe plan intern mari surplusul de semiconductori, pe care-i vindea în diverse țări, cu prețuri între 50% și 60% mai mici decât prețul stabilit de acordul încheiat cu S.U.A.

In consecință către sfârșitul lunii Martie a.c., Președintele Reagan a hotărît dublarea prețului de import la unele produse electronice japoneze, care constituie prima măsură de pedeapsă luată împotriva Japoniei de după războì.

Acțiunea ar putea afecta produse în valoare de 300 (trei sute) milioane dolari. Printre aceste produse se află: televizoare, aparate de aer condiționat, calculatoare, casetofoane, aparate stereo, videocasetofoane, sateliți de telecomunicații, aparate electrice de măsură, filme, etc.

Primele reacții sosite din Japonia ca urmare a deciziei președintelui Reagan, au avut un caracter amenințător, sugerând ideea de a proceda la fel cu produsele agro-alimentare pe care S.U.A. le exporta în Japonia și care reprezintă 40% din întregul comerț dintre cele două țări. Practic, Japonia nu-și poate permite așa ceva, deoarece ar avea enorm de suferit.

Câteva zile mai târziu, termenii folosiți au fost pe un ton mai liniștit, Japonia afirmând că regretă sancțiunile impuse, dar în nici un caz nu va renunța la acordul încheiat, sperând să se încadreze în prevederile acestuia pentru ca sancțiunile luate să fie ridicate.

Asociația industriilor de electronică din Japonia, a avut o serie de note critice la adresa S.U.A. ca urmare a sancțiunilor impuse. Această asociație consideră măsurile luate ca premature, solicitând autorităților americane să le reconsidere.

Sancțiunile introduse vor lovi foarte greu industria japoneză de semiconductori, care deja suferă din cauza supraproducției.

In vederea ieșirii din impactul creat, Japonia este pregătită de a lua loc la masa de negocieri, propunând următoarele soluții:

1.Mărirea importului din S.U.A. cu 10% și reducerea producției proprii de semiconductori de către șase firme japoneze cu 30%.

2.Invitarea S.U.A. de a ajuta Japonia în producerea a cca. 100 (una sută) de avioane militare de luptă, contractele ridicându-se la suma de 6.5 miliarde dolari.

3.Intâlnirea ministrului de comerț japonez cu reprezentanții a 151 de firme japoneze, pentru a le cere extinderea comerțului cu S.U.A.

Deocamdată însă, acestea nu rămân decât simple propuneri, guvernul american menținându-și ferm hotărîrea de a impune sancțiuni în comerțul cu produse electronice japoneze.

Deși comerțul japonez continuă să înregistreze miliarde de dolari în profituri, premierul Nakasone se află în fața celui mai mare test din cariera sa, ca rezultat nu numai al presiunilor din partea S.U.A. dar și al presiunilor pe plan intern. El și-ar putea pierde funcția până la sfârșitul anului, dacă nu va ști cum să răspundă criticilor sosite din afară și din interior.

Pe plan intern, popularitatea sa a scăzut mult ca urmare a încercărilor pe care le-a făcut pentru a convinge Dieta japoneză de a introduce primele taxe de vânzări pe plan național din istoria Japoniei.

Premierul Nakasone, speră să respingă criticile pe seama planului de taxare, prin prezentarea unui program economic care să ducă la creșterea programului de construcții pe plan național. Potrivit inițiatorului său, acest program va rezolva problemele comerciale dintre S.U.A. și Japonia, prin permiterea firmelor americane de a concura la marile contracte în domeniul construcțiilor din Japonia.

Ținând cont de experiențele din trecut, n'ar fi exclus ca și de această dată. Nakasone să facă o mulțime de promisiuni pe care companiile japoneze ca de obicei nu le vor urma.

Ar fi și aceasta o cale de a evita războiul comercial cu S.U.A., de care nu va trebui să ne mirăm. S'a mai întâmplat și deocamdată nu există certitudinea că Japonia își va schimba obiceiul, până ce nu va suferi de pe urma sancțiunilor impuse de guvernul american. □

MĂGARII ŞI LIBERTATEA

Măgarii, odată, sfat țineau în turmă.
Au vorbit cei tineri mai întâi; pe urmă,
Lovind cu piciorul de trei ori pământul
A făcut tăcere și-a luat cuvântul
Un bătrân. Cu toții smeriți ascultau
Căci - pe cât se spune - printre dânșii n'au
Avut niciodată în împărăție
Un măgar ca dânsul mai de măgărie.
In fața-i nici unul nu crăcnea măcar:
Era cel mai tare și mare măgar!

"Fraților" - le zise, potrivindu-și glasul-
"Libertății noastre azi îi sună ceasul;
Pentru veșnicie vechi regim dispari,
Căci, la vremuri nouă, vrem și noi măgari.
Ierarhie, lege, le vom face scrob,
De acuma nimeni nu mai fie rob;
Să nu ne mai pese de stăpân și nici
De argat sau bice: suntem bolșevici!
Clipa mântuirii de când o aștept...
Omul e despotic, barbar și nedrept.
In puf își răsfață javra lui de Fox
Si noi stăm în staul! Nu-i un paradox?
Nu-i nedreptate din cele mai crude?
Dar, cine ne știe și cine ne-aude?
De-avem paie'n iesle, de pierim sau ba,
Ce le pasă celor dela S.P.A.?
Pentru comitetul plin de putregaiuri,
Suntem o insultă și-un pretext de ceaiuri,"
-Răcni revoltatul din adâncul gușii-
"Au ajuns măgarii mai tembeli ca Rușii!?"
Si spre a da o pildă, însuși oratorul
Izbi cu copita omorînd păstorul.
Atunci, în urale, tribul urechiet
Izbucni făcându-l șef de soviet.
Stăpânul, argații veniră la rând;
I-au ucis măgarii pe toți, până când
Ne mai fiind oameni în acest infern,
Au ajuns să vină dânșii la guvern.

Toate, calea-valea, au mers până'n iarnă;
Dar, când începură fulgii albi să cearnă
Frigul și tristețea pe satul pustiu,
Un măgar mai tânăr zise: "bine, știu,
E frumos regimul libertății, dar,
Observ că ovăzul ni se dă mai rar.
Inainte aveam fân, de toate cele,
Iar acum nici paie n'ai fără cartele.
Pentru ce s'ucidem sluga și stăpânul,
Când nu știe nimeni să cosească fânul?
Nu erau comisii de-aprovizionare,
Nici măgari miniștri, dar era mâncare"...
N'avu timp sărmanul să sfârșească. "Seful"
A și dat poruncă - vrând să-i taie cheful
De-a vorbi - să fie ucis veneticul,
Motivând sentința: "Pact cu inamicul".
Si spre-a da o pildă, cum să-și țină gura
Si ceilalți supuși, introună cenzura.
Iar pentru aceia mai cu îndrăzneală
A găsit remediul: Curtea Marțială,
Cu-acestea fu Seful foarte încântat
C'a'ntrodus regimul cel mai democrat.

Dar frigul și foamea fiind tot mai mari
A murit de lipsuri țara de măgari
Iar în fața bietei turme decedate
A pierit și "Seful"... "Dulce libertate".

Morala:
Auzii povestea nu țin minte când,
Cum am cumpărat-o, tot așa o vând.
De morală, însă, nu mă întrebați;
Să v'o tălmăcească "domnii democrați".

Al. O. TEODOREANU (Păstorel)

Această fabulă mi-a fost recitată din memorie de un prieten, astfel încât s'ar putea ca pe alocuri să nu fie identică cu originalul. Ea a fost scrisă de Păstorel acum 50 de ani și a apărut în volumul II din "Tămânie și otravă", Ed. Cultura Națională, București (probabil înainte de 1938).

Cu toată vechimea ei de o jumătate de secol, surprinde cât de actuală este.

Marcel NICOLAU

15 MAI, ZIUA DEȚINUȚILOR POLITICI ROMÂNI

SCALAVIE SAU ŞI MAI RĂU?

(ÎN CINSTEA DEȚINUȚILOR POLITICI, FOŞTI ŞI PREZENȚI)

—Traian ANDRESCU—

In dreptul public internațional s'a hotărît încă din 1936 că o persoană nu poate fi arestată pentru motive politice decât numai în timpul şi pe durata unor stări excepționale ca războiul, revoluția şi lovituri de stat, iar detențiunea politică a fost definită ca o pază onorabilă - custodia honestia - termen acceptat de atunci universal. Aşadar aceasta nu este o măsură penală, infamantă, detențiunea politică neatrăgând nici o decădere de drepturi, nici pe timpul privării de libertate, nici după aceea, după eliberare. Acest principiu de bază a fost dezvoltat ulterior mai ales prin convenția asupra drepturilor omului, actul final dela Helsinki, prin declarații de drept public ale forurilor supreme internaționale, fiind încorporat în legislația ONU-lui.

Totuşi, mulți din cei ce au uzurpat puterea prin lovituri de stat, militare sau subversiune încalcă brutal sau în mod perfid acest principiu de morală şi drept universal, pretinzând ipocrit că îl respectă şi ascunzându-şi crimele sub un secret total şi prin acțiuni de dezinformare şi diversiune, fără nici un scrupul.

Si în România s'a trecut ilegal la arestări în masă după terminarea stării excepționale a războiului, ba chiar după armistițiu şi semnarea păcii dela Paris. Pentru a păstra secretul arestărilor, ele se făceau numai noaptea, more sovietico, în puterea întunericului. Erai legat la ochi, ca să nu afli locul deținerii, iar familiile erau mințite şi terorizate, ca să le piardă urma.

Apoi se înscenau procesele, care nu erau decât murdare măsluiri ale dreptății, simulacre de justiție, simple farse judiciare. Arestații erau torturați ca să semneze ce vrea partidul, la fel martorii erau şantajați şi terorizați sau erau simpli agenți de partid, ba unii chiar arestați, dându-li se o identitate falsă de muncitori liberi din fabrici. Aşa zişii procurori şi judecători erau membri servili de partid, ba chiar şi mai rău, informatori, chemați să dea o aparență de drept unor infamii ale partidului.

Odată condamnat erai complet desumanizat, deveneai o marfă de exploatat a partidului, care te "vârsa în depozitele" lui, cum denumeau oficial puşcăriile, la început. Aci erai supus unui regim de exterminare fizică şi morală, prin înfometare şi îmbolnăvire sistematică, prin teroare şi torturare continuă, care a dus la ruinarea sănătății, la boli şi infirmități, şi pe atât de mulți la moarte, iar groapa comună sau incinerarea avea ca scop să şteargă urmele, identitatea victimelor. Apoi cu diagnosticul fals de "deces din cauză de insuficiență cardiacă", aceştia erau "trimişi acasă în plic"!?!

Supraviețuitorii detenției, la punerea lor în libertate, erau forțați să semneze o declarație că au fost bine tratați în închisoare şi erau amenințați că, dacă vor spune adevărul asupra celor suferite, vor fi din nou arestați. Aşa că ieşeai dintr'o puşcărie ca să intri în alta, păzită tot cu sârmă ghimpată pe granițe şi dincolo de acestea de cortina de fier a lagărului sovietic, de frontierele de sânge şi cimitirele celor împuşcați acolo, când au "votat cu picioarele" pentru libertate. Securiştii te amenințau că te vor urmări până la mormânt, şi s'au ținut de cuvânt, ba chiar mai mult au prelungit prigoana şi post mortem, contra familiei, cercului de prieteni etc. Iar "mâna lor lungă" şi-a pus amprenta de sânge şi infamie peste țări şi mări. Si tot în acest timp votau cu unanimitate drepturile omului şi le încălcau cu aceeaşi unanimitate.

Când, după cutremur, am fost bătut la securitate, cu prietenul Bourceanu (în cadrul represiunii mişcării Goma), fiind lovit repetat peste față, în prezența a doi martori (unul identificat ulterior), în reclamația mea către procurorul general a trebuit să invoc în principal legea de protecție a animalelor, care pedepsea lovirea peste față, căci la animale se aplicau drepturile omului, iar oamenii erau maltratați bestial. E o ruşine că protecția animalelor a fost legiferată cu decenii înaintea celei a drepturilor omului. Au uitat comuniştii că numai ei în detenție au fost tratați legal. Iată numai două exemple, cu căpetenii de ale lor.

Când Ana Pauker a fost adusă din închisoare în arestul justiției, grefierul constată în procesul lui verbal că avea în celulă peste 30 de sticle goale de vin şi lichioruri, aduse de avocați şi prieteni, cu care avea contact continuu, iar noi zeci de ani nu am fost vizitați în detenție de vreun avocat, rudă, prieten.

Petru Groza, impus preşedinte al țării de trupele sovietice, a scris o carte de acuzare contra anchetatorilor lui, cărora le reproşa că pe drum (când a fost adus dela Arad arestat, nu în lanțuri, ci în vagonul de dormit) era deranjat de paznic, că în arest a putut bea numai o sticlă de şampanie, iar când el a negat că avea legături cu Sovieticii, anchetatorul l-a "repezit" etc. Spre ruşinea lui şi a celor ce l-au pus în scaun, tot aceştia au trebuit să confişte cartea preşedintelui lor, care prin comparație îi acuza pe ei.

Hegel, profesorul prețuit al lui Marx, aruncându-şi privirea lui de vultur asupra istoriei universale, formulează o tristă concluzie, complet adeverită de urmaşii elevului său. "Singura lecție ce ne învață istoria este că oamenii (politici N.T.) nu învață nimic din istorie", nici măcar din cea trăită de ei, din istoria vremii noastre, care ne arată că cei ce au încălcat principii morale, nelegiferate încă atunci au terminat toți la spânzurătoare.

Instinctul de drept al poporului nostru se manifestă prin acea sete istorică după "Sfânta Dreptate", acea dreptate care se ascunde - ca o forță a destinului - în desfăşurarea neprevăzută a evenimentelor viitoare, în loviturile soartei, în sufletul răzbunător al celor nedreptățiți şi în celelalte imponderabile ale dinamicii istoriei, care atunci - când aceasta începe să vremuiască - zmulg puterea din mâna tiranilor şi o dau înapoi în mâna victimelor, adică a poporului, a acelui "Rege de o zi", căruia toate constituțiile din lume, inclusiv cea a ONU -lui îi recunosc numai poporului deplinătatea puterii politice, nu guvernelor sau şefului statului, care sunt doar organe de executare a voinței lui, servitori-miniştri, nu stăpâni ai poporului, cum se întâmplă în tiranii.

Se zice de obicei că situația deținuților politici sub comunişti este identică sclaviei antice. Eu cred că e mult inferioară acesteia, căci sclavii aveau mai multe drepturi decât aceştia. Işi puteau păstra o parte din agoniseala muncii lor (peculiu), îşi puteau răscumpăra libertatea prin muncă sau altfel, aveau legături cu familia, nu le era interzisă religia sau cultura etc., ei erau muncitori, meseriaşi, "tâmplari, bijutieri, profesori, contabili...şi mulți sclavi erau mai prosperi decât clasele sărace ale oamenilor liberi" (Van Loon). Stăpânirea nu-i prigonea, nui maltrata, cu excepția acelor câțiva împărați nebuni, criminali.

Dar să citez cu alte exemple din acelea care străfulgeră cerul istoriei şi - sfâşiind o clipă bezna de două mii de ani ce ne desparte de sclavii antici, - îmi îngăduie mie să vă pun față în față două lumi, una veche, zisă sclavagistă şi alta nouă, care îşi zice progresistă.

Iată-l pe Scipio Africanus, întors victorios din Africa, candidând după câtva timp în alegeri. El este huiduit şi întrerupt în cuvântarea sa de o masă gălăgioasă de sclavi eliberați. El îi apostrofează. Citez din memorie, aproximativ: "Incă îmi răsună în urechi zăngănitul lanțurilor în care v'am adus aici. Si acum, deveniți cetățeni liberi, mă împiedicați să vorbesc. Stricați rosturile patriei noastre." Scipio nu trimite soldații să-i măcelărească sau să-i pună iarăşi în lanțuri, cum ar fi făcut desigur "prea iubitul tătuc" sovietic al popoarelor robite, dacă o masă de sclavi politici eliberați l-ar fi huiduit sau împiedicat să vorbească .

La împăratul Mark Aureliu se repede un sclav să-l omoare cu un cuțit. Lictorii îl doboară la pământ ca să-l taie cu barda, conform legii pentru regicizi. Dar împăratul ordonă să fie dus la medic, căci putea fi bolnav. Impăratul parcă era Preşedintele Reagan, care, străpuns de gloanțele unui atentator, se comporta cam la fel. Nu degeaba numesc istoricii pe Americani, Romanii vremurilor noastre. Dar să-l cităm, pentru comparație, pe ambasadorul sovietic din India, care nu a sărit cu cuțiul să-şi omoare şeful, ci doar era bănuit de o indiscreție divulgând un secret, care arunca o lumină urâtă, reală, asupra lui Stalin. Este adus în fața acestuia să raporteze cazul. In timp ce diplomatul arăta faptele, la un semn convenit, din spate cu toporul i se despică corpul de sus până jos, ca la o vită la abator (după BBC).

Dar v'am citat sclavi din masa fără de număr şi fără de nume; să cităm acum câțiva sclavi cu numele lor, păstrați în cărțile vechi de istorie.

Sclavul Titus Andronicus a putut traduce nestingherit în versuri latine Odiseea, o epopee care preamăreşte pe Greci, duşmanii şi apoi rivalii Romanilor şi nimeni nu-i smulge condeiul din mână acestui sclav (sau să-l bage în pumni la carceră, cum făceau în detenție cu noi pentru un ciot de creion sau hârtie) şi nici nu-i pune botnița cenzurii, cum se întâmplă cu cei în libertate.

Foştilor deținuți politici li s'a interzis să (re) intre în învățământ etc., dar iată că un sclav, Seneca, putea să ajungă profesor de împărat şi dacă elevul său nu i-a ascultat lecțiile (Nero), astăzi le ascultă toată omenirea, el fiind unul dintre marii dascăli de morală ai lumii.

Foştilor dețiunți politici le este interzisă orice slujbă politică, dar iată că dintr'o familie de sclavi liberați (liberți) nimeni nu a oprit pe Lucius Vitellius să ajungă guvernatorul Siriei şi prin acesta - ceea ce filosofia istoriei numeşte justiția imanentă - pedepseşte pe cei doi mari vinovați din procesul lui Isus. El îi dă afară din înaltele lor slujbe pe Caiafa şi pe Pilat, în anul 56 AD, şi paşii lor se pierd de atunci în istorie. Când Claudius pleacă în colonia Anglia, îl numeşte pe Lucius până la întoarcere împărat, să-i zicem, ad interim.

Tot din această familie de foşti sclavi, nu de deținuți politici, Aulus, prin procedura de alegere a împăraților pretorieni, este ales şi confirmat de Senat drept împăratul Vitellius (1) (pe româneşte ar fi Vețeleanu). Iată deci din Talpa Țării, din acel mărunțiş social pe lângă care stăpânii de azi şi cei de ieri trec fără să-i bage în seamă sau, dacă se opresc la ei, este ca să-i umilească cu vorbe de ocară sau să-i scuipe în față ca pe Moş Ion Roată, dintre aceştia - într'un sistem sclavagist - putea fi ales împăratul celei mai înalte civilizații vechi. Dar azi, într'o lume care îşi zice progresistă, într'un sistem care rezervă ca un privilegiu monopolul puterii politice numai clasei suprapuse de nomenclatura noii nobilimi, disidenții n'au nici un drept. La fel în țara noastră, care se declară independentă, progresistă, democratică (şi toți am vrea să fie real aşa), nu un rob, iobag sau şerb, ci un cetățean român, ing. Ion Puiu, este împiedicat abuziv să candideze în alegeri zise libere - nu pentru postul de împărat sau preşedinte (deşi constituția îi dă acest drept), ci pentru unul din acele multe sute de deputați, într'o adunare care se intitulează şi mare şi națională şi reprezentativă, dar care nu-şi merită nici unul din aceste titluri, atâta vreme cât nu se găseşte nici unul din deputații ei sau din alți demnitari, care să aibă distincția sufletească, curajul moral sau înțelepciunea politică a lui Alexandru Ioan Cuza şi să şteargă scuipatul de pe fața noului Moş Ion Roată şi prin aceasta să-şi şteargă de pe fața lor pecetea ruşinii, stigmatul infamiei, care altfel le va rămâne în istoria noastră.

In fața unor astfel de documente de moravuri jalnice nu putem decât să repetăm cuvintele strămoşilor noştri: Vai ce vremuri trăim, oh ce moravuri.

O tempora, o mores!

---

1) Găsind că originea lui Vitellius e controversată, a trebuit să citesc izvoarele antice. Iată ce spun: Suetonius arată că "mulți scriitori spun că întemeietorul familiei (Vitellius) a fost un sclav liberat. Cassius Severus precizează că a fost ciobotar, al cărui fiu a făcut o mare avere...şi a ajuns cavaler roman". Ei ar fi parvenit prin servilism față de împărați. După o altă tradiție ei se trăgeau din zeița sabinilor Vitellia şi strămoşi de ai lor ar fi fost regi înaintea lui Romulus. In acest sens numele Vitellius apare de timpuriu în nomenclatura nobiliară romană. Suetonius crede că divergența aceasta s'ar fi putut datora dorinței duşmanilor de a denigra pe Vitellius şi a linguşitorilor lui de a-l diviniza. Se poate, la fel, zice Suetoniu, ca Vitellius, ajuns la demnitatea supremă, "Să se fi ruşinat de părinții şi strămoşii lui" umili, sclavi eliberați. Istoricii citați şi Dion Cassius lasă controversa deschisă. Noi azi nu putem admite origina divină, legendă care ar putea fi extrapolarea "ruşinii" sclaviei, o sublimare a acestui complex de inferioritate, impus poate şi de cultul divin, care se făcea împăraților, deşi inițial Vitellius refuză titlul de Ceasar, de Imperator. □

LA INTERNE

(1949)

Când zi de zi spăl în genunchi celula,
Ascultător, trudind cu brațul gol,
Salutul prosternat dat dimineții
Imbracă înțelesuri de simbol...

Mişcările aicea mi le'ndrumă
Porunci cu vorbe tari, ce mă'nfior!
Mâncarea, pusă'n blid jos pe podele,
Mi-o'mpinge gardianul cu-n picior!

Le'mpart celor mai mari priviri servile,
Si'n timp ce frații mei sunt chinuiți,
Supus şi laş, stau smirnă, soldăţeşte,
Si-i spun cui poartă biciul: "Să trăiți!"

Mereu mă simt cu trupul sub cravaşă
Si, dezgustat, îmi măsur neputința.
Durerea a pierit. Si-acum, în tihnă,
Imi savurez, nemernic, umilința!

Mihail MANOILESCU

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

Eugen POPESCU

CRÂMPEIE DE VIAȚĂ
AMINTIRI DIN ȘCOLI ȘI ÎNCHISORI

Tipografia Coresi, Freiburg, 1986

Scriitorul Eugen Popescu este un neîntrecut povestitor. Felul cum povestește e unic. Cei care l-au ascultat măcar o dată au un avantaj în lectura cărților lui. Iți aduci aminte de acea figură impunătoare despre care Alexandru Drăghici se plângea lui Petru Groza: "cum să-i dăm drumul din închisoare acestui bandit, ăsta ne omoară pe toți dacă e liber", de timbrul de aramă al vocii și pauzele largi ca sublinieri și meditații asupra unor semnificații pe care le sugerează doar și, în primul rând, de inima lui de aur iradiind lumină, dominând grupul și făcând pe toți să se simtă bine în prezența lui.

I-am urmărit logosul fie în umbra dulce și răcoroasă dela "Câmpul Românesc" din Hamilton, sau pe la diferite congrese ale Academiei Româno-Americane ținute în diferite părți ale Statelor Unite, sau pe malul Pacificului din San Diego, California.

Vocea lui și vraja de povestitor au devenit o obsesie plăcută pentru mine și în sensul acesta nu i-am "citit" cărțile, ci doar am "ascultat" slova și rândul și fără să vreau mă opream acolo unde povestitorul făcea pauzele cu care mă obișnuisem.

Așa am "ascultat" cele 325 de pagini din "Puncte de vedere", volumul 1, apărut la "Tipografia Coresi", 1984, a doua carte "Sub două dictaturi", aceeași editură, aproape 400 de pagini, 1985, precum și cele aproape 300 de pagini din "Crâmpeie de viață", 1986 Decembrie, 1986.

"Crâmpeie de viață" are ca subtitlu "Amintiri din școli și din închisori", care într'un fel este chiar rezumatul cărții. "Dăruiesc prietenilor și cititorilor mei, ne spune autorul în cuvântul introductiv, încă o carte cu amintiri, jumătate din ele fiind din cea mai frumoasă parte a vieții, copilăria și tinerețea anilor de studii, iar a doua jumătate din cea mai întunecată parte a vieții din timpul închisorilor prin care am trecut în România, în același timp cu sutele de mii de Români, după al doilea război mondial."

Prima parte apare ca o înșăilare mozartiană a unui cântec surprinzând jocul de lumină delicat și inefabil, ca o legănare a florilor de salcâm în torsul caligrafic de peniță sonoră sau de arcuș de vioară "scriind", ori mai bine zis "sugerând" seninul din inima copilului ale cărui lunci sfârșesc acolo unde începe Dumnezeu și tainele necuprinsului.

A doua parte, cu mucegaiuri "jilave" din închisori și-ar avea corespondentul muzical în dumbrăvile grave de orgă ale lui Bach din "Patimile după Matei".

Eugen Popescu vine în lume pe 22 Februarie 1915. Secretarul primăriei văzând în calendar că pe 22 Februarie e ziua martirilor din Eugenia, fără a se consulta cu nimeni, îl înscrie ca Eugeniu. Cu mult haz autorul povestește cum, atunci când a crescut mare l-a întrebat pe Mișu Mihalache, notarul satului, dece i-a dat numele de Eugeniu, iar nu de Eugen. "Domn'e Eugen, îi răspunde Mișu, așa mi-a venit mie să vă înscriu în registrul de nașteri și dacă am greșit cu ceva să mă pedepsiți cu o litruță de țuică fiartă și cu f'o 2-3 măslinuțe că n'o fi păcat." "Pedepsirea" lui Mișu devenise un obicei până când a aflat tatăl lui "Eugeniu" cu ce i se ocupă odrasla și bănuiți cu toți finalul. Am râs cu poftă și chemându-l la telefon i-am citit o epigramă:

"Nu cred c'a greșit notarul / Că te scrise E-u-geniu. / Cred c'a supt prea mult paharul / Si-avea'n gând pe... E-un-geniu!"

O copilărie fericită sub protecția lui Maica Leana, bunica dinspre mamă. "Pentru ea nimic nu era mai de preț pe lume decât Soarele și cu mine, așa spunea ea mereu."

Portretul mamei, al tatălui, locotenent Radu Popescu, al lui Maica Leana sunt conturate cu delicatețea atmosferei de Crăciun ca familie. "Sângele meu este coborîtor și plămădit din sângele pământului românesc, al moșilor și strămoșilor mei, din acei anonimi care au stat la coarnele plugului și au făcut istorie sub toți domnitorii." Descrierea cadrului familial este descrierea de fapt a satului românesc în care Blaga vedea sursa și geneza veșniciei. Timpul era orientat spre Marea Naștere și Inviere.

Capitolele se succed unul după altul cu amintiri în care fiecare ne regăsim. "Copilăria și școala primară (1915-1925)", "Anii de liceu (1925-1932)", "Anii de studenție" (1932-1936).

Citind "Vacanțele școlare" mă întreb: A fost cineva dintre noi, cei dela coarnele plugului, care să nu fi avut un Moș Gigârtu care nu descria lumea prin fluier? "Prin plimbările mele la câmp sau pădure cu vitele la păscut, am rămas legat de pământul natal prin niște fire invizibile și tainice, a căror rezonanță și plăcută simfonie o aud când amintirile îmi provoacă mintea." Si Eugen Popescu subliniază: "Legătura între omul dela țară și pământul lui, pădurea în care au crescut vitele, satul în care s'a născut și a crescut, iarba pe care s'a întins și s'a jucat pe când era mic, sunt tainice, adânci și veșnice."

Partea a doua a cărții "Amintiri din închisori" începe cu "Arestarea din gara Craiova" (1938) și continuă cu capitole ale căror titlu nu mai au nevoie de comentarii: "Lagărul Slobozia", "Arestarea din 18 Aprilie 1952", "Inchisoarea din strada Uranus", "Arestul Rahova", "Inchisoarea Jilava", "Lagărul Ghencea -_ Bragadiru", "Colonia de muncă Mogoșoaia", "Penitenciarul Galați" "Penitenciarul Gherla", "Penitenciarul Lugoj", "Penitenciarul și arestul Securității din Craiova. Ancheta și Procesul", și urmarea firească..."Din nou la Jilava" și "Inchisoarea Aiud."

Deși sunt pagini de document pentru dosarul de mâine al adevăratei istorii a Românilor sub comuniști ele atrag pe orice fel de cititor și nu numai pe specialistul în istorie. Este "povestea" unui om așa cum încep poveștile cu acel "a fost odată ca niciodată" (al copilăriei) sau "odată deasupra timpului" cum spun Englezii, apoi perioada de inițiere în care personajul basmului e pus la diferite probe. Si aici apare inimaginabilul. In basm balarul cu care te lupți are zece capete, mai multe sau mai puține. Monstrul comunist nu are nici măcar unul. Te trezești cu sabia în mână și nu ai în ce lovi. Ce vezi în față e "fără capul", o ființă katamorfizată, o spaimă spălăcită, dar destul de otrăvitoare, un pretutindeni și nici unde, ca în "Procesul" lui Kafka.

Venind vorba de Franz Kafka mă gândesc la "dare de seamă pentru o Academie". Constantin Mareș are un personaj OMUL ținut în captivitate. La el vine avocatul Kamel Leon dela care personajul principal află taina: "Mi-a arătat că singura mea scăpare este să decad - să mă transform din om în maimuță, cât mai repede și total" (...), "M'a învățat să mă dezvăț de a vorbi și doar să urlu: "Mai-mu-țes-cu! Mai-mu-țes-cu!" după o experiență în care: "Primul lucru pe care păzitorii m'au pus să-l învăț a fost acela că nu sunt om. Eram bandit, eram spion, eram trădător, noțiuni de care, din studiile mele întrerupte de Drept, îmi aminteam tot mai vag că aparțineau totuși umanității. Dar fiecare lovitură de bici mă învăța contrariul".

Am făcut paranteza care era necesară. Eugen Popescu a trecut prin multe închisori, dar rezistat pentru demnitatea omului ca chip al lui Dumnezeu: "Căutam să fiu tare, privind coloana dinaintea noastră a întemnițaților în lanțuri. Zalele lanțurilor erau groase și grele și în mișcările lor dădeau naștere la niște sunete care-ți pietrificau inima, te îngrozeau și te revoltau. Sunetele lanțurilor...sunete de dincolo de lumea noastră, sunete coborîte din scrâșnetul toartelor iadului (...) convoi de lanțuri și glezne ferecate...zang, zang, zang,...zăngănitul lor parcă despica aerul să ajungă sunetele lor mai repede în ceruri, să le asculte îngerii și arhanghelii, care să vestească lui Dumnezeu despre suferințele unui popor înfrânt și îngenunchiat, căruia nu i-a mai rămas decât puterea de a se ruga în taină lui Dumnezeu, cerându-I îndurare." (p.277-278)

Cartea se poate procura dela N. Constantinescu, Via Alla Roggia 32, 6962 Viganello, Elveția.

Dumitru ICHIM

Ion RAȚIU

MOSCOW CHALLENGES DE WORLD

The Sherwood Press, Londra, 1986

De curând a apărut în editura Britanica Sherwood Press cartea compatriotului nostru Ion Rațiu, Moscova provoacă lumea cu o prefață de cunoscutul ziarist și politolog englez Brian Crozier. Cartea reprezintă un studiu academic solid, bine documentat, cu numeroase note de subsol, bibliografie și index alfabetic. Deși Românii activi din exil îl cunosc bine pe Ion Rațiu care în prezent este președintele Asociației Românilor Liberi, puțini dintre noi știu că domnia sa este un profund cercetător și autor publicat.

Dacă mi s'ar cere să definesc cartea într'un singur cuvânt, aș spune că este surprinzătoare. Deși concepută, scrisă și terminată în urmă cu 40 de ani, lucrarea este la fel de actuală ca atunci când a fost scrisă. Cititorul de astăzi își poate da seama că Ion Rațiu a avut o clarviziune asupra Rusiei Sovietice și comunismului pe care o au numai acele persoane care au "simțit" comunismul și l-au studiat aprofundat. In plus, și în mod absolut surprinzător, Ion Rațiu a prevăzut cu 40 de ani înainte faptul că Rusia Sovietică va ataca și ocupa Afganistanul. Din nenorocire, Occicentul a fost orb, egoist, naiv, și probabil...manipulat din culise de tendințe dubioase. In loc să dea ascultare unor refugiați de mare calibru din țările ocupate de comuniști, s'a complăcut în satisfacțiile mioape ale "imediatului," apoi s'a cufundat în consumerism, coexistențialism și libertinaj, și a așteptat să ajungă la impasul mondial de azi.

O contribuție bine conturată în paginile lucrării Moscova provoacă lumea, o constituie interpretarea pe care o dă autorul comunismului sovietic; interpretare familiară de altfel Românilor și altor vecini ai Rusiei. Comunismul sovietic este o îmbinare a marxismului și ideologiei urei de clasă cu vechiul mesianism al poporului rus. Din acest punct de vedere, contribuția domnului Rațiu este remarcabilă dacă se ține seama că lucrarea a fost scrisă imediat după terminarea războiului. Puțini autori înțelegeau la timpul respectiv natura mesianic rusă, expansionistă a comunismului sovietic . Cu o răbdare și pasiune caracteristică cercetătorului dedicat studiului său, Ion Rațiu identifică principalele trăsături ale comunismului și îmbinarea acestora cu izvoarele tradiționale, filosofice ale mesianismului rus. Rezultatul este un expansionism de tip nou, mai primejdios decât oricare din formele expansioniste din trecut și în fața căruia Occidentul pare nepregătit.

Cartea, apărută în condiții grafice ireproșabile, este împărțită în cinci părți abordând tocmai aceste tematici, și anume: (I) Dece acum!: (II) Comunism-Doctrină, Politică, Morală; (III) Comunismul rus; (IV) Adevărata față a comunismului; și (V) Răspunsul Occidentului.

Consacrând o secțiune problemei Cine sunt Comuniștii? Ion Rațiu a anticipat din nou cu peste trei decenii tematica Nomenclatura, publicată în urmă cu câțiva ani de un refugiat sovietic. Mă întreb dece nu a fost publicată această lucrare în anii războiului rece? In calitate de scriitor frustrat, știu din proprie experiență cât de greu este să publici o carte împotriva curentului și opiniei generale. Este dificil de spus dacă cititorii citesc ceea ce publică editorii, ori dacă editorii publică doar ceea ce citesc cumpărătorii de cărți. Adevărul trist și dureros este că marile case de editură din Occident publică numai titluri care să le garanteze un profit, în timp ce majoritatea cititorilor nu vor să citească decât ceea ce le face plăcere. Primejdia comunistă nu este deci un subiect atrăgător pentru apuseanul îmbuibat pe care trebue să-l reasiguri zilnic că...lucrurile merg bine și viitorul va fi perfect. Dacă domnul Rațiu ar fi reușit să-și publice cartea în urmă cu patru decenii semnalul de alarmă pe care l-a tras, ar fi fost neglijat.

Astăzi, după 40 de ani de agresiune și obrăznicie ruso-comunistă, lectura cărții nu mai poate reface timpul pierdut de Occident, dar vine să confirme anticipările sumbre ale unui om politic-cercetător care ca tot exilul a trăit cu speranța liberării și întoarcerii într'o țară liberă, democrată și frumoasă.

Recomand cartea tuturor celor preocupați de comunism și dornici să înțeleagă mesianismul ruso-comunist. O carte cu atât mai valoroasă, cu cât este scrisă de un veteran al exilului românesc, un înțelept care probabil că și-a înnecat de multe ori amarul în lacrimi; și-a trecut peste orgoliu, vise și aspirații, dăruindu-și maturitatea cauzei exilului românesc. In ceea ce privește Occidentul și lipsa lui de înțelegere față de comunism, mai ales acum în fața zâmbrelor lui Gorbaciov, îmi vine în minte o comparație. Se spune că tehnologia modernă poate fabrica diamante artificiale din sticlă, atât de perfect încât unicul test de diferențiere este focul. Diamantul natural este cărbune pur. Dacă îi dai foc la temperaturi foarte înalte arde, în timp ce cuarțul nu arde. Când Occidentul va deschide porțile comunismului sovietic crezând că acesta și-a schimbat natura, va árde ca diamantul,...dar va fi prea târziu. □

Nicolae DIMA

CURŢILE DORULUI

—— Dumitru ICHIM ——

In fiecare lună sosesc la "Cuvântul Românesc" sute de poezii din toate colţurile lumii şi chiar din ţară. Pe barometrul spiritual aceasta înseamnă, pe de o parte, prestigiul la care a ajuns ziarul nostru, iar pe de altă parte o vitalitate a exilului. Singurele noastre arme ce le avem sunt spiritul liber şi condeiul din mână. Si nu sunt chiar neglijabile. Porţile iadului au fost sfărâmate de Cuvânt.

Problema care se ridică este cea a spaţiului tipografic. Avem numai 28 de pagini. Ce să facem? Dacă am publica numai poeziile ce ni se trimit ar însemna să dublăm numărul de pagini şi să renunţăm la articole. Nu putem să ne permitem acest lux. Deocamdată. Soluţia struţului ne-ar fi comodă, dar nu e pe linia ziarului nostru. Ideea unei rubrici de "Poşta Redacţiei" e cu două tăişuri. Incercăm rubrica, sperând să mulţumim pe toţi, "Curţile Dorului". Nu avem specialişti să dea note condeierilor. Timpul va decide. Noi le spunem doar un fel de "bună ziua" frate Române şi fii binevenit la Cina cea de Taină a Cuvântului Românesc.

ELIGEN RATIU, din Elveţia ne scrie: "Incep prin a vă mulţumi din suflet pentru numerele pe care le-am primit până acum, dorindu-vă în continuare multă sănătate şi putere de muncă în activitatea de luptă anticomunistă pe care o duceţi. "In poezia "Calvarul libertăţii" ne regăsim. Curţile Dorului, în mitologia românească, erau nişte palate din basme în mijlocul codrului., Inspirat titlu ce şi l-a ales Blaga. Cât de dramatic ne descrie Eligen Raţiu trecerea peste ceea ce astăzi se numeşte "gardul ţării": "Dar dacă cuib în suflet libertatea şi-a făcut,/Chiar zidul morţii poate fi trecut."

SPERANTA HARSOVEANU din Franţa: "Printr'o întâmplare ziarul dumnevoastră a căzut în mâinile mele. M'am bucurat nespus de mult. Un ziar românesc! Doamne, ce minune! Aici, departe, unde nu auzi grai românesc. (...) Au venit comuniştii şi au distrus fără milă tot ce avea Tara mai frumos şi mai sfânt. Si ca orice Român născut poet, (nu am totuşi această pretenţie) în disperarea mea am compus câteva versuri".

Din grupajul de poezii al doamnei Speranţa Hârşoveanu redăm un fragment din "Pribeagul" în care autoarea găseşte o potenţă metaforică "pribeagului" sinonimă cu "cântecul" până la identificare cu el:

"Sunt cântecul ce vine
Din depărtata Tară.
Sunt cântecul ce-alină
Dureri de ne'ndurat.
Sunt cântecul ce-l cântă
Plugarul pe câmpie
In zori cu ciocârlia. (...(
Sunt dorul ce se frânge
Pe strune de vioară,
Sunt vifor care-şi cere
Dreptatea răzbunării
Pe clape de pian,
Sunt cântecul mâiei
Unui popor sărman."

Din Boca Raton, Florida primim dela Ion Vasile, membru în Comitetul Parohial şi stâlp al bisericii "Sf. Treime" din Miramar poezia "Ursitoarea":

Ursitoareo, lângă pat
Până'n zori m'ai blestemat
Cu urzeala lui Cain
Prin străini să-mi fiu străin.

Bolşevicii ne-au luat Tara
Si din suflet primăvara.
Ne-au prădat duhul de soare;
Tara-i toată închisoare.

Dela coarnele de plug
M'ai ursit să fug, să fug
Cât cu ochii mi-oi vedea
A singurătăţii stea,

Dar veni-va Ziua Mare
Să te gâtui ursitoare
Si ce mi-ai urzit molatec
Să-ţi ard totul pe jăratec,

Iară ţie secătură
O să-ţi smulg limba din gură
Să nu spui a doua oară
Că vom mai pleca din Tară!

Stihuri de mare potenţialitate metaforică din "Am visat cu tine, dulce Românie" semnate de HISTOREGHE:
Si'n râuri de lacrimi m'am trezit.
Ce bine! era doar un vis.
Era un vis cu şi despre tine
Dulce mea Tară, iubita-mi fecioară,
Tu, Românie."

Un manuscris de vreo opt pagini de poezii care-mi plăcuse şi din care am recitat la o şezătoare literară se intitulează "Scrisori către trecut". Singura păcătuire a autorului este semnătura. A uitat, nu a ştiut, sau nu a vrut să şi-o pună. Ciclul de poezii se termină cu poezia "Emigrant" prin care simfonia lasă în "background" paganinica:
'Pe unde te poartă al vieţii destin
Plângi dorul de-acasă şi Tară-
De eşti peste multă avere stăpân
Si vrei ca din suflet să faci un păgân...
Nu poţi; căci în inima ta de Român
Iţi plânge mocnit, o vioară."

D.PAULESCU din BRASILIA ne scrie printre altele: "Unul din gândurile mele din pribegie, pe care n'am reuşit să-l realizez, a fost să mă stabilesc în preajma fraţilor noştri din Statele Unite şi Canada, în dorul de a participa cu tot sufletul la lupta de eliberare a neamului nostru din lanţurile robiei sovietice. Insă sper că nu peste multă vreme să pot veni pe acele îndepărtate meleaguri, când ne vom cunoaşte personal. Cu acest prilej vă trimit cu drag câteva poeme pentru "Cuvântul Românesc" iar în curând veţi primi câteva amintiri despre Dl. Nicolae Petra, pe care l-am cunoscut la Sibiu, în negrele zile după 23 August 1944, tocmai când mă refugiasem cu familia dela Vatra Dornei, de unde se auzeau bătând tunurile sovietice aproape de Câmpulung(...)".

Peziile trimise de D.PAULESCU ar trebui publicate toate, dar de unde spaţiul? Autorul ne oferă o selecţie din două viitoare volume de poezii: "Pentru fraţii noştri fără mormânt" şi "Ne-am îngropat dorul sub cetini". Poezia "Doamne" aminteşte în prima parte de psalmii lui Arghezi prin "să Te văd, să Te întâlnesc", dar ca o culminare a zbuciumului adâncilor căutări, zarea se luminează: "Insă acum Te zăresc Doamne,/Strălucind între cele trei icoane/Din casa noastră părintească,/In care-am crescut în credinţă şi omenie românească." Si nu numai zarea, ci şi ochiul interior al inimii se trezeşte şi-L vede: "Singur, tăcut şi pe gânduri dus/Il văd prin sat şi prin lanul de grâu, pe Isus./Doamne,/Iţi mărturisesc,/Că de când îs dus de acasă în lume,/Am tot strigat disperat după Tine/Iar Tu, izvor nesecat de iubire,/Infloreşti în propriile noastre ruine."

ADRIAN M. NICULESCU. O cutremurătoare "Prayer of Immigrants", un imn al libertăţii şi al omului aducându-ne aminte de acordurile din Simfonia a IX-a ca ecouri din Predica de pe Munte: "Everyone here is my brother/good or bad." America l-a întâmpinat pe Niculescu, pe tine sau pe mine, cu facla aprinsă din mâna Libertăţii. Autorul găseşte o splendidă potenţare a simbolului de LIBERTATE: "America...one day...will be ...each country,/This whole earth/given from God to us/Forever and ever,/Amen."

Cineva cu numele (deocamdată de) XENOS ne scrie: "Urmăresc mai demult publicaţia dumnevoastră şi găsesc efectele ei în rândul Românilor dintre cele mai fericite.(...)" Dintr'un proiectat volum ne trimite ciclul de poezii "Cântece de ură". Ce bine e prinsă remarca meditativă din poezia "Pomenirea" (titlu pe care l-aş da întregului ciclu): "Doamne, unde am ajuns!/Ne bucurăm de moartea lui/Ca de naşterea unui copil./ Facem planuri.../Mângâiem gândul ca burta unei femei/Insărcinate./-A mişcat?/Nu încă(...)". Sau în poezia "Altfel cum?" "Altfel cum,/De-l cheamă pe el/Ca pe nimeni?/Ca pe nici un Român?/Altfel cum/Ar putea să ne urască cineva/Atât de mult/Si de tare?/Numai dacă s'ar trage dintr'un Turc.../ Nici măcar Turc.../Vreun ţigan, o jigodie, un nimeni./Un fără neam". Să-l întrebăm pe Domnul Aronescu că-i cunoaşte originea.

ION GIMBASANU "nu scrie cu vorbe, ci cu lungi fiori". El "înmoaie pensula în sânge" vibrând în faţa anemonelor. Simte "misterul unei flori". Ar vrea să ni-l împărtăşească dar: "Si când, în fine, nici o picătură/N'a mai rămas în vine, - e pictură./O privesc lung: sunt înşişi ochii mei/Ce îmi surâd ca nişte darnici zei."

Din volumul "Moara Vâneţii" al lui Aurel Manolescu, ne oprim, ca exemplificare, la poezia "Balta" de o admirabilă frumuseţe cromatică: "Neagră de verde/Zăcută/Bâhlită/De broaşte râioase'n mătase'nvelită / Opacă la lună (...) /Când noaptea se lasă pe şesul încins/Mari bivoli s'opresc pe-aici dinadins/ Si-i vezi de departe cuprinşi laolaltă /Cum ochii şi-i umplu de baltă." AUREL MANOLESCU ştie potenţarea cuvântului pentru a "picta" un cadru. Regionalismul "bâhlită", cu rădăcina în "bahnă" (loc mlăştinos acoperit cu iarbă, mocirlă, mlaştină) are o deosebită putere de sugerare picturală, de "pictare" cu sunet vizibil. Este "b" consoana ploilor putrede şi "î"-ul urmat de "hl" formând împreună intraductibilul "bâhlită", un cuvânt pe care un scriitor de haicu şi l-ar alege titlu de volum. O perfectă asociere, ca fabulă, este cea a animalicului fugind de soare, prin simbolul bivolilor fugind spre noroiul răcoritor, "Cum ochii şi-i umplu de baltă." □

Inceputuri, începuturi...

—— Florin SCĂRLĂTESCU ——

Vara era foarte cald pe Calea Rahovei. O zăpuşeală nesuferită îi silea pe cei întorşi dela lucru să umble agale. Nu se uitau nici în dreapta, nici în stânga până nu ajungeau în dreptul curţii cu numărul 204. Aici se opreau un minut, două... şi clătinau din cap cu jale.

- Decât un asemenea băiat, mai bine lipsă. Ce-o să zică tat'su când s'o întoarce?

In casă se auzea strigătul unei femei care se certa cu cineva... iar curtea era plină cu cearceafuri vopsite în diferite culori.

Aşa s'au născut decorurile şi tot aşa s'a şi repetat piesa "Liniştea casei" de Courteline.

Pe urmă plecarea în turneu. Călătorie anevoioasă, prin toate târguşoarele din jurul Bucureştiului.

Pasă-mi-te acest băiat care întorsese cu susul în jos casa părinţilor săi, auzise dela cineva, cum Pascaly (un artist de altădată) găsise, tot într'o asemenea hoinăreală, la un han din Giurgiu, un îndrăgostit de teatru ca şi Pascaly, ce declamase din Schiller şi se numea... Mihai Eminescu.

Si săptămânile treceau una după alta, cu lipsuri mari, cu oboseală... dar în deplină libertate! De multe ori erau alungaţi... haimanalelor! Lăsaţi lumea în pace! Mai bine întoarceţi-vă acasă şi învăţaţi carte!

Ei şi? Ah, ce bine se doarme în fân! Chiar şi pe nemâncate!

Dar Noembrie are darul să alunge haimanalele de pe maidane. Ajuns acasă, eroul nostru găsi uşa închisă pentru el. De abia acum începu greul. Incă nepregătit pentru viaţă, se dădu învins. A zăcut două luni în spital.

Dar n'o veni iar vara? Ehe!

Aşa a început teatrul "nebunul lui Scărlătescu!"

- Auzi colo, actor! - mă certa bietul tata, în loc să fii şi tu un ofiţeraş de toată mândreţea. Vrei să ajungi de râsul lumii? Nu eşti în toate minţile.

In toamnă am dat examen la Conservator, am zis ca el şi am făcut ca mine. Exact cum a procedat Henri Meilhac, cel care a scris mai târziu, împreună cu Ludovic Halevy libretele operetelor de mare succes "Orfeu în infern" şi "Frumoasa Elena". Tatăl său ţinea să-l vadă inginer, neştiind că fiul avea groază de matematici. De aceea s'a dus la profesorul Bertrand, care trebuia să-l examineze şi acesta a găsit soluţia:

- La primele întrebări îţi dau răspunsurile şi i le-a dictat, iar elevul şi le-a scris pe manşetă.

- Iar la a treia? ... l-a întrebat Meilhac.

- Acesta mi-l păstrez - i-a răspuns Bertrand - ca să te pot trânti... dar onorabil... Henri asta şi dorea.

Dar la examen, după prima întrebare, Meilhac l-a rugat pe profesor:

- Vă rog treceţi la a treia întrebare!

- De ce?

- Tata nu e în sală!

Bertrand era bun prieten cu familia lui Henri Meilhac şi ştia că acesta dorea să devină scriitor.

"Dela lume adunate"...

SÂMPĂTRU ŞI BABA

—— Andrei PANDREA ——

Dumnezeu şi Sâmpătru umblau călări pe pământ.

Când fu soarele în chindie, ostenit, Dumnezeu descălecă la hodină şi lăsă calul să pască.

- Vezi, Doamne, de cal şi-l priponeşte, că eu mă duc o ţâră încotro oi vedea cu ochii... Dumnezeu aţipi. Sfântul merse agale până ce zări un bordei. In gura lui, Sâmpătru dădu de-o babă vrăjitoare.

Ea fierbea ciorba în oală fără foc.

- Sta-ţi-ar babo, oala, să nu mai fiarbă!

- Sta-ţi-ar sfinte, calu', să nu mai meargă!

Si stete oala, stele calul şi stete şi sfântul.

- De, maică, cine te puse să zici? rânji fără dinţi, baba.

Se întoarse Pătru îngândurat la Dumnezeu şi se jeli.

Dumnezeu, căscând de-i trozniră fălcile, îl sfătui:

- Du-te, Petre, şi te roagă de babă. Si Pătru se duse şi se rugă.

Baba răspunse:

- Zi, sfinte, să meargă oala.

Sfântul ascultă de babă şi îndată porni şi calul.

Si porni oala, porni calul şi porni şi sfântul.

Si se duse fuga după Dumnezeu care, odihnit, îl aştepta călare.

Dumnezeu şi Sâmpătru umblau călări pe pământ...

CĂRŢI
APĂRUTE LA EDITURA CORESI

1.	PERSECUTIA BISERICII CRESTINE DIN ROMANIA, de C. Ioniţoiu	-Epuizată-
2.	TOMBES SANS CROIX, Tome I, de C. Ioniţoiu	Costul 48 D.M.
3.	MORMINTE FARA CRUCE, VOL' II, ediţia a II-a, de C. Ioniţoiu	Costul 35 D.M.
4.	MORMINTE FARA CRUCE Vol. III, (1959-1964), de C. Ioniţoiu	Costul 48 D.M.
5.	CARTEA NEAGRA A ROMANIEI 1944-1983	-Epuizată-
6.	LIVRE NOIR DE LA ROUMANIE (1944-1983)	-Epuizată-
7.	IN GHIARELE SECURITATII de George Mazilu	-Epuizată-
8.	DANS LES GRIFFES DELA SECURITATE, de George Mazilu	Costul 25 D.M.
9.	CONTRA PROPAGANDEI MAGHIARE, de Vasile Coman	Costul 15 D.M.
10.	Calendar 1985	-Epuizat-
11.	Calendar 1986	-Epuizat-
12.	DRUMUL CRUCII, Vol. I, de Aurel State	Costul 30 D.M.
13.	SUB JUG STRAIN, de Vasile Florea	Costul 15 D.M.
14.	PODURILE PESTE ISTRUL DIN PRIMUL MILENIU a. de Caşin Popescu	Costul 35 D.M.
15.	ZAMBET PRINTRE LACRIMI, Vol. I, de Vasile Gurău	Costul 30 D.M.
16.	PICURI DINTR'O LUME FARA SOARE de Dr. A. Al. Bidian	Costul 15 D.M.
17.	PUNCTE DE VEDERE de Eugen Popescu	Costul 30 D.M.
18.	INTALNIREA DELA PARIS	Costul 10 D.M.
19.	SE VETIR. QUAND, POURQUOI, COMMENT, de Denise Pop-Câmpeanu	Costul 50 D.M.
20.	LE DRAME DELA ROUMANIE, editată de Consiliul Naţional Român	-Epuizată-
21.	FRANTURI DIN VIATA POPORULUI, de Eugenia Uşeriu	Costul 35 D.M.
22.	PRIBEGIE SI DOR, de Alexandrina Isac.	Costul 20 D.M.
23.	FERICIREA FURATA, de Ion Stefancu	Costul 25 D.M.
24.	HARTA ROMANIEI, în adevăratele şi eternele ei hotare	Costul 5 D.M.
25.	IN LUPTA NEAMULUI, de Horaţiu Comaniciu	Costul 25 D.M.
26.	LE VOYAGE DE L'ARGO piesă în cinci acte de Octavian Vuia	-Epuizată-
27.	SUB DOUA DICTATURI, de Eugen Popescu	Costul 30 D.M.
28.	DIN ISTORIA TRANSILVANIEI, de A. Nicodim	Costul 10 D.M.
29.	PENTRU SFANTA CRUCE, PENTRU TARA de Mardarie Popinciuc	Costul 30 D.M.
30.	THE INTERNATIONAL MONETARY SYSTEM, de George Paul Huber.	Costul 10 D.M.
31.	RASBOIUL PENTRU INTREGIREA NEAMULUI, de Mircea Vulcanescu	Costul 30 D.M.
32.	IDEOLOGIE SI CRIZA ECONOMICA, de George Baltean	Costul 30 D.M.
33.	CRAMPEIE DE VIATA, de Eugen Popescu	Costul 30 D.M.
34.	POLITICA PROMOVARII VALORILOR UMANE, de Florian Onitza	Costul 15 D.M.
35.	VERSURI, de Omero Orăşianu,	Costul 17 D.M.

CARTI EPUIZATE: 1. PERSECUTIA BISERICII CRESTINE DIN ROMANIA. 5 CARTEA NEAGRA A ROMANIEI. 6 LIVRE NOIR DE LA ROUMANIE. 7. IN GHIARELE SECURITATII. 10. CALENDAR 1985. 11 CALENDAR 1986. 20. LE DRAME DE LA ROUMANIE. 26 LE VOYAGE DE L'ARGO.

Cărţile publicate la Editura CORESI
se pot comanda la următoarea adresă:

N. CONSTANTINESCU
Via Alla Roggia 32,
6962 Viganello, Elveţia

Plăţile se pot face în orice valută prin mandat poştal internaţional pe adresa de mai sus, sau prin virament la următoarele bănci:
SOCIETE DE BANQUE SUISSE - Via Motta, 18-6830 Chiasso-Suisse, Conto 119242, Rubr. Coresi sau:
OEFFENTLICHE SPARKASSE FREIBURG i.Br-Kaiser Joseph Strasse, 186-190-7800 Freiburg B.R.DEUTSCHLAND,- N. Constantinescu, Konto 2024383.

Editura mai are sub tipar următoarele lucrări:

VOEVODUL CAILOR, de Andrei Pandrea
CUMINTENIA CERULUI, versuri de Ovidiu Vuia
AM TRECUT PRIN IAD, de Ion Pantazi
BAIATUL DRUMULUI, de Vasile Posteucă
PRIVIND SPRE CER, de Stelian Stănicel
BALADA FRATELUI UCIS DE FRATE, de Luca Arbore
DRUMUL CRUCII, Vol.II, de Aurel State
CARTE DE RUGACIUNI
CATECHISM AL CRESTINULUI ORTODOX
DIN VIETILE SFINTILOR
ANTOLOGIA POEZIEI ROMANE, de Fornade
TOMBES SANS CROIX, tome II, de C. Ioniţoiu
TRANSYLVANIE, VERITE ET REALITE, de Dr. Coriolan Brad
LOS APUNTES DE UN CAMPESINO DEPORTADO DE BUCOVINA, de D. Nimigeanu
TEORIA AVOCATURII, LOGICA SI RETORICA AVOCATULUI, de Constantin Macri

CÂNTEC PENTRU ŢARĂ

Veniţi Români, veniţi cu toţii
Să punem dorului hotar,
Să fim stăpâni în ţara noastră
Pe glie, vatră şi altar.

1. Veniţi Români pribegi prin lume
Avem în cer pe Domnul Sfânt
Şi necuprinsă'n măreţie
O ţară pe acest pământ.

Uitaţi de ziua care vine
De greutăţi sau de belşug,
Sunt fraţii noştri în robie,
Batjocoriţi în lanţ şi jug.

Veniţi Români, veniţi cu toţii
Să punem dorului hotar,
Să fim stăpâni în ţara noastră
Pe glie, vatră şi altar.

2. Gem de durere munţii falnici,
Sunt tulburi apele în văi,
Se prăbuşesc stejarii, brazii,
Si'nchise sunt poteci şi căi.

Veniţi Români, destule lacrămi
Au curs din ochi nevinovaţi,
Prea multă jale şi-umilinţă
Au cunoscut ai noştri fraţi.

Veniţi Români, veniţi cu toţii
Să punem dorului hotar
Să fim stăpâni în ţara noastră
Pe glie, vatră şi altar.

1. Sunat-a ceasul! In unire
Să alungăm pe-asupritori,
Pe cei ce în nesaţ şi ură
Ne-au fost călăi şi lipitori.

Să fluture pe vechi hotare
Stindardul nostru strămoşesc
In semn de sfântă libertate
Pe tot cuprinsul românesc.

Veniţi Români, veniţi cu toţii
Să punem dorului hotar,
Să fim stăpâni în ţara noastră
Pe glie, vatră şi altar.

Versuri: S.G. Theodoru

Muzica: Nina B. Theodoru

CANTEC PENTRU TARA

Muzica de Nina B. Theodoru

Refren. Moderato energico

Ve-niţi ro-mâni, ve-niţi cu to-ţii Să pu-nem do-ru-lui ho-tar Să fim stă-pâni în ţa-ra noas-tră Pe gli-e, va-tră şi al-tar.

1 Ve-niţi ro-mâni pri-begi prin lu-me A-vem în cer pe Dom-nul sfânt Si ne-cu-prin-să'n mă-re ţi-e O ţa-ră pe a-cest pă-mânt. D.C. Refren

2 A tempo cantabile

Gem de du-re-re mun-ţii fal-nici, Sunt tul-buri a-pe-le în văi, Se pră-bu-şesc ste-ja-rii, bra-zii Si'n-chi-se sunt po-teci şi căi. D.C. Refren

© Nina B. Theodoru

ÎN MEMORIAM

VETURIA MANUILĂ

(1896-1986)

Prin trecerea la cele eterne a Veturiei Manuilă, Românii pierd nu numai o distinsă femeie, ci și o remarcabilă personalitate, ce și-a dedicat întreaga ei viață să ajute pe cei în suferință și în același timp să mențină trează conștiința pentru libertatea și progresul poporului român. Părinții ei, încă din fragedă tinerețe, i-au sădit în suflet dragostea pentru libertatea poporului român din Transilvania, iar anii din timpul școalei i-au întărit nădejdea în împlinirea visului milenar: unirea Transilvaniei cu Patria ei mamă, România. A trăit momente mărețe și anume să ia parte la împlinirea acestui vis. Apoi a pus cei mai frumoși ani ai ei în folosul progresului și întăririi României Mari, iar când poporul român a căzut pradă subjugării imperialismului sovietic, ea a luat calea exilului purtând cu ea jalea poporului român și credința în dreptul lui la libertate.

Veturia a fost unul din cei cinci copii ai preotului ortodox din comuna Călacea, județul Timiș. S'a născut la 2 Noembrie 1896 în acea comună. Mama ei, deși rămasă văduvă încă de tânără și astfel a trebuit să-și crească copiii în greutăți, a reușit totuși să le dea la toți o aleasă educație.

Dela școala confesională din sat (1902-1904), Veturia trece la școala ungurească din Timișoara (1904-1906), după care urmează șase clase de liceu la "Școala Superioară de Fete" (1906-1912), continuând cu clasele 7 și 8 la "Liceul Ordinului Piariștilor" (tot din Timișoara) unde și-a luat și bacalaureatul (1914). Intre anii 1915-1918 face studii la Facultatea de științe a Universității din Budapesta de unde trece la Universitatea din Cluj, întrată în stăpânire românească, unde își ia licența (1919), urmând ca în 1921 să-și ia și "Examenul de capacitate".

In 1920 se căsătorește cu Dr. Sabin Manuilă (1893-1964), pe atunci Prim-asistent al faimosului Dr. Profesor Victor Babeș dela Institutul de Anatomie Patologică, Cluj. Mai târziu Sabin Manuilă organizează Institutul Național de Recensământ și devine Directorul general al lui (1933-1947).

Timp de doi ani (1926-1927) Dr. Sabin Manuilă și soția Veturia, au urmat cursuri speciale la Universitatea "John Hopkins" din Baltimore și la "Rockefeler Foundation" din New York, în vederea însușirii progreselor din științele medicale și sociale. Pentru același scop, au trecut și pe la Universitățile din Paris, Londra, Bruxelles, Berlin, Dresda și Viena.

Intoarsă în țară, Veturia Manuilă deschide, la 1 Noembrie 1929, "Scoala Superioră de Asistență Socială". Din 1929 până în 1947 este Directoare a acestei școli, care a dat țării peste 2.300 de tehnicieni, pregătiți după stilul mai avansat american. Realizările ei, au fost cu prisosință recunoscute atât în țară cât și chiar în străinătate. Astfel T.B.Kittredge, dela Rockefeller Foundation și Secretar al Ligii Societăților de Cruce Roșie, în 1949 scria:...în aceste funcții făceam vizite în România. (Acolo)...m'am întâlnit și am discutat diferite proiecte și activități din câmpul medicinei și asistenței sociale cu Dr. și D-na Manuilă. Amândoi... erau printre cei mai distinși Români, care reprezentau știința medicală și asistența americană, atât ca teorie cât și ca practică..."

Pentru a scăpa de amenințarea arestării și închisorii comuniste, Veturia și Sabin Manuilă, în toamna anului 1947, părăsesc țara. Trec, clandestin, în Ungaria, de aici în Austria, iar în 1948 emigrează în America, așezându-se la New York.

In următorii treizeci de ani, Veturia Manuilă și-a dedicat întreaga ei energie activităților de asistență a refugiaților, culturii românești și patriei lăsate în urmă. Devine asistentă la "Serviciile Sociale" ale "Federației internaționale a Institutelor Americane", cu sediul la New York, care, după cum scrie dânsa, se ocupă "... de probleme de imigrație. Aducerea, în Statele Unite, de refugiați din diferite țări și integrarea lor în economia americană...Să pot fi de folos confraților refugiați în mod cât mai eficace". Tot în cadrul preocupărilor ei, în anul 1948 înaintează Comisiunii Sociale a Națiunilor Unite un documentat raport asupra stării asistenței sociale din România.

In anul 1952 "în colaborare cu un grup de Români cu aceleași idealuri", a pus bazele "Fundației Române Americane de Asistență Socială Iuliu Maniu", cu scopul primordial, de ajutorare cu burse a tinerilor exilați, care vor să-și reia studiile întrerupte. A fost Secretară Generală (onorifică) a acestei fundații timp de 16 ani, apoi membră în Comitet până în 1974. Fundația Iuliu Maniu, e încă activă. Are o secție de artă populară românească și o mică bibliotecă documentară cu cărți referitoare la România.

Impreună cu alte femei, Veturia Manuilă a înființat "Consiliul Național al Femeilor Române în Exil", afiliat "Federației Consiliilor", vocea femeilor din cele nouă țări captive. Ca voce a acestei federații, a căutat să documenteze cum "femeile sunt silite să contribuie la clădirea comunismului".

Veturia Manuilă a avut și o activitate publicistică. A scos "Revista Asistența Socială" (1937-1942). Iar din materialul publicat în această revistă ori în afară de ea, menționăm: "Rolul școlii superioare de asistență socială, în mișcarea de asistență socială românească"; "Asistența delicvenților în Statele Unite" (București, 1938); "Femeile ca instrumente ale clădirii statului comunist" (New York, 1955); "Amintiri dela Unirea Transilvaniei cu Patria Mamă" (Revista Scriitorilor Români Nr. 18, Munchen, 1981) și "Istoricul asistenței refugiaților români între anii 1948-1952 (în manuscris).

Veturia Manuilă, după o lungă suferință, a trecut la cele eterne în ziua de 15 Decembrie 1986, la o casă de sănătate din orașul Brickton, New Jersey. Slujba înmormântării a fost oficiată în Biserica Ortodoxă Română "Sfântul Dumitru" din New York, Sâmbătă 20 Decembrie 1986, de către preoții Florian Gâldău și Viorel Sasu, după care a urmat înmormântarea, în Cimitirul "Cypress Hill" din Long Island, New York, alături de soțul ei, Sabin Manuilă.

Viața și înfăptuirile Veturiei Manuilă, sunt pagini de istorie. Cu trecerea ei la cele eterne, rândurile acelora care au visat, luptat și s'au bucurat să vadă înfăptuit visul milenar: România Mare, se răresc. Mulți din aceștia au murit în închisorile comuniste, iar puținii ajunși în exil au căutat să facă pe străini să înțeleagă viața de chin și de teroare pe care poporul român o duce sub tirania comunistă.

Insemnările din aceste rânduri au importanța unui omagiu adus unei persoane cu o linie de viață românească, care poate fi un strălucit exemplu pentru noi. □

Miron BUTARIU

ADUNAREA GENERALĂ ANUALĂ A SOCIETĂȚII INTERNAȚIONALE PENTRU DREPTURILE OMULUI

In orașul Konigstein din Germania Federală a avut loc în zilele de 13, 14 și 15 Martie (1987) adunarea gnerală a Societății Internaționale pentru Drepturile Omului, cu sediul central în Frankfurt, dar cu secțiuni de activitate în mai multe țări, printre care Anglia, Statele Unite, Franța, Elveția și Italia. Societatea, ce a depășit în prezent numărul de 3.000 de membri la care se adaugă câteva zeci de mii de sprijinitori pe plan moral și material, își ține în mod obișnuit adunările generale în Munții Taunus, într'un vast colegiu din Konigstein.

Răsunetul tot mai mare de care se bucură pe plan internațional este dovedit nu numai de personalitățile care contribuie la activitatea sa, de faptul că prin intervenții directe și manifestări publice, prin presă și difuzare de documentație tipărită, a reușit să contribuie la rezolvarea mai multor cazuri de încălcare a drepturilor omului, cât și printr'un fapt mai puțin obișnuit. Intr'adevăr, în acest an, un numeros grup de activiști ai stângii violente, a încercat prin acte agresive să împiedice atât constituirea cât și desfășurarea adunării generale, ceea ce dovedește pe deplin că rezultatele înregistrate tulbură atât pe acei care încalcă direct drepturile omului în țările în care posedă puterea de stat, cât și pe susținătorii acestora din Occident, unde abuzează de drepturile ce în mod normal sunt acordate tuturor cetățenilor. Tentativa a fost lipsită de succes, sutele de delegați și participanți la adunare înțelegând să-și facă datoria câreia în mod voluntar i se consacră, lucrările desfășurându-se în consecință.

Pe lângă cele programate în mod curent în astfel de adunări, cum ar fi raportul de descărcare și alegerea unui nou comitet de conducere, în fruntea căruia a fost reales Dr. Gnauk, un neobosit luptător pentru drepturile omului, pretutindeni unde acestea nu sunt respectate, darea de seamă a relevat intervențiile făcute pe lângă marile conferințe europene dela Berna și Viena pentru rezolvarea cazurilor de reintregire a familiilor dar și a celor urmăriți și asupriți pentru manifestarea convingerilor politice sau religioase. Atât în Austria cât și în Elveția, Societatea pentru Drepturile Omului a avut birouri permanente pentru primiri de sesizări, de legătură și pentru difuzarea documentației, iar în prezent s'a cerut guvernului sovietic să permită la rândul său deschiderea și funcționarea unui astfel de birou pe lângă viitoarea Conferință ce va avea loc la Moscova.

O temă deosebită a constituit-o analiza posibilităților ce le are mișcarea pentru drepturile omului în Uniunea Sovietică, cu atât mai mult cu cât în prezent se face mare caz de o așa zisă deschidere a lui Mihail Gorbaciov. Vorbitorii, printre care cunoscuții disidenți ruși, Doctorul Ghinsburg, Doctorul Pușkin și Profesorul Voslensky, în mod unanim și-au mărturisit public întregul scepticism, arătând că astfel de încercări tactice se ivesc periodic în istoria Sovietelor.

Problema drepturilor omului în România a fost dezbătută în două comitete speciale, cel al Germanilor din România și acela pentru Români. Cel dintâi își consacră întreaga activitate exclusiv cazurilor nerezolvate de reunificare a familiilor, ce sunt urmărite fiecare în parte, potrivit sesizărilor făcute, fie direct din țară, fie prin membrii familiilor, aflați în afara hotarelor României.

Comitetul pentru România, pe lângă preocuparea acordată și cazurilor prezentate de Românii din țară care doresc să o părăsească pentru a se reintregi cu familiile aflate peste graniță, își înscrie permanent pe agendă, în mod special cazurile cunoscute sau direct sesizate de abuzuri comise în România, de represiune, urmărire și arestare pe considerente politice ori pentru activitate religioasă.

Doctorul Costel Gălălae care a fost închis mai mulți ani, a depus ca martor în fața adunării generale și a prezentat celor câteva zeci de participanți la Comitetul românesc condițiile celor întemnițați în țară, în ultima vreme.

S'a relevat acțiunea de sesizare a opiniei publice, a autorităților din Occident și a diverselor foruri și organisme internaționale a tuturor cazurilor nerezolvate de reunificări de familie, a arestărilor și persecuțiilor mai multor Români, printre care Aurel Florea, Ionel Rădulescu, Nicolae Stan, Gheorghe Măgureanu.

Pe lângă răspândirea unei foi volante în limba germană și prin care se cere punerea în libertate a lui Lucian Iancu, Alexandru Mateescu și Florin Scalețchi, întemnițați de doi ani, deoarece au încercat să plece în Turcia unde intenționau să ceară azil politic, s'a alcătuit materialul corespunzător în vederea răspândirii, tot în limba germană, a documentației privind cazul deosebit al inginerului Ion Puiu din București. Fruntaș al Tineretului Național Tărănist în anii 40, după ce a fost ținut închis peste 17 ani, a luat în ultima vreme atitudine deschisă și curajoasă, semnând ca Român apelul celor 122 de disidenți maghiari, cehi, polonezi și germani din Răsărit, a fost în repetate rânduri reținut în mod abuziv, agresat și maltratat de organele represive de Securitate și de Miliție. Cazul său este tot mai cunoscut de Occident și Societatea pentru Drepturile Omului își va face un punct de onoare în a-l menține în atenția opiniei publice și organismelor internaționale.

Adunarea din Martie 1987 în pofida violențelor cărora i-a fost victimă, a constituit și va constitui în continuare un puternic imbold pentru cei care activează în comitetul românesc, spre a acționa în problema drepturilor omului din România. □

Constantin MAREȘ

Cronică istorică

Femeile şi rolul lor în pregătirea şi desfăşurarea marilor evenimente din istoria României moderne

—— Marin NICOLAU-GOLFIN ——

In istoriografia română s'au arătat adeseori cu lux de amănunte, actele de bravură ale unor eroi, ţărani, târgoveţi, boieri şi domnitori, legate de diferite evenimente. In interpretarea lor, omul de ştiinţă a fost, fără să vrea, sclavul epocei în care a scris, un fel de "modă" în istorie. Pe primul plan a fost trecută, mai totdeauna, vitejia Românului ori faptele de arme ale boierilor şi isteţimea Domnitorilor.

Au pătruns adesea în beletristică figuri de femei şi s'a pus accentul pe credinţa lor faţă de soţ sau de persoana iubită ori faţă de familia lor. Citâm pe Despina Doamna, soţia lui Neagoe Basarab, Voichiţa Doamna, tânăra şi fermecătoarea soţie a lui Stefan cel Mare, Doamna Stanca, timida dar credincioasa soţie a lui Mihai Viteazul, Chiajna Doamna, fiica lui Petru Rareş, căsătorită cu Mihai Ciobanul, domn în Muntenia. Sunt doar câteva exemple care pot fi însutite străbătând cele trei volume ce relatează despre "Trecute Vieţi de Doamne şi Domniţe", operă unică, datorată lui Constantin Gane.

Scriitorul Mihail Sadoveanu a evocat în romanele sale şi alte figuri din trecutul ţării noastre, cu mult talent, dar nepăstrându-se întotdeauna adevărul istoric, aceste opere fiind lucrări de ficţiune.

In literatura populară-istorică şi-au făcut loc, foarte adeseori, figuri de femei luptătoare care-şi împart viaţa cu haiduci, neînfricaţi luptători pentru libertate şi pentru binele social.

Trecând în secolul al XIX-lea, secolul marilor frământări în care s'au pus bazele României-Mari, destrămată la Paris în 1946, prezenţa femeilor române în pregătirea şi realizarea marilor evenimente, constituie o participare tot mai activă, ţinând seamă de marea complexitate a problemelor ce apăreau în ritmul lumii moderne. Un studiu dedicat femeii, coautoare în crearea istoriei moderne a României, nu s'a scris. S'au dedicat unor femei, foarte rar, unele studii monografice, dar ele au populat şi au completat datele biografice ale soţilor lor.

Nu s'a căutat însă să se desprindă în activitatea acestor femei factorul inteligenţă, posibilitatea lor de a urzi anumite situaţii care să determine fie fapte concrete, în serviciul poporului român, fie atitudini ale unor oameni influenţi, capabili să ia hotărîri şi să formeze curente de opinii, în slujba marilor acte istorice româneşti.

Nu este în intenţia noastră să aprofundăm această problemă, ea fiind vastă şi nici mijloacele de investigaţie ce ne stau la îndemână, nu sunt dintre cele mai bogate. Se poate afirma însă, cu toată tăria, că nu este eveniment mai important din istoria României moderne, în care prezenţa femeilor să nu se înscrie cu litere demne de reţinut.

Incepând cu anul 1848, proeminentă apare figura Anei Ipătescu, soţia unui "Sef de masă", la Primăria Capitalei şi proprietar, în acelaşi timp, al unei "prăvălii cu vinaţuri". Işi avea casa pe Podul (de pământ) al Târgului de afară, în Bucureşti. Figură dârză, legată prin familie, de lumea "mahalalelor" şi prin aspiraţii de ideea de libertate şi de scăpare de sub jugul otoman, ea a chemat pe megieşi la luptă şi a eliberat la un moment dat, Guvernul Provizoriu. Fapta ei este consemnată de unii martori oculari. Cine răsfoieşte cele patru volume unde sunt tipărite documentele originale din 1848, apărute în 1898, când s'a sărbătorit o jumătate de veac dela izbucnirea revoluţiei, va găsi pe adevărata Ana Ipătescu, aşa cum a fost, fără exagerările actuale în care istoria este falsifciată. Nu cunosc un portret real al acestei luptătoare. Defunctul pictor Alexandru Ciucurencu a evocat-o într'o operă demnă de luat în seamă.

In Bucureşti există o stradă cu numele Mariei Rosetti. Era soţia avocatului, ziaristului şi omului politic care a fost Constantin Rosetti, şi care, după înfrângerea Revoluţiei dela 1848 din Valahia, a urmat, în condiţii dramatice, cu diferite mijloace de transport, pe malul Dunării o corabie turcească în care erau transportaţi revoluţionarii surghiuniţi, reuşind să le schimbe soarta. Pictorul Constantin Rosenthal a redat-o simbolic în tabloul" România Revoluţionară".

Scriind aceste rânduri, îmi vin în minte, numeroase documente din care rezultă că armatele lui Avram Iancu, ce se desfăşurau în Munţii Abrudului, erau aprovizionate, în mare taină, de femei, ţărănci ori târgoveţe sprintene, obişnuite să meargă pe cărări înguste, mărginite de prăpăstii adânci.

Despre Revoluţia dela 1848, se ştie că ea nu este, în fapt, decât o primă treaptă în scara de valori unde sunt consemnate marile idealuri ale Românilor din secolul al XIX-lea, până la sfârşitul Primului Război Mondial: Unirea tuturor Românilor într'o ţară a lor.

Iată dece, Baronul Alphonse d'Avril, diplomat şi scriitor francez, afirma după o vizită de informare în Principate, făcută în 1862, într'un raport înaintat ministrului său, că "Istoria diplomatică a Principatelor nu este decât dezvoltarea principiului unirii". Este un act oficial, emanat din biroul unui trimis al lui Napoleon al III-lea, de care trebue să ţinem seamă. La baza convingerilor baronului d'Avril,-din 1866 îndeplinind funcţia de Consul General francez la Bucureşti-, un ochi perspicace desprinde însă rezultatul unui anume curent de opinie în lumea politică diplomatică şi universitară din Franţa, creat de Jules Michelet, marele profesor şi savant, de prestigiu mondial în stiinţele istorice, care nu era altul decât ginerele lui Gheorghe Asachi, căsătorit fiind cu Hermiona Asachi, fiica acestui mare cărturar român, adevărat ambasador al aspiraţiilor româneşti în lumea saloanelor pariziene, atât de frecventate de literaţi, de ziarişti şi de oameni politici.

Tot astfel a lucrat pentru interesele româneşti şi cealaltă fiică a lui Asachi, soţia lui Edgar Quinet, savant de prestigiu, a cărui activitate se înscrie pe linia marilor sprijinitori ai cauzei româneşti.

Nucleul romanesc dela Paris, a determinat de asemenea apropieri între familia Generalului Odobescu, a cărui soţie, mama literatului şi arheologului Alexandru Odobescu, era cumnată cu Baronul Alphonse d'Avril, de care am amintit, prieten şi cu familia poetului Vasile Alecsandri, pe care l-a ajutat, ca şi pe fratele acestuia, să înfiinţeze prima Agenţie diplomatică română la Paris, când părerile erau foarte împărţite cu privire la realizarea, în facto, a Unirii. In aceeaşi ordine de idei înscriem şi activitatea mamei fraţilor Ion şi Constantin Brătianu.

Timidă şi în aparenţă neobservată, dar foarte inteligentă şi tăcută, şi-a secondat soţul, încurajându-l în reformele sale, Elena Cuza, sora lui C.A.Rosetti şi cumnată a Mariei Rosetti. Pictorul, litograful, şi fotograful Carol Popp de Szathmary a prezentat-o într'o ţinută solemnă ca şi pe soţul său, realizatorul Unirii. Acesta este, pe câte ştiu, primul portret oficial al unei principese domnitoare, din România modernă. Il merită!

Imbătrânită mai înainte de vreme, işi înscrie prezenţa, în aceste vremuri de luptă în urmărirea marelui ideal, Zinca Golescu (Mama Zinca Goleasca, aşa cum o numea tineretul). Frumoasă şi bogată, ea a adus în viaţă, la o vârstă relativ tânără, pe cei trei fraţi Goleşti, revoluţionari şi oameni politici, din anul 1848. Si-a vândut bijuteriile şi câteva hanuri (hotelurile vremii), în Bucureşti, sprijinind revoluţia şi pe revoluţionari în timpul şi în vremurile de băjenie ce au urmat. Pictorul Barbu Iacovescu ne-a lăsat un portret al acestei femei îmbătrânită mai înainte de vreme... Expresia ochilor este de neuitat!

După zece ani-scurşi dela urcarea pe trom a lui Carol I, în calitate de Domnitor al Principatelor Unite-poporul român se pregătea să realizeze cea de a doua etapă din programul înscris în Revoluţia dela 1848, din punct de vedere politic şi anume; scuturarea jugului otoman, eliberarea patriei şi dezvoltarea ei în libertate.

Unele principii democratice îşi făcuseră, tot mai mult loc, între timp, în conştiinţa românească. Ziarele Trompeta Carpaţilor şi Românul, în Valahia, Gazeta Transilvaniei în Ardeal şi Gura Satului ori Ghimpele, gazete umoristice, arată rolul jucat de femeile române în timpul în care se pregătea şi se purta războiul dus "Ca să scăpăm de jug de Turci,/Sărmana, scumpă ţară/; aşa, cum scria poetul Vasile Alecsandri.

Muntence, moldovence şi transilvănence şi-au dat mâna. Cine a răsfoit colecţiile păstrate cu grije în Secţia de presă română şi străină a Academiei Române, le găseşte prezente. In afară de ziarele amintite, faptele lor apar în Rezboiul şi în Dorobanţul ori în alte numeroase publicaţii tipărite în străinătate. Un deosebit răsunet a avut activitatea Româncelor din Transilvania, care grupate în diferite Comitete de ajutor pentru Războiul de Independenţă şi animate de o conştiinţă profund românească, au fost capabile să înfrunte şi să dejoace opreliştea impusă de autoritatea de stat austro-ungară, în dorinţa nestrămutată de "a-şi ajuta fraţii". Pachete cu încălţăminte, îmbrăcăminte şi sume însemnate de bani erau colectate şi trimise oficial, dar mai ales neoficial, urmând "drumul ursului, care nu cunoaşte graniţe, nici grăniceri şi nici vameşi, între fraţi".

Că poliţia interzicea foarte adeseori asemenea comitete, nu era nimic. Peste o săptămână apăreau altele.

Demnă de reţinut este de asemenea activitatea miilor de femei românce care s'au angajat ca infirmiere voluntare în timpul războiului, înfruntând ploaia de gloanţe, foamea şi frigul, ajutând pe medicii români, nemţi, evrei, ori englezi voluntari, veniţi, aceştia din urmă, "în misiune filantropică". Ele au îngrijit pe soldaţii şi ofiţerii răniţi, în spatele frontului, pe drumurile sparte de ploaie, ori prin mocirlă şi omăt, spre postul de prim ajutor sau spre cel mai apropiat spital situat, nu odată, la câteva zeci ori sute de kilometri.

Aceasta este activitatea femeilor române de care abundă presa din ţară şi cea străină. La rândul ei, literatura a făcut loc femeilor în inspiraţia unor poeţi. Este cazul unei ţărănci care însoţea un convoi de muniţii şi alimente. Invitată să se ascundă fiindcă inamicul reperase convoiul şi îl ţinea sub tirul artileriei, ea, care tocmai pregătea mâncarea, a răspuns: "De ce să mă ascund? Bombele inamicului sunt cu rostul lor şi eu cu al meu... Ne aşteaptă frontul şi soldaţii."

Poetul George Coşbuc, nu a uitat nici el femeile române, pavăză contra suferinţei de tot felul din timpul războiului ce se purta. Intr'una din poeziile lui cele mai recitate, el arată cum un soldat oltean, simţindu-şi sfârşitul, ruga pe un prieten ca atunci când va ajunge în satul copilăriei, să spună mamei sale, ascunzându-i adevărul, că l-a "lăsat rănit la Turnu-Măgurele".

Citind numele oraşului de pe malul Dunării, cititorul neavizat, nu ştie că acolo se găsea cel mai înzestrat aşezământ medical pentru acea vreme, Spitalul de război al Comitetului Doamnelor din Iaşi. La buna funcţionare a lui, vegheau moldovencele noastre, boeroaice, târgoveţe şi ţărance, care puneau la dispoziţie instituţiei fie bani, bijuterii şi muncă dârză, fie, după posibilităţi, grija de zi cu zi, a răniţilor.

Presa română şi străină comentează şi publică texte şi imagini care înregistrează activitatea Spitalelor din Bucureşti, ori pe aceea a Spitalului de campanie instalat în Palatul dela Cotroceni din Bucureşti, construit doar cu câţiva ani înainte de Domnitorul Carol. Era organizat şi condus de Doamna Tării, Elisabeta de Wied, viitoarea şi prima regină a României. Lucrau alături de ea, soţiile tuturor oamenilor politici, - fără excepţie, conservatori şi liberali, dându-şi contribuţia benevolă în bani, obiecte şi alimente. Desprindem printre soţiile celor de pe front, pe Ana Davilla, născută Perticari, care a luat asupră-şi greaua sarcină de a-şi centra atenţia asupra copiilor celor căzuţi în luptă. O statuie din Bucureşti o reprezenta întinzându-şi mâna ocrotitoare spre o fetiţă. Lucrarea, operă a sculptorului Karl Storck, a dispărut sub târnăcoapele şi buldozerele "inovatorilor în urbanistică", de azi.

Cu trecerea anilor şi în condiţiile noi de înflorire a Regatului României, femeile românce au ajutat la consolidarea ţării. Ar fi prea lung şirul, foarte însemnat al femeilor scriitoare, ziariste, medici, etc. ori al celor grupate în Societăţi de binefacere şi Crucea Roşie, care şi-au adus aportul lor, mai ales în spirijinul celor umili.

Pe plan extern, la Paris, ori în alte capitale ale Europei, cercetătorul găseşte şi de astă dată, o contribuţie însemnată a femeilor române. Din marele număr al celor care s'au distins făcând cunoscut numele României şi al poporului român, desprindem pe acela al Annei, principesă Brâncoveanu, (1876-1933), căsătorită cu Contele de Noailles, nepot al generalului La Fayette, cel care a contribuit la independenţa Statelor-Unite ale Americii.

Un rol cu totul excepţional a jucat înainte şi în timpul Războiului de întregire Maria de Edinburg, Marea Regină a României. Activitatea ei s'a desfăşurat fie în spital îngrijind pe răniţi, fie pe plan politic ori literar. Ea s'a înscris în istoria României continuând tradiţia de multe secole a luptei femeilor române, în slujba poporului român. Este o figură plină de nobleţe, de o extraordinară inteligenţă, axată pe un profund sentiment uman, care ar trebui să stea vie, aşa cum a fost totdeauna, în faţa tuturor femeilor de azi...

Războiul de Intregire, purtat de poporul român între 1914-1918, a cunoscut în rândurile combatanţilor săi, pe Ecaterina Teodoroiu. Ea a luat comanda plutonului logodnicului ei căzut la datorie. Viteaza fată, fiică de ţărani din Judeţul Gorj, a urmat, în scurt timp, în mormânt, pe acela care-i fusese de-a pururi drag, în pământul iubit al patriei, pe care înţelesese să-l apere până la sacrificiul din urmă. In poezie, în proză, în piese de teatru şi în filme, au preamărit-o şi o cinstesc creatorii patriei, patrie, căreia Ecaterina Teodoroiu i-a adus supremul sacrificiu.

Intr'o călătorie făcută acuma doi ani la Los Angeles-USA, am asistat la o festivitate în care era cinstită şi recunoscută activitatea femeilor românce din acea îndepărtată faţă a lumii. Sala era frumos împodobită şi un grup de băieţi şi fete tinere au prezentat, într'o inspirată evocare, în limpede grai românesc, poporul, ţara şi simţirea românească. Pe pereţi am desprins însemnări cu privire la activitatea Doamnelor Românce de acolo, în diferite sectoare de activitate. Am simţit cum în pieptul tuturor se zbătea vocea patriei!

La Paris există o foarte însemnată activitate a Doamnelor românce care duc o intensă activitate în folosul patriei şi al poporului nostru subjugat, în drumul spre eliberare.

La Geneva, la Biserica Naşterea Maicii Domnului, s'a luat obiceiul ca după slujba religioasă, oficiată din două în două săptămâni, să se ţină conferinţe legate de evenimentele mai importante din istoria patriei. Ele sunt urmate de câte o agapă organizată de Doamnele Românce la care asistă foarte adesea şi Elveţieni, dornici de a ne cunoaşte.

Asemenea activităţi se înscriu pe linia tradiţională arătată şi ele ar trebui cunoscute mai bine, fiind prilej de mândrie şi de simţire patriotică. □

DIN TRECUTUL NOSTRU

CĂILE DE LUMINĂ, DE JERTFĂ ŞI DE BIRUINŢĂ ALE NEAMULUI

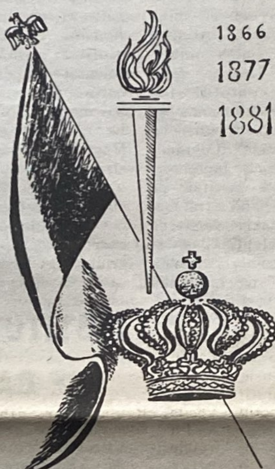
ZECE MAI

An de an, aniversarea Independenței înnoiește în inimile Românilor de pretutindeni sentimentul viu al înfrățirii în destinul comun al familiei naționale.

Două decenii de tragedie au pus în lumină nouă valoarea și rostul specificului românesc în marea dramă a omenirii, adâncind datoria fiecăruia din noi de a lucra și lupta fără șovăire pentru victoria idealurilor sintetizate în ziua de Zece Mai.

Robi în casa strămoșească și pribegi pe pământ în căutarea libertății, înțelegem acum cu toții mai bine decât altă dată taina supraviețuirii noastre, pe care învățații străini o consideră un adevărat miracol etnic și istoric. Intr'adevăr, în noaptea unui mileniu de năvăliri barbare, apoi în alte cinci secole de luptă inegală cu împărății hrăpărețe, vița noastră n'a pierit, ci dimpotrivă a crescut în popor mare, întărindu-și mereu ființa sa latină în mijlocul valurilor străine ce-l izbeau din toate părțile.

Si este lămurit acum, că lanterna magică ce a luminat drumul neamului prin învolburările vremurilor a fost idealul firesc, instinctiv întâi, apoi tot mai constient, al libertății și unității naționale. Puterea acestui vis, întărită de credința în Dumnezeu, a galvanizat energiile și a inspirat sacrificiile fără seamăn ale înaintașilor, cari nu s'au oprit la mijloc de drum și nu s'au mulțumit niciodată cu "îmbunătățiri" și "liberalizări" parțiale, ci au luptat mereu pentru realizarea idealului integral. Si, în fața acestei voinți nesovăitoare, s'au frânt toate piedicile și adversitățile. La 10 Mai 1866, când înțeleptul Prinț Carol a fost proclamat Principe al României, s'a făcut un pas decisiv spre țelul urmărit. Alții au urmat în curând. Victoria dela Plevna a făcut posibilă proclamarea independenței, la 10 Mai 1877, pentruca după alți 4 ani, la 10 Mai 1881, prin încoronarea Principelui Carol, Regatul României să intre cu demnitate în familia națiunilor europene independente.

Un capitol nou s'a deschis atunci în istoria românească: epoca construcțiunii și progresului. Libertatea a deslănțuit energii creatoare a căror putere cu greu ar fi putut fi bănuită până atunci. Lucrând si crescând împreună, poporul și dinastia au pornit cu avânt să șteargă urmele veacurilor de restriște, ridicând în grabă națiunea la nivelul civilizațiunii europene. Judecând în perspectiva justă a istoriei, succesul trebue considerat mai mult decât satisfăcător. La sfârșitul primului războ mondial s'a realizat visul unirii tuturor provinciilor românești în hotarele Daciei străbune și țara toată a progresat rapid în organizarea administrației, în economie și cultură. Cu pași hotărîți poporul român înainta spre încoronarea supremă a străduințelor sale prin înfăptuirea unei societăți de reală democrație și dreptate socială. Totul, în mai puțin de 80 de ani de libertate! Sperantele într'un viitor fericit și înfloritor păreau deci cât se poate de întemeiate.

Destinul însă s'a întors încă odată împotriva noastră. Barbarii dela nord au cotropit iarăși țara, cufundând-o în jale și suferință cum n'a cunoscut niciodată în trecut. O vastă și gălăgioasă ofensivă propagandistică spune acum. Apusului că noaptea durerilor a trecut, regimul reserist se smulge de sub ascultarea Moscovei spre a deveni "românesc" și uman. Cu sinceră părere de rău trebue să constatăm însă că încă odată străinătatea se lasă înșelată de propriile sale iluziuni. De fapt, în afară de sforăitoare declarațiuni verbale nu există nici o dovadă de schimbări reale în structura tiraniei reseriste, nici în afirmarea unei advărate independențe de sub dominațiunea și exploatarea sovietică. In timp ce poporul român flămânzește, sute de mii de tone de grâu se duc plocon Rusiei. Iar dacă se dă drumul din închisori unui număr redus de patrioți chinuiți și istoviți, miile cele multe rămân să-și continue agonia. Si aparatul de teroare rămâne intact, ca să intre în funcțiune iarăși, după ce ajutoarele americane de care regimul reserist are absolută nevoie vor fi fost obținute și sfeterisite.

Totuși, chiar această ipocrită schimbare la față a trădătorilor de-la București constitue un nou izvor de speranță în victoria libertății adevărate. Ea dovedește mai presus de orice îndoială că teroarea și mizeria de 40 ani n'au putut frânge spiritul și voința poporului român. Călăii se văd nevoiți să se arate "români" și să facă concesiuni sentimentului național spre a ieși din impasul în care s'au înfundat. Semn bun. După acest pas, alții vor trebui să urmeze. Precum în trecut, voința nesovăitoare a poporului român de a trăi liber în țara sa independentă, va birui și acum!

"Văzurăm într'o zi soarele strălucitor al libertății a se înălța și cu razele sale fierbintătoare a înviea pământul; și îndată iarăș a se întuneca și în mijlocul acelei întunerecimi viscolul a ne asvârli departe de patria noastră 'supt cortul pribegiei', ca odinioară pe părinții noștri. Văzurăm dușmanul călcând în voie această țeară sfințită de nenorocire și de glorie, fără să avem fericirea a ne izbândi, cruntând paloşul nostru într'ânsul și a muri încai bărbătește, astfel cum trăiră părinții noștri. Si de atunci, rătăcim prin lume cu inima frământată de dorul țării depărtate, raiul nostru mult iubit. Cu toate aceste dureri am păstrat vie în inima noastră credința și dragostea libertății și n'am desperat de mântuirea neamului nostru. Stim ce greu și anevoie este a redobândi libertatea pierdută, a întrupa o patrie atât de zdruncinată, a realța o nație slăbită și culcată la pământ de veacuri de tiranie; dar știm încă, că din covârșirea răului are să iasă binele; știm că nimic în lume nu se naște fără durere; și credem . . . că mântuirea stă în noi și că vom fi mântuiți dacă vom fi cu priveghere, stăruință și jertfire, dacă ne vom întări brațele și inima și vom sta 'toți pentru unul și unul pentru toți'."

Din prefața scrisă de Nicolae Bălcescu la "Cântarea României" de Alexandru Russo (1850).

Dorobanțul, de N. Grigorescu

PROCLAMAREA REGATULUI ROMÂNIEI

Bucuresci, 14 Marte 1881

PRESEDINTIA CONSILIULUI MINISTRILOR

CAROL I,

Prin grația lui Dumnedeu și voința natională, Domn al Românilor,

La toți de faciă și viitori, sănetate.

Corpurile Legiuitóre au adoptat, și Noi sancționăm ce urméză:

LEGE

Art. I România ia titlul de Regat.

Domnul ei, Carol I, ia, pentru Sine și mostenitorii Sei, titlul de Rege al României.

Art. II. Moștenitorul Tronului va purta titlul de Principe Regal.

Acéstă lege s'a votat de Adunarea deputaților, în ședința sa din 14 Marte 1881, și s'a adoptat cu unanimitate de 99 voturi.

Președinte, C. A. Rosetti

(L.S.A.D. Secretar C. Poroineanu.

Acéstă lege s'a votat de Senat, în ședința din 14 Marte 1881, și s'a adoptat cu unanimitate de 40 voturi.

Președinte, Dimitrie Ghika.

(L.S.S.) Secretar, D. Pișca.

Promulgăm acéstă lege și ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul Statului și publicată prin Monitorul oficial.

Dat în Bucuresci, la 14 Marte 1881.

(L.S.St.) CAROL.

Președintele consiliului ministrilor și ministru de finance, I. C. Brătianu.

Ministru afacerilor străine, B. Boerescu.

Ministru de interne, Al. Teriakiu.

Ministru de resbel, General G. Slăniceanu.

Ministru agriculturei, comerciului și al lucrărilor publice, Colonel N. Dabija.

Ministru cultelor și al instrucțiunei publice, B. Conta.

Ministru justiției, D. Giani.

(Reprodusă din "Monitorul Oficial al României Nr. 60, Duminică, 15 (27) Marte 1881", cu ortografia originală.)

EVANGHELIA EXILULUI (MAI 1987)

SĂ NE RUGĂM "ÎN DUH ȘI ÎN ADEVĂR"

—Sergiu GROSSU—

In a cincea Duminică de Paşti, Evanghelia ne face să luăm parte la întâlnirea Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos cu femeia Samariteancă, la fântâna lui Iacov, din cetatea Siharului. Este vorba de aceeaşi fântână inutilă, la care - din păcate - alergăm şi noi, Românii diasporei, ca să ne adăpăm sufletul, ignorând, cu o diabolică insistenţă, că ea se integrează în categoria "puţurilor crăpate care nu ţin apă", denunţate în cartea prorocului Ieremia (cap. 2, vers. 13); sau a unor puţuri, a căror apă nu ne poate potoli setea inimii şi a minţii. Aşa cum ne avertizează, de altfel, Isus pe fiecare dintre noi: "Oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăşi sete" (Ioan, 4.13). Adăugând: "Dar oricui va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, în veac nu-i va fi sete; ba încă apa, pe care i-o voi da Eu, se va preface în el într'un izvor de apă, care va ţâşni în viaţa veşnică" (vers. 14).

Care este reacţia automatismului nostru religios? Tinem oare cont de dumnezeiasca sugestie, enunţată mai sus, sau ne complacem să bătătorim drumul "fântânii lui Iacov", cu fiinţa istovită şi stoarsă de frământările cotidiene, cu inima arsă de "nădejdile înşelătoare" ale unei vieţuiri vinovate, cu mintea turmentată de obsesiile cărnii, cu ochii pironiţi spre gunoaiele pământului? In pustietatea existenţei noastre sterile nici nu bănuim că alături de noi (la Paris sau la Londra, la New York sau la Montreal) se aude susurând "izvorul apei vieţii", de care ne aminteşte Apocalipsa, şi îndemnul acesta sublim: "Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura" (Ioan, 7.37-38).

O dacă ne-am recunoaşte vinovăţia! Dacă am fi conştienţi că am alergat, cum scrie proorocul, "încoace şi încolo, la dumnezei streini" şi la fântâni secătuite, că ne-am risipit talanţii la răspântiile înfumurării, în loc să ne oferim integral lui Isus şi să ne angajăm, fără nici o rezervă, în lupta cea bună a credinţei, preconizată de Apostolul Neamurilor! Deoarece vânturaţi de pofte şi aspiraţii egoiste, cocoţaţi pe muşuroaiele unei pseudo-spiritualităţi creştine şi deveniţi băjenarii comodităţii mai de grabă, decât suspinul patriei noastre răstignite, noi nu mai trăim sub bolta de lumină a Invierii lui Hristos, nu-L mai simţim viu şi prezent în viaţa şi preocupările noastre, nu ne mai rugăm Lui "cu buze neprefăcute", întocmai Psalmistului, şi nu-L chemăm, în vâltoarea evenimentelor care ne zguduie interioritatea fragilă, implorându-I îndurarea "dintr'o inimă curată" (2 Timotei, 2.22).

Nu Dumnezeu are nevoie de rugăciunile noastre, ci noi, creştinii, avem nevoie de rugăciune, în vederea revărsării sufletului în El. Este rugăciunea smereniei şi a dependenţei nelimitate, cu miraculoase efecte tămăduitoare. Este rugăciunea vameşului care, în pilda Mântuitorului, se bătea în piept şi zicea: "Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!" Este rugăciunea odăiţei încuiate, a interiorităţii convertite, a dispoziţiei sufleteşti nefăţarnice: "Ci tu, când te rogi, intră în odăiţa ta, încuie-ţi uşa şi roagă-te Tatălui Tău, Care este în ascuns; şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti" (Matei, 6.6)

Din convorbirea Domnului Isus cu Samariteanca reţinem, în legătură cu rugăciunea, axioma: "Dumnezeu este duh; şi cine se închină Lui, trebue să i se închine în duh şi în adevăr" (Ioan, 4. 24). Dacă reuşim să ne rugăm "în duh şi în adevăr", atingem sublimul rugăciunii, perfecţiunea. Pentru aceasta, este necesar să parcurgem următoarele etape obligatorii ale vieţii de rugăciune, e, într'o permanentă şi impresionantă evoluţie calitativă:

- Etapa efervescenţei mistice, a marilor nevoi lăuntrice, a căutărilor şi a întrebărilor năvalnice, a hieratismului, în care predomină ardoarea, continuitatea şi stăruinţa rugăciune, după îndemnul: "Faceţi în toată vremea prin Duhul, tot felul de rugăciuni şi cereri" (Efeseni, 6.18).

- Etapa altitudinei spirituale, în deplin acord cu pedagogia Evangheliei: "Vreau ca bărbaţii să se roage în orice loc şi să ridice spre cer mâini curate, fără mânie şi fără îndoieli" (1 Timotei, 2.8). Această etapă prezintă un dublu aspect: a/ Rugăciunea solitară, pe munte, singur. "După ce a dat drumul noroadelor, (Isus) S'a suit pe munte să se roage, singur la o parte" (Matei, 14.23). Orice rugăciune trebue să fie un suiş, o înălţare morală, o ridicare deasupra tumultului din lăuntru şi din afară. In rugăciune trebue să fim singuri, fără gânduri dispersate potrivnic, acaparatoare, fără punţi de legătură cu lumea externă. "Singur la o parte", adică numai noi şi Dumnezeu. b/ Rugăciunea comună, împreună cu alţii, având un caracter oarecum public, liturgic; această rugăciune comunitară se hrăneşte din rezervele uriaşe ale rugăciunii solitare. Ap. Pavel, luându-şi rămas bun dela Biserica din Efes, "a îngenunchiat şi s'a rugat împreună cu ei toţi" (Fapte, 20.36). Iar după despărţirea lui de ucenicii din Tir, raportează Sf. Luca, "am îngenunchiat pe mal şi ne-am rugat" (Fapte, 21.5).

- Etapa vitejiei sufletului, a comportamentului militar, a luptelor în rugăciune, conform exortaţiei: "Să vă luptaţi împreună cu mine în rugăciunile voastre către Dumnezeu pentru mine" (Romani, 15.30). Sau urmând exemplul lui Epafra, care "totdeauna se luptă pentru voi în rugăciunile sale" (Coloseni, 4.12). Tehnica luptei în rugăciune se sprijină pe aportul apreciabil a trei factori auxiliari: vegherea ("Fiţi înţelepţi dar şi veghiaţi în vederea rugăciunii", ne îndeamnă Sf. Petru), postul ("Acest soi de draci nu iese afară decât cu rugăciune şi cu post", ne povăţuieşte Domnul) şi milostenia ("Rugăciunile şi milosteniile tale s'au suit înaintea lui Dumnezeu", îi spune îngerul sutaşului Corneliu).

- Etapa îndrăznelii în rugăciune, a apropierii noastre "cu deplină încredere de scaunul Harului" (Evrei, 4.16), când ştim că "suntem stăpâni pe lucrurile pe care I le-am cerut" (I Ioan, 5.14-15), pentrucă nu ne osândeşte inima. "Prea iubiţilor, scrie acelaşi sfânt evanghelist -, dacă nu ne osândeşte inima noastră, avem îndrăzneală la Dumnezeu. Si orice vom cere, vom căpăta dela El, fiindcă păzim poruncile Lui şi facem ce este plăcut înaintea Lui" (1 Ioan, 3.21 - 22). Etapa îndrăznelii în rugăciune este, în egală măsură, etapa satisfacţiilor morale, a optimismului şi a luminozităţii, a incomparabilei bucurii creştine, atât de frecventă în epistolele paulinice: "In toate rugăciunile mele mă rog pentru voi toţi cu bucurie" (Filipeni, 1.4).

Exilul românesc, ca să-şi poată afirma plenitudinea spirituală, are nevoie - o nevoie stringentă - de un "duh de rugăciune", precum subliniază Cuvântul lui Dumnezeu: "Atunci voi turna peste casa lui David şi peste locuitorii Ierusalimului un duh de îndurare şi de rugăciune" (Zaharia, 12.10) Fiindcă rugăciunea, ţâşnită din străfundurile unei credinţe purificate în cuptorul de foc al deştărării, ne va ajuta să trăim numai pentru idealurile Impărăţiei lui Dumnezeu, ca unii care ne-am născut din El şi care nu încetăm să ne inchinăm Lui "în duh şi în adevăr." □

CONSTRUCŢIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE DIN ELVEŢIA

Fraţi Români de pretutindeni

Pentru a nu ne pierde identitatea românească, pentru a păstra credinţa noastră ortodoxă, cultiva şi transmite urmaşilor noştri, limba şi tradiţiile strămoşeşti, care au făcut din totdeauna forţa poporului român, ca şi pentru a marca - în trecerea noastră efemeră pe acest pământ - dragostea de Neam şi Tară, comunitatea Românilor din Elveţia a luat iniţiativa construirii unei biserici ortodoxe române libere.

In acest scop, încă din Septembrie 1979 ne-am adresat autorităţilor cantonale, care ne acordă în 1980 o parcelă de 4107 M2 la Geneva-Chêne-Bourg. La dorinţa exprimată de un important număr de Români de a avea un cimitir românesc, am solicitat şi s'au atribuit comunităţii noastre, două parcele (350 locuri de veci) în cimitirul comunal de lângă locul unde se va construi biserica, în Elveţia nefiind autorizate cimitirele confesionale.

Comitetul a organizat un concurs de proiecte de arhitectură la care au participat 15 arhitecţi, români din Europa şi America (din 25 înscrişi). Proiectele au fost expuse într'o sală din centrul Genevei între 17 Martie şi 4 Aprilie 1983. Vernisajul a fost onorat de prezenţa autorităţilor, personalităţilor ecleziastice, presei şi televiziunii, care au apreciat că vom aduce pentru prima dată în Elveţia un element arhitectural nou, specific României, care să reflecteze stilul Sfintelor biserici din ţară.

Pentru a colecta fondurile necesare construcţiei, facem apel la voi, fraţi Români de pretutindeni, ca prin donaţia voastră - oricât de modestă - dar dăruită din toată inima, să putem ctitori un altar românesc, amintindu-vă că România sugrumată care zace la pământ, reînvie şi trăieşte prin rugăciunile fraţilor robiţi, împreună cu rugăciunile fraţilor pribegi, ce se înalţă spre Cel Atotputernic! "Purtaţi-vă sarcinile unii altora şi aşa veţi împlini legea lui Hristos" (Gal.6.2).

Contribuiţi printr'un gest generos şi nu cădeţi în ispita stearpă a indifrenţei!

Aduceţi-vă contribuţia printr'o jertfă de solidaritate patriotică, românească şi creştină, ca să înscriem o pagină luminoasă în istoria zbuciumată a exilului românesc!

Căci scris este: "Mai fericit este cel ce dă, decât cel ce primeşte".

Din negura vremurilor, poporul român n'a putut face faţă năvălitorilor, decât strângând rândurile în jurul bisericii. Ea a fost întotdeauna prezentă în momentele cele mai dificile şi ne-a ajutat să ne reculegem şi să rezistăm, fără să ne pierdem niciodată nădejdea.

Astăzi ne mândrim cu moştenirea strămoşilor noştri, să lăsăm celor ce ne urmează, generaţiilor viitorare, o parcelă de pământ românesc şi un Sfânt Lăcaş.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Preşedintele comunităţii
Românilor din Elveţia
Ion BROŞTEANU

INSTITUTUL PENTRU CREDINŢĂ ŞI LIBERTATE PE CALE SĂ SE EXTINDĂ ŞI LA CHICAGO

In vizită primordială la Chicago pentru un program de Aniversare a Unirei Basarabiei cu Patria Mamă, Părintele Gheorghe Calciu a ţinut ca în zilele de vizită de aici să se întâlnească cu Români exilaţi din această metropolă şi în vederea unui alt lucru. Si anume pentru un stat de vorbă care să ducă la consensul unui aport de sprijin a misiunei pentru care Institutul Pentru Credinţă şi Libertate din Washington D.C. a fost creat.

Intr'o situaţie în care oamenii au fost chemaţi pur şi simplu la repezeală ca să ia parte la o întrunire, treizeci de persoane au răspuns cu bucurie la chemarea făcută, întrunindu-se în după amiaza zilei de Sâmbătă 28 Martie.

După rostirea unei rugăciuni, a unui cuvânt de bun-venit şi a câtorva cuvinte de introducere rostite de Dl. Eugen Bârsan, Părintele Gheorghe Calciu luând cuvântul şi intrând direct în subiect, expune celor prezenţi activitatea pe care o depune la Washington în numele Institutului "Faith and Liberty", ca o voce de iluminare a autorităţilor americane din complexul vârfului asupra a ceea ce în chip real se întâmplă în România subjugată de comunism şi, în plus, ca o străduinţă de a se face tot ceea ce se poate - ca ajutor - pentru cei din ţară încălcaţi în drepturile umane şi religioase: fie că e vorba de masa oropsită a poporului, fie că e vorba de cei care îşi poartă crucea în închisori devenind un fel de martiri ori fie că e vorba de oricare altă suferinţă creată de comunism. In concluzie, Părintele Calciu a spus că Institutul Pentru Credinţă şi Libertate înseamnă în fond angajarea în toate aceste activităţi, care sunt absolut necesare şi ca atare ar trebui să fie şi în preocuparea primară a vieţii noastre de exilaţi. In final a emis părerea şi recomandarea că, pentru o cât mai mare eficienţă şi stabilitate a lui, institutul trebue să aibă secţii de de susţinere în comunităţile româneşti de exil.

Invitaţi să ia o atitudine faţă de cele expuse şi recomandate, cei prezenţi la întrunire răspund în felul următor:

1. Işi dau adeziunea la principiile şi scopurile Institutului Pentru Credinţă şi Libertate şi aderă a fi membri ai lui.

2. Aleg o comisie dintre cei prezenţi care să se îngrijească şi să procedeze cu înfiinţarea la Chicago a unei secţii (chapter) a Institutului Pentru Credinţă şi Libertate.

Intrunirea s'a terminat într'o bună stare de satisfacţie sufletească că totul a decurs în chip pozitiv. □

Corespondent

LIGA ANTI YALTA

-COMUNICAT-

In lumea vestică ia din ce în ce mai multă amploare aserţiunea, câteodată vădit tendenţioasă, că Românii din ţară n'ar fi opus nici-o rezistenţă regimului comunist, spre deosebire de alte ţări subjugate din Răsărit. Realitatea este însă cu totul alta. In România a avut loc prima rezistenţă armată şi civilă din Răsăritul Europei şi a durat mai mult de 10 ani. Pentruca această rezistenţă să nu fie dată uitării, Liga "Anti-Yalta" a luat iniţiativa să facă o documentaţie asupra luptelor din România şi, eventual, să publice şi o carte.

Rugăm pe această cale pe toţi aceia care au cunoştinţă despre "Rezistenţa anti-comunistă românească" să ne comunice cât mai urgent posibil toate datele cunoscute de ei, aceasta cu trei scopuri: a) a restabili adevărul istoric, b) a nu fi daţi uitării eroii care s'au sacrificat în munţi ca şi pe tot teritoriul României şi c) să rămână pildă generaţiilor viitoare eroismul celor ce s'au jertfit pentru libertatea ţării.

Rugăm a trimite aceste informaţii pe adresa:
Liga Anti-Yalta, Postfach 10 01 83, D-5000 Koln 1, Bundesrepublik Deutschland.

Vă mulţumim anticipat pentru eforturile ce le veţi face.

Preşedinte:
Dr. Victor MALCOCI

FARA ARMÂNEASCĂ

ŞOVINIŞTII GRECI ÎNDEAMNĂ LA GENOCID

—— Zahu PANĂ ——

Credeam că lecţiile trecutului nu prea îndepărtat au fost învăţate de toţi şoviniştii.

Credeam că ura rasială s'a sfârşit -cel puţin în Europa- după cel de al doilea război mondial.

Credeam că drepturile omului şi ale ginţilor vor fi respectate cel puţin de semnatarii Chartei Naţiunilor Unite, care, in cel de al doilea război mondial, au suferit agresiunea din partea altui stat.

Credeam că semnarea Acordului dela Helsinki şi cel puţin intrarea în Comunitatea Economică Europeană, a deschis ochii, chiar în ceasul al doisprezecelea şi celor mai orbi dintre orbi, că în relaţiile de convieţuire a popoarelor libere, s'a instaurat un alt climat.

Evenimentele petrecute nu de mult în Grecia, ne-au spulberat orice iluzie şi ne-am amintit de vorba regretatului N. Filimon, că "Ce naşce din pisică, şoareci mânâncă!"

Grecia este o ţară liberă, neocupată de comunism, dar cu ajutorul zvăpăiaţilor de stânga, poate le ajută Dumnezeu să aibă şi ei parte de fericirea României socialiste. Până atunci, Grecia este membră în toate organizaţiile internaţionale care garantează drepturile omului, membră a Comunităţii Economice Europene şi a Pactului Atlanticului de Nord.

Ce face şi cum se achită de obligaţiile ce şi le-a asumat în cadrul acestor organe internaţionale ca şi în cadrul obligaţiilor semnate cu Regatul României, pentru Românii din Grecia, nu vom vorbi de data aceasta. Ne vom rezuma doar la un fapt ieşit din comun, la mentalitatea întreţiuntă încă în retrograda pătură elenistică şi vom cita cazul întâmplat pe un teren de sport, aşa cum a fost relatat de un ziar din Grecia:

"Culmea violenţei pe terenurile de sport a fost atinsă zilele trecute când un spectator a fost omorît în stadionul din Larisa.

Cu ocazia aceleeaşi partide de fotbal s'au auzit din partea suporterilor echipei PAOK din Salonic, lozinci inadmisibile, dintre care una de-a dreptul smintită "Afară cu Aromânii din Grecia". Secretariatul executiv al uniunii panelene al asociaţiilor culturale aromâne din Grecia, a adresat, ca urmare a acestei manifestaţii, următoarea telegramă tuturor ziarelor greceşti:

"Uniunea panelenă a asociaţiilor cultural aromâne îşi exprimă profundul său regret şi indignare pentru actele de violenţă care au avut loc pe terenul de fotbal şi care au culminat cu moartea lui H. Bliona, în matchul de ieri dintre AEL şi PAOK Stop.

In acelaşi timp ne exprimăm indignarea pentru lozincile lansate cu ocazia acestei partide împotriva acestei părţi a poporului grec, care sunt Aromânii. In special pentru inacceptabila şi nebunească lozincă "Afară cu Aromânii din Grecia" Stop.

Uniunea noastră invită toate organele competente într'o acţiune comună împotriva violenţei precum şi împotriva lozincilor inadmisibile, care lezează profund o parte a poporului grec şi subestimează comportarea înţeleaptă a amatorilor sportivi cinstiţi".

Faptele s'au petrecut în toamna trecută. In plină campanie a Grecilor împotriva felului în care sunt trataţi Grecii aflaţi sub Turci, în plină dispută asupra Macedoniei în conflictul cu Slavii, în plină acţiune de cerere a drepturilor minorităţii greceşti din Albania.

După ce au închis şcolile şi bisericile româneşti, acum vor izgonirea Aromânilor de pe locurile lor, pe care le stăpânesc dela începutul începuturilor.

Nu este numai o manifestare a unor "microbişti" greci care şi-au văzut echipa favorită îngenunchiată de şuturile Aromânilor din Larisa. Este o mentalitate dozată din şcoală şi întărită de biserică, de a desnaţionaliza tot ce nu este grec, pentru a-l asimila cât mai repede cu putinţă în masa grecească ameninţată să piară de inaniţie.

Ceea ce este mai grav, rămâne faptul că dintre atâţia intelectuali greci, cu studii în limea liberă, nu se găseşte nimeni care să-i trezească la realitate pe aceşti drogaţi de mult decedata "Megalo Idheea".

Am răsfoit îndurerat îngălbenitele acte originale care se află în arhiva Asociaţiei "Armânamea" şi am dat peste tragicele cronici ale unui învăţător român din Macedonia:

"Purtarea Mitropolitului Agatanghel înainte de antartism a fost corectă.

La 27 Iulie 1904, ducându-se la Perivole, a împăcat pe cele două partide: Român şi grecoman, remâind ca să obţină şi iertarea Preotului Constantinescu, dela Patriarhie, spre a face împăcarea definitivă, care s'a realizat în ziua de 8 Septembrie 1904, când Mitropolitul Agatanghelos a consluţit cu preotul român.

Tot în acelaşi timp a consluţit cu preoţii români din Avdela. In toamna aceluiaşi an, moare la Grebena fiul lui Ghiţa Papahagi, Apostol, a cărui remăşiţe pământeşti sunt urmate de preoţii români în frunte cu actualul protosinghel Atanasie.

Până la începutul anului 1905, când s'au caterisit preoţii aromâni C. Ionescu şi Pulliareu, o perfectă armonie domnea între partizanii şcoalei române şi greceşti.

Cu toate caterisirile, Mitropolitul Agatanghel, tot avea speranţa ca să atragă pe Români în partea cauzei greceşti. La plecarea familiilor româneşti la munte, în luna Iunie 1905, Agatanghel s'a pronunţat în prăvălia lui Atanase Ilia şi Cuşiole, în faţa repauzatului martir aromân Sterie Papa, că preotul C. Ionescu, cu întregul lui partid va trece în partea Patriarhiei şi va părăsi cauza românească. Repauzatul Sterie Papa i-a respuns că niciodată nu se va întâmpla aceasta.

Incepe apoi era teroarei, era asasinatelor, a măcelăririi vitelor şi arderea caselor: 23 Iulie 1905, Toli şi Stere Papa, Costache Pulliareu din Com. Avdela (asasinaţi)

5 Sept. 1905, 20 de vaci a lui Mihail şi Leon Constantinescu din Perivole;

20 Sept. 1905, Gheorghe Gussi din Perivole (asasinat).

5 Oct. 1905, 40 de oi lui Nola Apostolina din Perivole;

23 Oct. 1905, Nola Apostolina din Perivole (asasinat)

21 Oct. 1905, La Băiasa arderea şcoalei române şi a cărţilor didactice. Jefuirea caselor lui Moraru, Sumba, Vaşioti şi Baca;

22 Oct. 1905, Jefuirea caselor fraţilor Perdichi, Naşula Rizu, preotului C. Ionescu şi Leon Constantinescu din Perivole şi arderea cărţilor didactice şi Bisericeşti.

22 Oct. 1905, Seara. Jefuirea caselor lui Ghiţa Papahagi, Nicolae Tacit, preotului Pericle Pulliareu şi preotului Riza-Hagi, arderea cărţilor bisericeşti şi didactice din Avdela;

25 Oct. 1905, 138 case arse, 8 prăvălii, şcoala şi biserica Românească, un ferestrău şi 2 prive şi 2 boi ai lui Ioan Profenza din Avdela.

5 Noemb. 1905, In apropiere de Grebena, Demetru Cicma rănit, Pimnia Carapulia omorît, 2 catări morţi;

16 Noemb. 1905, Arderea caselor fraţilor Teguiani, Perdichi. preotului C. Ionescu şi Iorgu Vangheli din Perivole;

Arderea ferestrăului lui Dem Cicma şi arderea cărţilor didactice din Breaza;

17 Noemb. 1905, Gheorghe Pupi din Avdela, omorît la Sfilţi;

30 Dec. 1905, Gheorghe Fusca din Perivole, omorît.

5 Febr. 1906, Arderea cărţilor didactice la Cozana;

18 Febr. 1906, Asasinarea lui Costa Bargiuma din Turia;

20 Febr. 1906, Asasinarea lui Costa Bargiuma din Turia;

20 Febr. 1906, Asasinarea lui Sotir Furcheat din Turia;

12 Mart. 1906, Asasinarea lui Visi Bujica din Turia;

Arderea colibelor dela Bigă (Avdela) ale lui Toli Ciopara şi ale preotului Riza Hagi. 4 boi ucişi;

17 Mart. 1906, Bomba la casa lui Iani Papahagi;

29 Mart. 1906, Omorîţi la Urlic: Pitu Sdrula, Manole Leon, Demetru Apostolina; Răniţi: Constantin Ghiţa, Tegu Beza, Toli Tulliu şi Leon Constantinescu.

Soţia lui Constantin Ghiţa capturată şi dusă în Grecia, unde a fost ţinută trei luni. Jaf: 12 sarcine haine împreună cu 20 de catări.

28 Mai 1906, Răpirea a 100 de oi ale lui Gherasi Zuca din Samarina.

Aug. 1906, Asasinarea comisarului Ianachi Cicma din Turia în oraşul Serfige.

Sept. 1906, Măcelărirea a doi boi ai lui Panaioti Saşamuti şi o iapă a lui Mihai Tulliu din Avdela.

1 Noemb. 1906, Arderea a două mori, una din satul turcesc Castro şi una din Pigadiţa;

22 Noemb. 1906, Rănirea lui Vasile Zarmă în Cozana;

10 Dec. 1906, Rănirea lui Matuşu Tulliu în Cozana;

28 Mai 1907, Asasinarea păzitorului şcoalelor române din Turia, Cola Ducă, în localitatea Venetic;

17 Aug. 1907, S'a dat foc ferestrăului lui Sterie Perdichi din Perivole;

17 Dec. 1907, Jefuirea casei lui Mitri Pullia şi Stere Guşă din Perivole.

Lista Aromânilor închişi până azi: (1907)

Din Avdela: Celnicii: Toli Zarmă, Nacu Exarhu, Gachi Papa, Cealera şi Mitri Tulliu, îşi au vândut avutul lor constând în oi şi s'au apucat de alte negoţuri în oraş. Neguţători de vite: Mătuşu Tulliu, Toli Tulliu, Toli Tega, Ioan Mamali, s'au lăsat de comerţul lor.

Agricultorii: Toli Ciapara, Panaiot Saşamuti, Pap-Riza şi Ioan Profenza, s'au lăsat de lucrarea pământului, iar chiragiii Tache Tulliu, Tegu Beza, Ganuşi Sianu, Nasta Hasapu şi Gheorghe Caragiani, nu mai lucrează cu catării lor. Din Perivole:

Neguţătorii de vite: Mihali Teguiani, Gheorghe Perdichi, Cuşu Gheorghiu, Zisi Riza, Teghiula Mirmingă -ea a plecat în America- nu mai fac comerţ, ocupându-se în oraş cu mici afaceri. Jogărarii: Constantin Ghiţi, Mitri Cuţuleapu, Cuşa Papatodor, nu mai scot cherestea iar agricultorii: Pisca Coca şi Sterghiu Fuscă nu mai lucrează pământul. Din Samarina: Celnicul Ghirasi Zuca s'a făcut hangiu, iar chiragiii Ianacului Dabura, Gheorghi şi Mitri Araia, Ioan Papacostea, nu mai lucrează cu catării. In Turia:

Agricultorii şi chiragiii lucrează sub scutul baionetelor armatelor imperiale, iar jogărarii nu mai scot cherestea...

Cronicarul nu a mai continuat. Nu cunoaştem motivele. Ne-am apropiat de hârtia îngălbenită de vreme, ca de moaştele unui mucenic.

Omoruri, arderi, măceluri, arestări! Iată preţul plătit de Aromâni pentru a-şi păstra neştirbită originea lor română.

"Care'şi lasă limba lui/s'lu-ardă pira focului...

Dela ororile de-atunci au trecut 80 de ani! Pe la răspântiile lumii libere, victimele teroarei rasiste îşi cere drepturile: Armenii pentru masacrul suferit dela Turci, Polonezii pentru crimele făptuite de Ruşi, Irlandezii pentru suferinţa lor, Bascii îşi cer independenţa, negrii din Africa au lichidat colonialismul, numai Aromânii, păstrătorii unei vechi culturi latine, în Balcani sunt sortiţi pieirii fără drept de apel.

"Afară cu Aromânii din Grecia!" Grotesc până la barbarie şi monstruos până la uciderea în masă.

Unde sunteţi voi, pretinşi descendenţi ai lui Socrate, Platon şi Aristotel?

Unde sunteţi voi, pretinşi eroi dela 1821, care ne-aţi furat eroii şi costumele ca să vă mândriţi cu fustanele pe care strămoşii voştri nu le-au purtat niciodată dar se uitau cu jind cum le purtau înaintaşii noştri, Romani de bronz, când coborau liberi din munţii lor.

Aromânii vor rămâne în vecii vecilor pe locurile unde s'au născut şi unde zac osemintele strămoşilor lor. Dar voi, semănători de vânt, nu vă temeţi de culesul furtunii? □

SAMARINA: după cununie, mirele şi mireasa în capul horei, în faţa casei mirelui.

MATERIALELE PENTRU "FARA ARMÂNEACĂ" SE PRIMESC PE ADRESA REDACTORULUI NOSTRU:

ZAHU PANĂ

133 BENNETT AVE, YONKERS, N.Y. U.S.A. 10701

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

DISPARIŢIA LUI PAVEL BOŢU

Dintr'o emisiune dela postul de radio "Europa Liberă"

Nicolae LUPAN

Fizică, bineînţeles. Căci spiritul lui va preocupa şi, poate, chiar va tulbura încă multă vreme minţile celor ce l-au împins timp de 22 de ani la acest act de disperare - sinuciderea!.. Cuvânt înfiorător, dar care ar fi trebuit totuşi rostit şi în presa oficială, nu numai pe la colţuri de străzi, din moment ce se face atâta zarvă în jurul noţiunii de restructurare.

Restructurare, pe care bietul Pavel Boţu nu a putut-o supravieţui. Intr'adevăr, cum ar fi putut să scrie el altfel decât cum scrisese în toţi anii lui de "Ornic" conformist poliţelor în alb pe care i le cerea zi şi noapte partidul, plus poate, şi crezul lui încondeiat în vremuri de apoi pentru vremuri de apoi: "Partidul comunist este un detaşament de luptători devotaţi cu trup şi suflet idealurilor comuniste, noi suntem ostaşii lui..."

Astăzi şefii comuniştilor din Moldova Sovietică îi semnează necrologul; un necrolog sec şi rece. Sefi, care, în virtutea funcţiilor ocupate, au săpat şi sapă la groapa literaturii sovietice moldoveneşti şi, deci, şi la aceluia care a păstorit timp de două decenii această literatură.

Un lucru e cert, acela că s'a dus omul în mormânt cu zile. Si e păcat, pentrucă, în fond, n'a fost decât o victimă a unei boli incurabile: intoxicarea ideologică şi dezinformarea la nivelul cel mai înalt. Pentrucă e foarte greu să balansezi la infinit pe muchie de cuţit. Adică, să fii şi cu poporul din care te tragi şi cu împilatorii lui. Si cu cei care au acces nestingherit la edituri, reviste, radio, televiziune şi cu cei ale căror lucrări de autentică valoare artistică şi naţională rar când vedeau lumina zilei sau n'o vedeau de loc.

E normal, deci, să li se ceară socoteală celor care au călcat şi mai calcă în picioare cele mai elementare norme de selectare civilizată a operelor scriitoriceşti după un singur şi suprem criteriu: calitatea artistică şi nu conjuncturismul politic!.. Si totuşi e păcat că în avalanşa de critici la care a fost supus şi în lupta lui interioară a învins orgoliul celor 20 de ani de putere absolută în breasla lui, când nimeni n'ar fi îndrăznit să -i iasă din cuvânt, când cuvântul îi era lege pentru marea majoritate a confraţilor de condei, chiar dacă în realitate nu erau de acord cu dispoziţiile aduse de sus.

Va remedia oare moartea tragică a lui Boţu lucrurile pentru care a decis el să-şi pună capăt zilelor? O decizie de neiertat şi de neînţeles pentru cei cărora le-a fost drag cu adevărat: mama, soţia, copiii. In rest, n'ar fi exclus ca unii dintre cei ce-l compătimesc pentru moment, mâine să-i asemuiască gestul cu cel al văcarului ce "s'a supărat pe sat şi trei zile n'a mâncat".

In timp ce aşterneam aceste rânduri, am fost întrerupt ca să mi se aducă o scrisoare, sosită pe ascuns de "libertăţile" restructurării gorbacioviene dela Chişinău, în care autorii, doi la număr, mă roagă să nu le divulg în nici un caz numele. Desprind din ea doar un singur aliniat: "Noutăţi avem multe. Una din ele este aceea că pe data de 19 Februarie a fost înmormântat cu mare alai scriitorul Pavel Boţu care, la vârsta de 54 de ani, s'a sinucis printr'o împuşcătură de armă de vânătoare drept în gură şi tare ne-am mirat de ce a căzut el în depresie, când s'a bucurat de mare autoritate, onoruri, privelegii, etc".

In faţa unei asemenea tragedii umane, lacrima stoarsă de Andrei Lupan la "ultima plecare a tovarăşului", îmi pare, pur şi simplu, bătaie de joc. Căci în timp ce mama-i rămasă în viaţă se topeşte de pierderea fiului scump, academicianul recurgea la străpezitoarea "eliberare" care, chipurile, l-a făcut pe Pavel scriitor.

Citeşti aceste banalităţi şi te gândeşti, cum poate astăzi, în timp de zisă restructurare a ceea ce a fost destructurat timp de 40 de ani în Basarabia, cum poate, deci, un om, poet şi academician, ajuns la vârsta de 75 de ani, care, totuşi nu este în mintea copiilor, să aducă argumente atât de primitive, ca şi cum nicăieri în lume n'ar mai exista învăţători, doctori, ingineri, artişti, etc. Cum să nu se gândească el, pur şi simplu, la mama-i îndurerată din Ceamaşir, rebotezat de tovarăşi în Prioziornoe, mamă care, sunt sigur, ar fi vrut ca Pavelaş al ei să rămână, vorba lui Goga-poetul, "fecior la plug", "fecior la coasă...." □

"CETĂŢILE NISTRULUI"

Două cuvinte de profundă rezonanţă românească luate dintr'o scrisoare parvenită pe căi ocolite şi lungi de un an de zile! O scrisoare urmată de 19 poezii caligrafiate de o mână tremurândă şi semnate "Dionisie Orheianu": "Vă trimit câteva încercări de versuri, puse pe hârtie stângaci...Dar nu asta este important, ci ceea ce vreau să spun cu toată tăria mea de Român basarabean".

Doina inimii

Plâng fagii şi cu ei munţii.
Dinspre Cosmin toţi codrii gem,
Că'n haină neagră Cernăuţii
Stau în robie şi blestem.

Cresc spini pe fruntea Bucovinei.
S'ar jelui şi n'are cui.
Dorm somn de moarte Muşatinii
Sub cismele muscalului.

Soroca plânge şi Tighina,
Plâng moldovenii pe cărări,
Că'n uşa lor creşte neghina
Si'n uliţi hoardele călări.

Calmuci din stepele barbare
Sub zodii roşii vin din hău
Si clopote s'aud în zare
Dela Sobor din Chişinău.

Işi frâng săgeata orheenii
Si pun urechea la pământ
Să prindă vuet de bejenii
Si plânsul Tării dus de vânt.

Stefane, unde-s pârcălabii
Dela Chilia şi Hotin?..
Din brazdă-i cheamă Basarabii
La straja Pontului Euxin.

Dionisie ORHEIANU

CRONICA UNUI FILM "MOLDOVENESC"

Sava GÂRLEANU

Acum câtva timp, pe ecranele televizoarelor din Suedia, rulase filmul sovietic de lung metraj "Lăutarii", producţie a studioului din R.S.Moldovenească. In programul emisiunilor, filmul fusese recomandat drept o istorisire poetică interesantă şi cred că a şi fost urmărit cu atenţie de către telespectatori; căci, după cum nota apoi un comentator, el a constituit un divertisment plăcut.

Pentru telespectatorii români aflaţi în Suedia, însă filmul acela avu şi alte dimensiuni. Pentru noi era izbitor, înainte de toate, faptul că un film produs în Moldova, cu subiect din trecutul moldovenesc, autorul scenariului şi totodată regizor, Emil Lotianu, precum şi o serie de actori (Cebeşescu, Angelica Iaşencu ş.a.), apoi personagiile (Costea Bătrânul, Leanca, Dochiţa, Radu etc.), având nume moldoveneşti, respectiv româneşti, vorbeau în film limba rusă. Era nenatural, ridicol chiar că Leanca şi Toma îşi mărturiseau dragostea în ruseşte, în timp ce cântecele erau cântate în limba lor maternă, cea moldovenească.

Cântecele lăutarilor moldoveni - acesta era un alt fapt curios - n'au mai putut fi traduse în ruseşte, încât, spre satisfacţia noastră, le puteam, cel puţin noi Românii, asculta "în original". Publicul mai larg însă, cel suedez, n'a avut şi el avantajul să guste din conţinutul acelor cântece, deoarece serviciul de traduceri al TV s'a limitat a reda în suedeză numai vorba rusească, rostită în acţiunea filmului, nu însă şi graiul cel din popor, moldovenesc, al cântecelor interpretate oral. Curată discriminare lingvistică, în dezavantajul "micului grai moldovenesc"! Traducerea cântecelor însă ar fi trebuit făcută, deoarece ar fi dat posibilitate publicului să înţeleagă ceva din sufletul specific basarabean, cânta, bunăoară: "Aşa-i viaţa trecătoare, unul naşte, altul moare!".

De altfel, era o chestiune şi cu întreg repertoriul de cântece puse în gura lăutarilor. Acestea n'au fost luate din creaţia specifică a provinciei, cum credem noi şi astăzi că ar fi fost mai potrivit; ci din România, unele evident înregistrate de pe undele emisiunilor dela Bucureşti şi Iaşi.

Faptul, de natură să bucure întru câtva, denotă parcă efortul regiei de a-şi acoperi lipsa de originalitate, carenţele în investigaţii pe teren propriu, în căutări după autentic. Printr'un simplu procedeu de mutaţie, cântecul haiducului Iancu Jianu, cu melodia lui oltenească atât de bine cunoscută, era pus în film pe seama haiducului acolo numit Radu. Doar că în loc de "malul Oltului", se auzea, în urma retuşerii- "malul Prutului". Insuşi numele haiducului din film (Radu Negostin) era luat dintr'un alt cântec muntenesc, acela despre haiducul Radu Anghel (popularizat în cântecul vechi: "Radul mamii, Radule!"). Un alt cântec era însuşit din repertoriul clasic al Mariei Tănase, făcându-se efortul de a se imita până şi vocea acesteia. Se auzeau de asemenea cântece cunoscute din Bucureşti, ca: "...Vinu-i dulce, cine-l bea nu se mai duce". (Dacă Ruşii năvălitori au avut avantajul să bea vin şi ţuică prin Bucureşti şi nu "apă dulce" din Dâmboviţa, ca Românii). Sau, se mai auzea: "Lume, lume, soro lume!" Alte melodii de joc şi strigături sunau aidoma ca în Transilvania.

Folclorul muzical general românesc ce se făcea auzit în acel film evidenţia, aşadar, identitatea moldovenilor de peste Prut cu ceilalţi Români. Ar fi cât se poate de îmbucurător, dacă aceasta ar fi fost cu adevărat ideea călăuzitoare a regiei. Ne era destul de clar însă că alte motive, mai bizare, mai muşamalizate, au dus la acele copieri, cu retuşeri şi adaptări pe alocuri. Aşa încât spectatorul străin, unul suedez sau unul rus chiar, cel de rând, necunoscând aceste chestiuni, va atribui tot ce vede şi ce aude acelor "moldoveni" care, după cum susţine o autoritate improvizată în materie, un oarecare A.M.Lazarov, Basarabenii ar constitui un "alt popor" şi ar vorbi o limbă "deosebită" de cea românească... □

La ţesut...

FRAȚI ROMÂNI,

După ce la sfârșitul anului 1980 am lansat prin "Cuvântul Românesc" un apel pentru comemorarea "Zilei Eroilor" la Soultzmatt, am fost cuprins de unele îndoieli. Mi-am zis:

-Oare Românii din exil, aruncați de necruțătoarele vânturi ale istoriei pe toate meridianele lumii, vor putea face acest mare efort, parcurgând uneori sute de kilometri până la Soultzmatt? Nu au ei atâtea griji?

Dar timpul mi-a dovedit că dragostea Românilor din exil pentru neamul lor este nelimitată. Cu fiecare an, numărul pelerinilor a crescut, ajungând în ziua de 14 Iunie 1986 la aproximativ 500.

Pelerinajul din acest an va avea loc Sâmbătă 30 Mai. La ora 12 se va oficia un serviciu religios pentru pomenirea celor 687 de ostași români care dorm în "Cimitirul Eroilor Români" din Soultzmatt, localitate situată în Franța, zona Strasbourg, pe șoseaua dintre Comar și Belfort, gara Rouffach.

În același timp, fac apel la toți Românii din lumea liberă ca, începând cu acest an, să comemoreze "Ziua Morților", care corespunde cu "Sâmbăta lui Lazăr", ce cade în ajunul "Duminicii Floriilor". Propun ca Sâmbătă 11 Aprilie 1987 ("Sâmbăta lui Lazăr"), comunitățile românești din lumea liberă să meargă la mormintele Românilor din localitățile respective pentru a depune o lacrimă, o lumânare și o floare. Acolo unde se află preoți români liberi, se pot face parastase.

Țin să menționez că la 1 Noembrie 1986 ("Ziua Morților Catolici"), mii de Polonezi au făcut pelerinaj la mormântul lui Chopin (Paris) și la celelalte morminte poloneze.

Oare Românii sunt mai prejos?

La Paris, în "Sâmbăta lui Lazăr", foștii deținuți politici vor iniția pelerinaje la mormântul Mitropolitului Visarion Puiu, al lui Geroge Enescu, al lui Constantin Brâncuși și la mormintele altor Români.

De asemenea, vă comunic că în Editura Coresi, aparținând bunului Român Nicolae Constantinescu, din Elveția, va apărea în acest an o broșură referitoare la "Cimitirul Eroilor Români", dela Soultzmatt.

FRAȚI ROMÂNI

Vă rog să comunicați presei libere românești amănunte despre comemorările din "Sâmbăta lui Lazăr".

Dumnezeul părinților noștri să vă binecuvânteze!

Remus RADINA

BIBLIOTECA ROMÂNĂ DIN FREIBURG

-COMUNICAT-

Comitetul de Conducere al Institutului Român de Cercetări din Freiburg aduce la cunoștință că postul de Director al institutului este ocupat dela 1 Ianuarie 1987 de Domnul Iancu-Ioan Bidian, pe baza alegerii din 12 Aprilie 1986.

Deși ales cu mare majoritate în acest post, alegerea D-sale s'a făcut - o recunoaștem - sub semne grele.

Cu atât mai mult apelăm acum călduros la spiritul de solidaritate al tuturor celor care cunosc și apreciază instituția, pentru a-i acorda și mai departe prețiosul lor sprijin moral și material.

Biblioteca Română
Freiburg

CONSTRUCȚIA CENTRULUI CULTURAL DELA "CÂMPUL ROMÂNESC"

Așa cum am mai scris, la sfârșitul anului 1986 a început construcția Centrului Cultural din Hamilton.

Acest centru, conceput ca un lăcaș de cultură și artă românească, va fi deschis oricărui suflet de Român, va fi un loc de adunare pentru toți Românii din toate colțurile lumii.

Odată cu construcția acestui nou centru cultural, se crează posibilitatea de a organiza o variată gamă de activități culturale și artistice, într'un confort deosebit, pe tot timpul anului, cu scopul de a menține și perpetua limba, tradițiile și obiceiurile neamului nostru.

Centrul Cultural va avea în faza finală o sală de festivități cu 400 de locuri, loc ideal de organizare a festivalurilor artistice, banchete, conferințe, etc.; o vastă bibliotecă, două clase de studiu, o sală de muzică și un studio de artă sunt de asemenea incluse.

Costul acestui centru se ridică la cca. $300.000. Această sumă necesară pentru ridicarea clădirii nu include mobilierul și echipamentul tehnic necesar pentru desfășurarea activităților menționate.

Un ajutor de $135.000 a fost primit dela guvernul Provinciei Ontario, care împreună cu suma de $55.000 adunați din donații, ridică o sumă totală de $190.000.

Așa cum se poate vedea din fotografia de mai sus, s'au ridicat pereții exteriori și acoperișul.

Pentru a continua lucrările, avem neapărată nevoie de încă $110.000.

Frați Români, oriunde v'ați afla, ajutați-ne să putem continua și termina Centrul Cultural Românesc din Hamilton.

Numai cu ajutorul Dvs. al tuturor, putem duce la bun sfârșit acest frumos proiect.

Așteptăm cu încredere contribuția Dvs., care știm că este dată din inimă și cu toată dragostea.

Contribuții primite până acum:

OCTOMBRIE 1985	$ 1.600
NOEMBRIE 1985	4.820
DECEMBRIE 1985	10.875
IANUARIE 1986	6.175
FEBRUARIE 1986	3.620
MARTIE 1986	3.075
APRILIE 1986	3.660
MAI 1986	2.242
IUNIE 1986	1.305
IULIE SI AUGUST 1986	2.785
SEPTEMBRIE SI OCTOMBRIE 1986	3.860
NOEMBRIE SI DECEMBRIE 1986	2.857
IANUARIE 1987	3.105
FEBRUARIE 1987	2.600

MARTIE SI APRILIE 1987

ANONIM	Willowdale, Ont.Can.	500
OCTAVIAN UNCU	Toronto, Ont.Can.	100
PETER TANASE	Toronto, Ont. Can.	100
ANONIM	St.Laurent, Que.Can.	100
N.MAZARE	Toronto, Ont. Can.	100
ANONIM	Toronto, Ont. Can.	100
PROF.DR.MARIN GOLFIN NICOLAU	Elveția	25
CONSTANTA ALBU	Elmhurst, N.Y., USA.	15
	TOTAL	53.519

Cei ce doresc să ajute la construirea CENTRULUI CULTURAL dela Câmpul Românesc, sunt rugați să trimită cecul lor pe adresa: ASOCIATIA CULTURALA ROMANA, (FONDUL DE CONSTRUCTII), P.O.Box 4217, Station "D", Hamilton, L8V 4L6, Canada.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

COMEMORAREA UNIRII BASARABIEI

TORONTO

Comemorarea zilei Unirii Basarabiei la Patria Mamă a fost organizată anul acesta de către Consiliul Naţional Român - Secţia Canada şi Biserica Ortodoxă Sfântul Gheorghe din Toronto.

La această manifestare şi-au dat concursul Asociaţia Culturală Dacia din Toronto şi Asociaţia Culturală Română din Hamilton.

Această manifestare a căpătat o deosebită importanţă prin prezenţa Prof. Preot Gh. Calciu-Dumitreasa, care a vorbit despre însemnătatea zilei, scoţând în evidenţă în special dreptul de netăgăduit al Românilor asupra ţinuturilor Basarabiei, Bucovinei şi Herţei.

Suferinţa fraţilor basarabeni a fost legată de suferinţa întregului neam românesc, ce îndură astăzi tirania comunistă.

In continuare, Profesorul Tudor Bompa, Preşedintele C.N.R. Secţia Canada, a dat citire proclamaţiei adoptată de întreaga asistenţă, proclamaţie redată mai jos.

Partea a doua a programului a fost organizată de Asociaţia Culturală Dacia, prezentând un program cultural variat, cu coruri, recitări şi dansuri naţionale. Şi-au dat concursul: Dna Mateş, Paul Mateş, Gh. Saftencu, Dna Preoteasă Handrabur, Dna Prof. Montalogu, Dra Andrea Ordeanu, George Hojbotă, tânărul Hirţescu, Katy Dumitraşcu şi D-na Tănase.

Serbarea s'a încheiat cu tradiţionalul banchet oferit celor peste 250 de persoane ce au participat.

Proclamaţie

Astăzi, 27 Martie 1987, cetăţenii canadieni de origine română au sărbătorit 69 de ani dela reunirea Basarabiei cu România.

Basarabia, teritoriu românesc din cele mai vechi timpuri, a fost invadată de armata rusă la 1806 şi integrată cu forţa în Imperiul Rus în 1812.

La data de 27 Martie 1918, Sfatul Ţării, organul de conducere democratică al populaţiei Basarabiei, a hotărît cu o mare majoritate de voturi, reunirea cu fraţii lor din România. Acest act naţional s'a făcut pe baza declaraţiei "Dreptul Popoarelor din Rusia la Autodeterminare", semnat de V.I.Lenin la 5 Noiembrie 1917, care permitea popoarelor "dreptul la libertate şi autodeterminare până la punctul de separare şi formare de state independente".

Conform tradiţiilor ruseşti de nerespectare a tratatelor semnate anterior, la 26 Iunie 1940, URSS a invadat din nou Basarabia, transformându-o în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.

Astăzi, cu ocazia comemorării reunirii Basarabiei cu România, adoptăm următoarele moţiuni:

1. Recomandăm Dlui Mihail Gorbaciov să studieze scrierile lui Karl Marx (Karl Marx despre România), în care se redemonstrează adevărul istoric că Basarabia este ţinut românesc, invadată şi incorporată Imperiului Rus în 1812.

2. Cerem prezentei conduceri sovietice să respecte decretul semnat de V.I.Lenin, "Dreptul Popoarelor din Rusia la Autodeterminare", pe baza căruia Basarabia să fie reunită irevocabil şi definitiv României.

3. Cerem Dlui Gorbaciov ca pe baza promisiunilor lui de liberalizare a URSS, să înceteze imediat toate acţiunile de genocid şi rusificare a populaţiei româneşti din Basarabia, să reinstaureze limba română şi scrisul cu caractere latine la toate nivelele de educaţie.

Dacă dreptul legitim la libertate şi autodeterminare al Basarabiei şi al celorlalte ţări captive nu este onorat, noua politică de "liberalizare" a D-lui Gorbaciov nu este altceva decât un alt artificiu rusesc de propagandă.

LOS ANGELES

Aniversarea unirii Basarabiei cu Patria Mamă a avut loc Duminică 29 Martie, la parohia "Sfânta Treime" din Los Angeles, cu participarea a sute de Români.

După sfânta liturghie, părintele Constantin Alecse a oficiat un Te-deum, rostind rugăciune fierbinte pentru mântuirea poporului român ce trăieşte o viaţă chinuită.

La sfârşitul mesei aniversare, s'a desfăşurat un program cultural sub conducerea Domnilor Dumitru Caranfil şi Nicolae Popa.

Profesorul Vasile Becheş a rostit cuvântarea ocazională, în care, bazat pe documente, a expus evenimentele care au dus la unirea "realizată prin voinţa liber exprimată a poporului basarabean", arătând sălbăticia săvârşită de Rusia sovietică, care "împotriva dreptului şi dreptăţii a anexat această parte a României", şi a încheiat declamând cu mult patos "Doina" de Mihail Eminescu.

Profesorul Alexandru Niţă a dirijat orchestra comunităţii noastre "Rapsodia Română", care s'a produs cu "Rapsodia Română" de George Enescu, "Crai Nou" de Ciprian Porumbescu şi cântecul "Codrule Codruţule", solo voce Roxana Bâcă. Cvartetul Mariana Moldovean, Miron Bonca, Nicolae Popa şi Doru Serban a cântat doine româneşti iar Teodosia Muciu şi Valentin Frunză, doi basarabeni, fruntaşi de ai noştri au cântat doine basarabene, cu acompaniament de vioară (Alex. Niţă) şi orchestră.

Mihai Teodorescu, Constantin Curafa şi Ion Serban au declamat poezii create de ei. Maria Popa a recitat poezia "Limba noastră" de Mateevici, Cristian Alecse a recitat "Căsuţa dela Nistru" de Ion Buzdugan, iar Marius Alecse o poezie folclorică basarabeană; Doru Serban a interpretat scheciul muzical "Căciula", iar Nicolae Popa a recitat poezii create în închisorile din România.

Dl. Miron Butariu, preşedintele Consiliului parohial, dă citire apoi mesajului profesorului Anton Crihan, fost membru în "Sfatul Ţării" care a votat unirea şi care trăieşte acum în Statele Unite: "Poporul român din Basarabia aşteaptă cu multă şi îndreptăţită credinţă ca tirania impusă asupra lui de Rusia sovietică, prin răpirea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutul Herţei, să înceteze. Nădejdiile lor se întăresc, prin faptul că Românii din lumea liberă ţin trează conştiinţa lumii libere pentru dreptul la libertate al poporului nostru Mulţumesc în cel mai călduros mod comunităţii româneşti din Sudul Californiei şi în special parohiei "Sfânta Treime" pentrucă an de an aniversează unirea Basarabiei. Asemenea aniversări au o deosebită importanţă pentrucă ajută şi grăbesc încetarea tiraniei. Evenimentele internaţionale recente întăresc această convingere. Să trăiţi la mulţi şi fericiţi ani".

Intonarea de către orchestră şi asistenţă a cântecelor noastre naţionale: Deşteaptă-te române, Pe al nostru steag e scris unire şi Tricolorul, au dat o mare amploare acestei aniversări.

REPORTER

NEW YORK

Prestigioasa Fundaţie Culturală "Iului Maniu" din New York, a sărbătorit şi în anul acesta, în cadrul tradiţionalelor comemorări a marilor momente istorice ale României, comemorarea alipirii Basarabiei şi Bucovinei la Patria Mamă.

Evenimentul a avut loc Sâmbătă 28 Martie 1987, în sala "Green Room" a hotelului Hilton din New York.

După rugăciunea rostită de Părintele Viorel Sasu, parohul Bisericii Sf. Dumitru din New York şi intonarea imnurilor american şi român, Doamna A. Popa, preşedinte al Fundaţiei, a prezentat publicului pe Dl Avocat Al. Tugui, care a vorbit documentat despre: "Basarabia, pământ românesc, istorie şi tradiţie, oameni şi fapte".

In cadrul acestei conferinţe, domnul Tugui a accentuat despre existenţa unui alt stat românesc existent în Uniunea Sovietică, după revoluţia comunistă, "Republica Socialistă Moldovenească" dintre Nistru şi Bug, cu capitala la Tiraspol, despre care nu se mai vorbeşte nimic după cel de al doilea război mondial. Această republică a fost creată în Uniunea Sovietică, după alipirea Basarabiei de România, din Românii care trăiau dincolo de Nistru şi care însumau câteva milioane.

Partea cultural artistică a fost prezentată de poetul Zahu Pană, care a recitat din creaţia personală şi de cunoscuta cântăreaţă Mia Braia, care a însufleţit adunarea, reînviind cunoscutele melodii de mare succes de altădată, din România Mare.

Publicul a răsplătit cu vii aplauze întregul program, prezentat la un nivel de primă calitate. In final, Fundaţia gazdă a oferit câteva gustări celor prezenţi.

Corespondent

CHICAGO

In după amiaza zilei de Duminică 29 Martie, în sala Bisericii Române Baptiste din Chicago, a avut loc aniversarea Unirii Basarabiei la Patria Mamă. Intreaga manifestare a fost dominată de tristeţea grea şi apăsătoare prin care trece azi întregul neam românesc.

Adunarea a început cu o rugăciune rostită de Părintele George Galiş, după care au urmat: Cuvântul de salut şi introductiv rostit de Părintele Valentin Popovici; Imnul american, cântat de Dl Petru Luluşa; cântecul patriotic românesc "Pe-al nostru steag", cântat de întreaga adunare; Conferinţa, Avocatului Ion Tomoş, despre Istoria Basarabiei, cu o scurtă, simplă, bună prezentare a esenţialului din soarta ei; o poezie închinată Basarabiei, compusă şi recitată de Profesorul Cristian Bălan; un alt cântec patriotic american interpretat de cântăreţul Petru Luluşa, după care a urmat vorbirea Părintelui Gheorghe Calciu despre documente istorice care confirmă românitatea Basarabiei; despre factorii limbă, biserică şi literatură cu care Românii basarabeni s'au ajutat să învingă vitregiile prin care au trecut şi despre teribila şi constanta politică rusească - fie ea ţaristă fie sovietică - de desnaţionalizare a basarabenilor prin ucideri, deportări, aducere de străini în Basarabia şi tot felul de alte măsuri de rusificare a Basarabiei.

In concluzie am putea spune că nota caracteristică a acestei adunări - pe lângă tristeţea dominantă - a fost o rugăciune de ajutor pentru fraţii şi surorile din Basarabia, Bucovina de Nord şi ţinutul Herţa, furate şi anexate de Rusia.

Coordonatorul întregului program a fost Dl Ioan Madincea.

Corespondent

ŞTIRI

In ziua de 26 Februarie a avut loc la Köln, în Germania Federală, inaugurarea sediului comun al Comitetului Naţiunilor Captive şi al Uniunii Românilor Liberi şi a Germanilor Originari din România. Este pentru prima dată în Europa când există un sediu permanent al unor organizaţii de exilaţi, realizat prin eforturi proprii şi sub semnul unităţii de acţiune.

In fotografie, Dr. Mircea Alexandru Munteanu, preşedintele URL Germania împreună cu colaboratorul nostru, Constantin Mareş, invitat în calitate de gazetar la inaugurare. □

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

SAVANTA CĂPTUȘITĂ CU TALENTE

8 Martie, "Ziua Internațională a Femeii", prilej de sărbătorire și recunoștință.

In Apus s'a reamintit de Marie Curie, Florence Nightingale, Margareth Mitchel, iar din viața politică au fost reamintite Indira Gandhi a Indiei, Golda Meier a Israelului, actualul prim ministru al Angliei, Margareth Thatcher, etc. In RSR calitățile de chimistă, umanistă, scriitoare, plus personalitatea politică au fost toate înghesuite sub fusta tovarășei Elena Ceaușescu.

Iar ca prestigiul "Mamei Iubite" să tragă mai greu la cântar, poeții s'au grăbit să-i cânte flori de nufăr porți în ceafă:

"Inalt respect și celei ce ne poartă/Alături de-un iubit conducător/ Spre-o fericită comunistă soartă/Sub mândrul, neînvinsul tricolor." (Inf. Buc.)

In goana de a completa sub "neînvinsul tricolor" portretul patriotic al tovarășei savante, s'a șters din istorie, tocmai de "Ziua Internațională a Femeii" o adevărată eroină ce-a luptat și murit pentru apărarea tricolorului.

Este vorba de "fecioara dela Jiu", gorjana Ecaterina Teodoroiu, decorată cu "Virtutea Militară" și prima femeie română care a obținut gradul de sublocotenent în regimentul de infanterie 43/59 Lupeni.

E.T. după ce și-a vindecat--în spitalul dela Iași--rănile suferite în lupta dela Podul Jiului, s'a întors pe front și a luat parte la luptele dela Mărășești (20 August, 1917) ca să fie, două zile mai târziu, doborîtă de mitralierele năvălitorilor, în lupta dela Muncelu.

Printre primele filme de lung metraj, turnate în țară, unul a fost dedicat eroinei Ecaterina Teodoroiu.

Azi respectul pentru trecut și dragostea de țară au fost acaparate de "patrioți".

"DEJA VU"

Subiectul serialului dela televizor "Amerika" e simplu:

Comuniștii au acaparat puterea (nu se precizează cum, N.R.) și, la scurt timp, trupele sovietice, sub steagul unei organizații internaționale, au venit să impună noua ordine socială.

Cu ochii pironiți la micul ecran, timp de o săptămână am retrăit surghiunul neamului și ne-am amintit, pas cu pas, cum s'a întronat, în România, teroarea.

Inflația, confiscarea averilor, dislocarea cetățenilor, lipsa de alimente, restricția de a te muta în altă localitate, perchiziții inopinate, falsificarea istoriei, sădirea urei în sufletul copiilor pentru tot ce-a reprezentat trecutul "asupritor", parăzi cu fotografiile lui Lenin și Lincoln (comparați cu fotografiile tovarășului Ceaușescu în mijlocul Voivozilor!), suprimarea bruscă sau lentă a celor care se opun, lagăre de educație, etc.

Pentru unii naivi filmul a fost o fantezie.

Pentru cei care au trăit sub regimul comunist, filmul a fost o realitate. Explicația cum o mână de oameni poate ține un neam intreg subjugat, ne este dată de un comandant al trupelor sovietice:

Oferi favoruri unui grup și oprești mijloacele de comunicație!

O perfectă descriere a sistemului reserist: Ceaușescu, familia lui Ceaușescu, prietenii lui Ceaușescu, securitatea lui Ceaușescu, toți operează la umbra cenzurei.

Absența de imaginație a prezentării cineastice a fost balansată de curajul conducătorilor dela Canalul ABC care nu s'au lăsat intimidați de Moscova și nici de cei care merg în vârful picioarelor când trec prin fața fotografiei lui Gorbaciov.

Câțiva "capitaliști" de teamă că nu-și vor mai putea vinde marfa "pacifiștilor" au renunțat la reclamele dela televizor.

Ca lecție de istorie și a luptei pentru libertate, este bine să ne reamintim de scena finală:

Cel care l-a ucis pe "contra-revoluționarul" ce lupta pentru înfrângerea comunismului, n'a fost un Rus.

Asasinul a fost un American!

O ZI ÎN RSR

DIMINEATA: ai înfruntat gropile, ghiața și te-ai dat jos din autobuz norocos că ai rămas cu același număr de nasturi la palton.

La serviciu ai lucrat cu mănușile și-ai oftat liniștit când șeful nu te-a obligat să faci ore voluntare.

In drum spre casă ți-ai plătit cotizația pentru abundența ce va fi să vină, așteptând la coadă ca să poți vâna un gât de găină, o roșie turtită și cu ajutorul coatelor și îngăduința bătăturilor ai putut cumpăra și cele 300 de grame de pâine, alocate ție, din dragostea părintească a "Celui mai Iubit Fiul al Neamului!"

SEARA: dibuind prin întuneric ai ajuns, în sfârșit, acasă, unde din motive termice rămâi tot îmbrăcat; dar ești curios să știi ce se întâmplă în lume... deschizi televizorul, care te informează: ...Ceaușescu...

GORBACIOV PLĂNUIEȘTE SĂ VIZITEZE ROMÂNIA ÎN LUNA MAI

Surse diplomatice din București și Viena informează despre posibilitatea unei vizite, încă neconfirmată oficial, a lui Mihail Gorbaciov în România.

Scopul acestei vizite este de a consolida relațiile sovieto-române, ca urmare a unor schimbări în politica economică a Uniunii Sovietice.

O vizită oficială a conducătorului sovietic în Cehoslovacia a avut loc deja la începutul lunii Aprilie.

Guvernul dela Praga aprobă întru totul schimbările economice plănuite de guvernul sovietic. Aceste schimbări care încurajează dezvoltarea sectorului privat, sunt similare cu măsurile economice de dezvoltare a inițiativelor particulare, introduse în România cu 20 de ani în urmă.

In ciuda presiunilor interne provocate de nemulțumirile crescânde ale poporului român înfometat, ca urmare a politicii economice a guvernului comunist dela București și cele externe - recomandările guvernului sovietic pentru noi reforme economice, Ceausescu refuză categoric să ia în considerație avantajele unor schimbări în politica sa economică.

Intr'un discurs ținut la sfârșitul lui Ianuarie, Ceaușescu a confirmat continuarea politicii economice actuale a guvernului comunist dela București, subliniind că este împotriva oricărei măsuri economice care ar contribui la dezvoltarea micului sector particular și a oricărei inițiative particulare în domeniul științific și cultural. □

MANIFESTUL GRUPULUI DEMOCRAT CREȘTIN DIN ROMÂNIA E FĂCUT CUNOSCUT ÎN VEST

Ziarul francez de apariție zilnică "Liberation" a anunțat pe data de 19 Ianuarie existența unui nou grup politic de opoziție numit Acțiunea Democratică Română (RDA). Grupul a scos prima sa publicație, un manifest de 40 de pagini scris de mână și semnat cu pseudonime de 13 membri.

Acest grup are un caracter democrat creștin; manifestul grupului promovează întoarcerea la democrație parlamentară, reînființarea proprietăților private și legături mai strânse cu Vestul. De asemenea, manifestul subliniază importanța învățăturii creștine în abordarea problemelor contemporane, dar critică Biserica Ortodoxă Română pentru legăturile ei cu regimul comunist. □

CITIND PRINTRE... FOTOGRAFII

Elencuța și cu Niculică au făcut o vizită prin India plus alte țări asiatice: Bangladesh, Birmania, Nepal și Pakistan.

Elencuța nu și-a întovărășit bărbatul ca să aibă grija să-i pună dimineața batista în pantaloni; ea a luat parte la discuțiile oficiale.

Fotografiile din "România Liberă, (11 Martie a.c.) subliniază: "Convorbiri oficiale între președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, și primul ministru al Republicii India, Rajiv Gandhi".

Observați curtoazia presei reseriste: întâi se publică numele tovarășilor Ceaușiști și apoi numele conducătorilor Indiei.

Unul conduce o țară de 23 de milioane și este impus de Moscova, ceilalți o țară de 785 de milioane și au fost aleși prin votul poporului. □

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

ÎN HOLLYWOOD CALIFORNIA
PENTRU O MASĂ BOGATĂ ÎNTR'UN LOCAL FRUMOS
MERGEȚI LA:
ORZA'S Romanian Restaurant
708 N. VALENTINO PLACE (NEAR PARAMOUNT STUDIOS AT MELROSE) - HOLLYWOOD, CALIF. 9003P
PENTRU PRÂNZ: LUNI-VINERI 11 am.-3 pm.
SEARA: MIERCURI-SÂMBĂTĂ 5-9 pm.
Proprietari Jean și Maria Orza

ON-LINE REALTY LTD. MLS

RESIDENTIAL, (I.C. & I.) INDUSTRIAL, COMMERCIAL & INVESTMENT PROPERTIES

GEORGE DONISON
MARKETING REPRESENTATIVE

BUS.: (416) 578-0208 RES.: (416) 648-4821

160 CENTENNIAL PARKWAY NORTH., HAMILTON, ONTARIO L8E 1H9

ATENȚIE PENSIONARI!

ROYAL PALM
THE RETIREMENT HOME WITH THE HOME TOUCH

Dacă doriți să petreceți zilele bătrâneții într'o climă unde este tot timpul VARA, într'o atmosferă familiară și îngrijire ROMANEASCA, cu rate de plată convenabile, adresați-vă, prin telefon sau prin scris, la: Maria Tarnovietchi, Royal Palm Retirement Home, 5121 N.E. 19 Ave., Ft. Lauderdale, Florida, 33308, telefon: (305) 491-4041.

CAUT RUDELE ŞI PRIETENII

*Ilie Licsandru, născut în com Socol, sat Câmpia, jud. Caraș-Severin, actualmente în Ligsalzstr 3, 8000 Munchen 2, Deutschland, roagă pe cei ce pot da relații despre sora lui MIRIANA LICSANDRU, plecată în USA din 1948, să-i scrie la adresa de mai sus, sau să telefoneze la: 089-50.52.04.

*Geta Stere se interesează de fratele său MITICA STERE fugit din țară în anul 1949. Cine știe ceva despre el, e rugat să anunțe la adresa: 6 Square du Dragon, 78150 Le Chesnay, France.

DORESC SĂ EMIGREZ

Caută garantori (sponsori) pentru înlesnirea emigrării:

- Timiș Gheorghe, necăsătorit, născut 20,03.1960, Maramureș, ortodox, tâmplar universal și mecanic de întreținere mașini și utilaje și Timiș Istrate, necăsătorit, născut 20.07.1961, Maramureș, ortodox, mecanizator forestier și lăcătuș mecanic, adresa: 4362 Gh. Brandstetter, Bad Kreuzen, Austria - pentru Canada.

- Haș Florian (01.05.1945) tehnician horticol, și în plus cofetar, zidar, faianțar, împreună cu soția Haș Georgeta (21.05.1948), textilistă, actualmente în România, fiica Florina (22.01.1976) actualmente în Germania și Mihaela (15.09.1973), Alina (26.11.1977) și Petronela (21.09.1980) fiice, actualmente în România - doresc emigrare în Australia. Scrieți la: Haș Florian, Schwanthaler str. 65, 8000 Munchen 2, B.R.D., tel.089-53-13-53.

- Grigorescu Emilian, tânăr inginer în mecanica navală, absolvent al Inst. de marină Mircea cel Bătrân din Constanța, 3 ani experiență în exploatare instalații și motoare navale - pentru Canada. Adresa: Visserstraat 8, 3114 NT, Schiedam, Holland.

Orice grup de persoane particulare, biserici sau organizații, pot fi garantori.

CĂSĂTORII

*ROMAN, 65 ani, doresc cunoștința unei doamne în vederea întemeierii unui cămin. Răspuns detailat la: P.O.Box 17275, Los Angeles, California 90017.

*Tânăr, 29 ani, doresc cunoștința unei domnișoare romànce, în vederea căsătoriei, nedepășind vârsta de 30 de ani. Răspunsuri: Pentru Mircea, 55 Copeland Rd., Willow Brook, apt.39, Atlanta, Ga., 30342 U.S.A.

Dr. CORNEL A. TRIPON
Are plăcerea a anunța deschiderea noului cabinet de

STOMATOLOGIE

ÎN ZONA DETROIT-MICHIGAN

Pentru tratament telefonați în Detroit:
313-443-0515
Marți, Joi și Sâmbătă
telefonați în Ypsilanti:
313-483-7880
Luni, Miercuri, Vineri și Sâmbătă
Sâmbătă alternativ-Detroit și Ypsilanti

DOCTORII

DAN.W.STAMBOLIU, MD
ȘI
HORIA. O. STAMBOLIU, MD
ANUNȚĂ CONSULTAȚIILE DE
MEDICINĂ GENERALĂ
LA OFICIUL DIN
2879 N.MILWAUKEE AVE.
CHICAGO
60618
ZILNIC DELA 11.00 a.m. la 7.00 p.m.
Telefonați la: 772-2336
588-6165
676-9634

JAMES STREET MEDICAL PHARMACY

Farmacie nou deschisă în centrul orașului Hamilton, aproape de spitalul St. Joseph.
Serviciu impecabil. Vorbim românește.

206 James Street South
Hamilton
Tel.521-8181

BBC ROMANIAN SERVICE

Requires Radio Journalists for vacancies in London. Applicants should have Romanian as own or best language, an interest in international affairs, detailed knowledge of the social and political life in Romania, a working knowledge of English and a good microphone voice. They should be able to translate and adapt rapidly and accurately into Romanian and, after training, to interview and compile programmes. University degree level of education and proven creative ability are desirable.

Starting salary approx. £12.000 per year. The contract is for 4 1/4 years.

For further details write enclosing a self-addressed envelope for reply to: Recruitment Officer, Language Services, BBC, PO Box 76, Bush House, Strand, London WC2 4PH, England (quoting ref: 87.X.6654).

FACEȚI RECLAMĂ PRIN ZIARUL NOSTRU

COSTUL unei reclame: $ 25 pentru 5 cm (2 inch) înălțime pe două coloane. Ziarul are șase coloane.

Aceeași reclamă repetată de trei ori costă $ 60, șase ori $ 150 și douăsprezece ori $ 250.

ANUNȚURILE DE CASATORII costă $ 0.50 cuvântul.

NOII REFUGIAȚI care doresc să-și caute rudele și prietenii, ori cei ce vor ajutor în vederea emigrării, pot publica anunțuri gratuite.

```
Do you have any
PROBLEMS TO SOLVE IN EUROPE ?
Our PR-Office is at your disposal for
any private or commercial matter.
We assure quick and careful services.
Correspondence in : english, french,
german and romanian.
M.B.A. & Partner GbR.    Telex 7252173
Box 300765  7-Stuttgart-30    Germany
```

DE VÂNZARE

Costa del Sol-Spania

De vânzare apartament (în vilă), două dormitoare, salon-sufragerie, dependințe, balcon, terasă, încălzire solară, swimming pool, teren de tenis, 200 m de plajă, într'o superbă grădină exotică, la 25 km de aeroportul Malaga, în direcția Marbella (Gibraltar). Urbanizarea (Calypso) are supermarket, restaurante, stație de benzină, policlinică, farmacie, etc., iar clima cu temperatură între 14 gr. Celsius (57 F.) Decembrie-Martie și 25 gr. Celsius (77 F.) Iulie -Septembrie este cea mai bună din toată Europa și printre primele din lume.

Amănunte suplimentare la telefoanele: 49511-315848 Fam. Colan și 34 52-477073, Fam. Nicolau.

VA APARE ÎN CURÂND

AVIAȚIA ROMÂNĂ
ÎN RĂZBOIUL CONTRA RUSIEI SOVIETICE
ȘI
BOMBARDAMENTELE AMERICANE
ENGLEZE DEASUPRA ROMÂNIEI.

Cei care au rude, prieteni sau cunoscuți aviatori, care au murit în Rusia sau în luptele cu aviația anglo-americană, îi rog să-mi comunice datele despre ei: numele și pronumele, gradul, unde și când au murit.

MIRCEA PETRU
Rue General Guisan 30, Etj. 6
1700 Fribourg, Suisse

ZIARUL TUTUROR ROMÂNILOR

EXPOZIŢIE ROMÂNEASCĂ LA SYDNEY, AUSTRALIA

Societatea Culturală Româno-Australiană din Sydney, Australia, a organizat o expoziţie de artă populară românească, arhitectură, pictură, sculptură în lemn, ţesături, ceramică, etc. Expoziţia a avut loc în localul: Overseas Telecom. Commision of Austraia, din-Martin Place,- Centrul oraşului Sydney şi a durat 5 zile. (30 Martie până la 5 Aprilie 1987). Expoziţia a avut un succes deosebit, arătând publicului australian aspecte ale minunatului tezaur artistic făurit de poporul român de-a lungul existenţei sale. Mulţi cunoaşteau România numai prin legenda creată în jurul numelui "DRACULA", ori prin faimoasele performanţe ale Nadiei Comaneci, care a uimit lumea prin succesul ei la Olimpiada din Canada.

Expoziţia a fost rodul şi efortul unui grup de artişti talentaţi şi iubitori ai artei româneşti: D-na Anca VINCENZ arhitectă, D-na Milena şi D-l Vlad PROTOPOPESCU, ambii absovenţi ai Facultăţii de istorie din Bucureşti, D-l Victor TOMESCU, pictor, absolvent al Institutului de Artă Plastică Bucureşti, D-şoara Rodica CIOCANARU studentă, şi D-na Daniela VOICAN artist grafică. A impresionat mult sculptura în lemn a talentatului sculptor Dan LACHE, absolvent al Institutului de Arhitectură din Sydney.

Vitrina mare din faţa expoziţiei a fost decorată cu două manechine; un bărbat şi o femeie îmbrăcaţi în pitoreştile costume naţionale din regiunea Bucovinei, care au fost punctul atractiv al expoziţiei. In faţa manechinelor, o casă ţărănească din lemn de proporţii mari (aprox. 1m) din regiunea Oaşului, cu 2 cerdacuri şi prispa plasată în faţă, specific arhitecturii populare româneşti. Spicele de grâu răsfirate în jurul casei, au dovedit abundenţa grânarelor, a pâinii şi a cozonacilor care azi lipsesc cu desăvârşire şi de care populaţia azi, duce mare lipsă.

Inainte de deschiderea expoziţiei, două fete îmbrăcate în costume naţionale- la intrare- au oferit oaspeţilor "pâine şi sare" - conform tradiţiilor noastre româneşti, urând tuturor "-Bine aţi venit".

Deschiderea oficială a expoziţiei s'a făcut la ora 6.30 pm. în prezenţa oficialităţilor, a autorităţilor de Stat şi întreprinderi, precum şi a vizitatorilor. D-l M.Vincenz a deschis expoziţia mulţumind călduros tuturor celor prezenţi, după care a luat cuvântul D-l Theo. SILVAS, -avocat, care în numele Societăţii Culturale, a mulţumit oficialităţilor prezente, aducând sincere şi călduroase mulţumiri tuturor acelora care s'au străduit să organizeze o expoziţie atât de reuşită. După discursul D-lui T. Silvaş, a luat cuvântul delegatul Partidului Liberal Mr. Trevor Mills, care a fost impresionat de creaţiile artistice ale poporului român. D-l T. Mills originar din Queensland, îşi reaminteşte foarte bine de familia Theodore, Români de origine care a jucat un mare rol în dezvoltarea politică şi economică a Statului Queensland. La urmă a luat cuvântul Mr. P. TOTARO, - "Ethnic Affairs Commission of N.S.W." (Preşedintele organizaţiilor grupurilor etnice din N.S.W.) care şi-a exprimat bucuria văzând că o ţară latină din care şi dânsul face parte, aduce contribuţii de mare talent, prin creaţiile artistice dovedite la prezenta expoziţie.

Societatea Culturală, a avut o deosebită bucurie şi plăcere de a avea în mijlocul ei, - cu această ocazie, - un oaspete de onoare, prin prezenţa D-nei Theodore,-Româncă-fiica fostului Premier al Statului Queensland, care pentru prima dată se găseşte în anturajul Românilor din Sydney.

După terminarea discursurilor, D-na Markakis, - în numele Societ. Culturale, a oferit un buchet de flori D-nei Anca Vincenz în semn de mulţumire şi recunoştinţă, pentru toţi, cei care au contribuit la organizarea şi reuşita expoziţiei. Tot din partea Soc., Cult., D-na Markakis a oferit un alt buchet de flori D-nei Theodore, care a fost adânc mişcată şi surprinsă de acest gest atât de cordial din partea organizaţiei. Doamna Theodore, a trăit momente de bucurie şi fericire in mijlocul Românilor, având clipe de admiraţie faţă de grupul dansatorilor de care s'a ataşat atât de mult şi de care greu s'a despărţit.

Punctul culminant a fost la urmă, când echipa de dans, sub instrucţia D-lui Nelu Rusu, au executat cu atât suflet o suită de dansuri naţionale din regiunea Banatului. Interpretarea corectă şi dinamismul dansurilor au atras după sine aplauze frentice, obligând grupa să-şi repete dansurile. Echipa de dansuri naţionale a Societăţii Culturale este mândria Românilor şi bucuria şi satisfacţia părinţilor care îşi jertfesc timpul liber pentru a fi alături de copii, la probele de dasuri, în fiecare Sâmbătă, căci nu este bucurie, fericire şi dragoste mai mare decât atunci când vezi şi auzi pe plaiuri străine, jocuri, -cântece, -şi imnuri sfinte pe care le-am trăit, învăţat şi auzit în graiul celor de acasă.

Ca întotdeauna vrednicele şi simpaticele doamne: E. Markakis si P. Matişan au pregătit delicioase gustări, prăjituri şi cozonac românesc, pe care le-au servit celor prezenţi. Nu a lipsit nici un gustos vin servit de D-l Ticacenco. Societ. Cult. aduce călduroase mulţumiri tuturor acelora care au făcut donaţii în folosul şi sprijinul organizaţiei.

Ceremonia a luat sfârşit la orele 9.00 seara într'o atmosferă veselă plăcută şi cordială. □

Corespondent

Prestigioase "Academii" CU ŞI FĂRĂ TELEFOANE

——George DRAGU——

Vă aduceţi aminte de "Simba"? O academie "prestigioasă" iniţiată de Ceauşescu, susţinută de Ceauşescu, transportată în ţară de Ceauşescu ca să onoreze cu "Premiul de Pace" pe tovarăşul Ceauşescu?

Vă aduceţi aminte de nu mai puţin prestigioasa "Academia Anversane", tot din Roma, care de asemenea o oferit un Premiu de Pace tovarăşului ocupat cu aplanarea conflictelor dintre latitudini şi meridiane?

Am scris despre aceste "prestigioase" necunoscute care n'au nici adresă şi nici telefon, şi despre care oficialităţile dela "Ministerul Bunurilor Culturale" din Capitala Italiei, nici n'au auzit.

Pentru a nu se repeta povestea cu medalii primite dela felinar, ambasada reseristă din Roma, a fost, de data asta, mai prudentă.

A căutat un confecţionar de "Premii" cu adresă şi telefon.

Bingo!

L-au găsit! Este dl. Fiore Sollini, un "sufletist", căruia i-a murit nevasta şi el, în loc să se ocupe de spiritism ca să stea de vorbă cu răposata, s'a apucat să confecţioneze decoraţii, medalii, premii, etc.

De asemenea dl. Fiore-sufletistul, cu mintea lui proprie, a născut "Fundaţia Alianţa Mondială pentru Pace Ignis-Ardens", şi s'a auto-avansat "Secretarul ei general".

După o conferinţă tumultuoasă şi aprigi discuţii de unul singur, dl. Fiore a decis să acorde celuilalt "Secretar General" (mai puţin sufletist) prestigiosul premiu "Ignis-Ardens"... cu unanimitate de voturi.

Ziarele, radio şi TV -ul din ţară s'au grăbit să afişeze cât de mare, lat şi apreciat este tovul Niculae care a primit al 3-lea glorios "Premiu de Pace".

Dar pe când zaiafetul era în toi, o gazetă "Notize radicali" şi un post de radio, tot italian, au anunţat (29 Ianuarie) că premiul pentru pace şi solidaritate internaţională, primit de preşedintele Nicolae Ceauşescu, a fost conferit de "Fantomatica Fundaţie Ignis-Ardens, constituită dintr'o singură persoană pe nume Fiore Sellini, care s'a autonumit secretarul ei general"

Sic transit, Niculae, gloria "Premiilor de pace!"

ASOCIAŢIA ROMÂNO-CANADIANĂ DIN OTTAWA, CANADA

O nouă asociaţie culturală română a luat fiinţă la începutul anului acesta în capitala Canadei, Ottawa.

Printre cei ce au luat parte la înfiinţarea acestei asociaţii, sunt următorii: John Zaharia, Nicholas Pora, Raymond Alexis Comnene, Lawrence Gafenco, Gabriela Gref Innes, Rodica Saghbini, Cornel Constantinescu, Ilie Popescu şi Sergiu Cioiu.

Adunarea propriu zisă de constituire a asociaţiei va avea loc în ziua de 24 Mai 1987, orele 16,00, în Amfiteatrul Universităţii Sf. Paul, 233 Main Street, Ottawa, unde sunt invitaţi să participe toţi Românii din Ottawa şi împrejurimi.

Corneliu Constantinescu,
Membru Fondator

SPIONII RESERIȘTI LUCREAZĂ PENTRU UNIUNEA SOVIETICĂ

"VOLUBILA ŞI SUSPECTA NINA"

Presa franceză a descris cu lux de amănunte rețeaua de spionaj ruso-română din Franța. Pe data de 16 Martie 1987 au fost arestate șase persoane: Pierre Verdier, inginer, șeful unui institut de statistică, Antoneta Manole, de origină română, secretara lui Pierre Verdier, Jean Michel Hauri, Serge Notheaux, Ludmila Varighina de origină rusă și Michel Fleury. Rețeaua de spionaj era condusă de un ofițer sovietic diplomat al ambasadei Uniunii Sovietice, Valerii Konorev. Centrul acestei rețele de spionaj era în orașul Rouen, având ca scop sustragerea de documente secrete dela uzina Societății Europene de Propulsie, cu sediul la Vernon, care fabrica motoarele rachetei "Ariane".

Sub titlul "Volubila și suspecta Nina", ziarul Le Monde din Paris din 24 Martie 1987 publică un lung articol referitor la acest caz de spionaj, în care rolul principal l-a jucat agenta româncă Antoneta Manole.

In cele ce urmează, reproducem largi extrase din acest documentat și semnificativ articol :

" Ea este micuță și "prosperă" după un eufemism curat românesc. Volubilă și unduioasă, Antonetei Manole îi place să se împăuneze cu rochii strânse pe corp și bătătoare la ochi.

Lăsându-și liber lungul său păr negru, această tânără femeie extrem de guralivă poate la alegere, să fie extrem de simpatică ori de-a dreptul detestabilă. In orice caz, dând impresia unei studente silitoare, ea se înscrie la finele anilor 1970, la cursul lui Ioan Titus Bărbulescu, pe atunci conferențiar de limba și literatura română la Sorbona. "Ea comunica puțin cu ceilalți studenți de origină română și venea totdeauna la cursuri însoțită de soțul ei Serge Notheaux, un blond gigant care părea complet dominat de ea și căreia îi sorbea vorbele" își amintește fostul profesor.

Contramaistru, Srge Notheaux întâlnise viitoarea lui soție, la începuturile anilor 1970, pe malurile Mării Negre, unde-și petrecea vacanța și unde ea lucra ca ghid oficial pentru străini în calitate de funcționară a oficiului de turism român, după obținerea unei diplome de inginer dela Facultatea de Construcții din Bucuresti.

Indrăgostire pe loc și început de idilă: tânăra soție strică atunci logonda cu un Român pentru a se căsători cu Serge Notheaux pe care, apoi, îl urmează acasă la el, la Rouen. Antoneta Manole devine Nina Notheaux: o căsătorie mixtă ca multe altele ? Nicidecum, fiindcă, foarte repede, întreprinzătoarea Nina "gata mereu să facă servicii", după spusele fostului ei profesor, hotărăște să înființeze o asociație culturală România-Normandie, al cărei scop oficial era acela de a face mai bine cunoscută țara sa de origină noilor prieteni normanzi.

Pe cât se pare, foarte legată de serviciile culturale ale ambasadei, Nina Notheaux propune atât "vizite culturale" în România le prețuri care sfidau orice concurență, precum și organizarea la Rouen de conferințe cu un caracter istoric și literar, care atrag repede atenția și suspiciunea atât a exilaților români instalați în regiune cât și a antenei locale a DST-ului (Direcția supravegherii teritoriului, adică serviciul de contra-spionaj), care de mai mulți ani supraveghea activitatea acesteia.

Dacă un număr de Români din exil sunt prieteni ai tinerei femei, care se pare că din Rouen face apologia regimului din București și dacă aceștia între timp încep a se distanța de ea, Direcția Supravegherii Teritoriului o plasează sub supraveghere discretă, punând în același timp în gardă pe acei care par a fi foarte seduși de farmecul Ninei. Se pare că tinerei femei nu-i e teamă de nimic, în timp ce soțul ei, în șomaj de șase ani, închide ochii pentru moment asupra extravaganțelor soției.

Fără îndoială totuși, mai puțin avertizați, numeroși sunt încă aceia care se lasă atrași de activitățile Ninei Notheaux, ale cărei reuniuni culturale sunt aclamate de presa locală: exuberanta Nina cu rochiile așa de bine ajustate, al cărei fermecător accent ne amintește de Elvira Popescu, face lucrurile bine. In afară de călătorii și de conferințe, ea organizeză de asemenea numeroase cocteiluri și lasă să se înțeleagă că raporturile sale sunt excelente cu elita din Rouen.

Poetă de asemenea în momentele sale de inspirație, ea proslăvește amorul și prietenia, nostalgia codrilor români și a prieteniilor pierdute, publicând chiar o culegere de poezii întitulată Cântece de dragoste editată în România și prefațată de poetul Petre Ghelmez, responsabilul unei publicații de propagandă, Tribuna României, destinată Românilor din străinătate și distribuită de ambasadele române.

Antonetta Manole à son arrivée, hier, au palais de justice de Rouen, où elle a été entendue par le juge d'instruction. (Photographie REUTER.)

De două ori, în Februarie 1983 și în Decembrie 1985, Ioan Titus Bărbulescu a acceptat să țină la Rouen conferințe cu subiecte din istorie la cererea studentei sale. Cu această ocazie, primit la sediul asociației, care de fapt era în casa familiei Notheaux, un mic pavilion fără pretenții, situat într'un cartier rezidențial din Rouen, și cu această ocazie el a putut admira foarte completa bibliotecă compusă din opere în românește a cuplului.

Bărbulescu a remarcat cu această ocazie absența totală din bibliotecă a oricărei opere literare de "opoziție" la regimul din București, dar în același timp a observat, alături de edițiile recente ale marilor clasici români, o impresionantă colecție de opere rare, cu un tiraj limitat, imprimate în România și rezervate cercetătorilor autorizați de regim. La sfârșitul celei de a doua conferințe, Dl Bărbulescu huiduit de un public ostil și acuzat de Serge Notheaux că "este trimis de serviciul de contraspionaj DST", a părăsit în pripă sala, dându-și seama în sfârșit, că fusese victima unei curse întinse de gazde.

La rândul său o "oarecare" presă română se interesează de o bună bucată de vreme de activitatea Ninei Notheaux. Astfel, în numărul său din Noembrie 1982, jurnalul Fundației pentru Europa al lui Constantin Drăgan, Europa și Neamul Românesc salută, "activitatea culturală merituoasă de valorizare și popularizare a valorilor culturale ale României" desfășurată de asociația Ninei Notheaux. De asemenea, în numărul său din Octombrie 1983, aceeași publicație laudă "intervențiile inspirate" ale Antonetei Notheaux cu ocazia simpoziomului "Cantacuzino, un prinț valah din secolul al șaisprezecelea" organizat de ACIFER (Asociația culturală internațională a Statului român), fondată de Constantin Drăgan, acest prieten intim al lui Nicolae Ceaușescu, care trăieste în Italia, unde dirijează o importatntă casă de editură Nagard. El vizitează în mod frecvent România, unde fiecare din vizitele sale este salutată de presa oficială. El este titularul unei catedre de "marketing" la Universitatea din Timișoara, în Sud-Vestul României.

Mai recent, în numărul său din 1 Octombrie 1986, Tribuna României consacră două articole și o fotografie asociației România-Franța și felicită Le Pionnier, organul oficial al asociației, publicație pe care "entuziaștii" săi membri o editează cu multă grijă și competență. Tribuna Româniai reproduce de asemenea lista articolelor publicate de Le Pionnier, cea mai parte fiind consacrate păcii.

Pentru observatorii mai lucizi ai exilului român, întreaga activitate a asociației Franța-România, nu lasă nici un dubiu asupra scopurilor și obiectivelor sale: dacă figura aproape folclorică a Ninei Notheaux făcea pe unii să zâmbească, în schimb relațiile sale strânse cu serviciile culturale ale ambasadei române din Paris, faptul, după unii că ea proceda "ca cea mai nebună dintre fidelii regimului" precum și bunăvoința de care se pare că ea beneficia din partea presei de propagandă destinată Românilor din străinătate, o făceau suspectă. "Ea acționa cu multă neîndemănare și într'un mod care bătea la ochi pentru o persoană care se găsește astăzi în inima unei afaceri de spionaj" spun unii dintre cei care au cunoscut-o. □

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

LAUDĂ CU TARIF!

După ce-a rezolvat criza alimentară reducând raţia de pâine şi-a pus capăt frigului şi întunericului reducând consumul energiei electrice cu 20% şi al gazului cu 30%, tov. Îndrumător s'a apucat să rezolve problemele internaţionale oferind sfaturi salvatoare (în ţara se oferă decrete, N.R.)...

"Preşedintele Nicolae Ceauşescu, făuritorul României moderne înalt promotor al păcii şi progresului în lume" "...ziare şi reviste din diverse ţări şi continente relevă, în ample articole, contribuţiile de mare însemnătate, acţiunile consecvente şi ferme ale României socialiste, ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu (Rom. Lib. 23 Februarie 1987).

"Marii idei din concepţia preşedintelui Nicolae Ceauşescu, de largă audienţă internaţională..." (Rom. Liberă, 27 Februarie, 1987).

Printre "ziare şi reviste din diverse ţări" care văd în tovul Nciolae: "Un om al păcii, o proeminentă personalitate a vieţii politice mondiale..." se numără şi revista "La Revue Parlementaire".

Dar iată că din Londra (R.L. Anul 111, nr. 3 ne vine ştirea că "Ambasadele comuniste din Paris au cumpărat La Revue Parlementaire" şi că RSR contribue cu o sumă anuală de 120.000 de franci la susţinerea "prestigioasei" reviste care susţine pe nu mai puţin prestigiosul Preşedinte al RSR-ului.

O fi Ceauşescu rău de plată când e vorba să plătească pe muncitori sau să-şi plătească datoriile externe, dar când e vorba de a-şi plăti lăudătorii, el este prompt şi galant.

CINE MINTE?

In RSR au circulat zvonuri că lipsa de energie s'ar datora "tovarăşilor" dela Răsărit care nu şi-au achitat obligaţiile de a furniza energia prevăzută în contract.

Moscova--foarte sensitivă--intr'o emisiune de radio în limba română, a desminţit ştirea afirmând c'a trimis în România chiar mai *multă* păcură, electricitate şi gaze naturale decât în anul 1985.

Indiferent cine minte, Românul suferă, şi primul vinovat rămâne tot tovarăşul Ceauşescu. Inainte de a cheltui energie cu noile construcţii, trebuia să aibă grijă ca populaţia să aibă destul energie.

ŞANTAJ CU ACOPERIRE

Inregistrăm ultimul caz de şantajare a turiştilor: Un autobuz cu 65 de excursionişti din Iugoslavia a fost oprit la graniţă. Ora 5 dimineaţa! Ofiţerul de serviciu a cerut fiecăruia să plătească 10.000 dinari, taxa de intrare. (cca $23 de căciulă la schimbul oficial, N.R.). Pasagerii au explicat căci, conform legii valutare din Iugoslavia, ei nu au bani. După tergiversăride 3 ore şi jumătate, şi insulte aduse pasagerilor, a venit un alt ofiţer, alte insulte "...lepădături iugoslave, vă vine el, Gaddafi, de hac", etc. ca până la urmă să arunce pe jos paşapoartele (ştampilate cu viza de intrare) şi să nu dea voie autobuzului să plece, confiscând totodată ziarele iugoslave....

După 7 ore şi jumătate de aşteptare a apărut şeful vămii, care şi-a cerut scuze şi, ca să satisfacă pe turişti, a rupt în faţa lor gradele de pe uniforma ofiţerului, etc.

Smecheria este ieftină, şi veche.

Dacă pasagerii ofereau banii ceruţi, sau chiar mai puţin, atunci "onestul" şef de vamă, în loc să smulgă gradele ofiţerului, ar fi împărţit dinarii.

DUPĂ ARMATĂ... JUSTIŢIA

Pentru asigurarea energiei, Ceauşescu a dat ordin ca armata să fie răspunzătoare de cărbunele extras din mine, etc.

Acum, pentru respectarea sutelor de mii de contracte economice, Ceauşescu a dat ordin că ele să cadă în raza Ministerului de Justiţie care va primi copie după orice contract încheiat.

Cei care nu-şi vor îndeplini obligaţiile vor fi astfel pedepsiţi de lege.

Un contract trebue respectat atunci când partenerii, liberi şi de bună voie, cad de acord.

Un contract în RSR are un singur partener: guvernul, care impune contractul şi cetăţeanul este silit să-l semneze. Deci aşa zisul "contract" nu-i în realitate decât o nouă lege asupritoare, măsluită sub titlul de "premieră organizatorică".

CONVORBIRILE ECONOMICE ROMÂNO-AMERICANE

Agenţia Agerpres ne informează că pe data de 23 Martie 1987 au avut loc la Bucureşti discuţii economice între Primul Ministru al României, Dimitrie Ancuţa şi o delegaţie de oameni de afaceri americani, în vizită în România.

Delegaţia americană a fost condusă de Robert Robertson, Vicepreşedintele Corporaţiei Occidentale Internaţionale, Conducătorul Consiliului Economic Româno-American şi Preşedintele Organizaţiei de Oameni de Afaceri Americani pentru Relaţii Internaţionale (ABIT).

Delegaţia americană a fost formată din reprezentanţi a circa 90 de firme americane care au relaţii economice cu România: Ford, Du Pont, Dow Chemical, Pepsi Cola, Amax, etc.

La discuţii au participat de asemenea Ilie Văduva, Minsitrul român pentru Comerţul Exterior, reprezentanţi ai diferitelor ministere şi companii ale Comerţului Exterior din partea României, Roger Kirk, ambasadorul USA la Bucureşti şi membri ai ambasadei americane la Bucureşti.

Discuţiile au subliniat necesitatea întăririi cooperării şi relaţiilor comerciale între cele două state participante.

In aceeaşi zi a avut loc primirea oficială a delegaţiei americane condusă de Robert Robertson de către preşedintele N. Ceauşescu.

In timpul convorbirilor au fost examinate diferitele aspecte ale relaţiilor româno-americane şi în special de cooperare şi colaborare economică română americane.

Discuţiile au subliniat rolul important al Consiliului Economic Româno-American în dezvoltarea relaţiilor bilaterale bazate pe principiile independenţei naţionale şi a neamestecului în treburile interne, egalitate în drepturi şi avantaje multilaterale.

ENERGIA "COMPARATĂ"

Consumul de energie defineşte şi nivelul de viaţă.

Mai multă electricitate înseamnă mai multă lumină, căldură, întrebuinţarea aparatelor electro-casnice, a televizorului, etc.

O comparaţie între RSR şi celelalte surori socialiste vecine:

In RSR consumul casnic e de 6.4% (după ultimul "Decret" actualmente este şi mai redus, cca. 5%), Bulgarii consumau-încă înainte de criza de energie din R.S.R. - de trei ori mai multă electricitate decât Românii, Ungurii de 4 ori, Germanii din Răsărit de 4.5 ori mai mult iar fraţii germani de dincoace de zidul dela Berlin consumă energie de 8 ori mai multă.

TAXE DE CELIBATAR

Printre cei care trebue să-şi plătească luxul de a rămâne celibatar sunt puţinii călugări şi călugăriţe ce-au mai rămas în RSR.

...BOTEZAT ÎN SÂNGE

Istoria se repetă. Matematicianul Botez a fost din nou grav bătut, pe o stradă din Bucureşti, de huliganii "necunoscuţi" ai securităţii.

Botez a fost lăsat în mijlocul străzii, plin de sânge. Mai târziu unii trecători au chemat salvarea şi matematicianul a fost transportat, în stare gravă, la spital.

"Crima" profesorului Botez (47 de ani) e că a arătat pe baze de cifre şi logică... că industria oţelului şi petrochimiei au fost costisitoare şi iraţionale.

De asemenea el cere ca intelectualii să poată să critice constructiv acţiunile guvernului. Dacă în RSR nu există o pluralitate politică, să existe una intelectuală ca să se evite catastrofele economice. ☐

EFICIENŢE CONCENTRATE

"Jurnalul cumpărătorului este închis în biroul şefului", regulile "Igienico-sanitare" sunt neglijate. "Unele preparate nu corespund reţetarului... mesele erau debarasate..." Se folosea un "cântar dereglat" iar clienţii primeau mai puţin rest.

Nu trebue să colinzi multe localuri ca să completezi o listă atât de lungă cu reclamaţii, e destul să vizitezi bufetul "Express" din Piaţa Rahovei, Bucureşti. (Compilat din Inf. Buc. 6 Martie 1987).

REVOLUŢIA AGRARĂ ŞTIINTIFICĂ BAZATĂ PE "PATRU COPITE PUTERE"

"Pregătirile pentru campania de primăvară intră în faza finală" Foto:România Liberă

La Durău, lângă Ceahlău se proiectează amenajarea unei pârtii de ski în lungime de 1970 metri cu o diferenţă de nivel de 450 metri. Primul tronson de 450 m a fost dat în folosinţă. (România Liberă).

In acelaşi timp ziaristul Mark Wallington (The Sundau Times, London) scrie că luminaţiile resorturilor de ski, sunt doar în broşurile de reclamă. Am mers, spune ziaristul, într'o Sâmbătă seara, de-a lungul străzii principale din Sinaia fără să găsesc un singur felinar aprins".

"Să nu vă fie frică. Atâta vreme cât suntem mulţi, ei n'au ce să ne facă". Conţinutul unui manifest împărţit în Bucureşti. Manifestele sunt oferite discret străinilor din faţa hotelurilor. Un astfel de manifest a căzut în mâna ziaristului dela "Sud-deutsche Zeitung" care remarcă: "Ceauşescu este unul din ultimii şefi de partid de inspiraţie stalinistă".

O lămâie în Bucureşti este o raritate. La negru se plăteşte peste o sută de lei. Despre portocale, banane, etc., unii copii nici nu ştiu că există.

Lipsesc ouăle de pe piaţă. De Sfintele Sărbători ale Paştelui s'au găsit ici şi colo.

"Informaţia Bucureştiului" făcând o anchetă în incinta pieţii "Progresul" constată: "...o bună parte dintre produse nu sunt de cea mai bună calitate; altele s'au depreciat deoarece vânzătorii nu s'au îngrijit să le protejeze în nopţile geroase: cartofii, ceapa, merele se vând loalaltă..." Ca întotdeauna vinovaţi sunt vânzătorii c'au lăsat cartofii să îngheţe şi nu tov. Ceauşescu care a dat ordin să se salveze energia!

Alexandrina Găinuşe, tovarăşa de prin diferite ministere, a fost mazilită. Ultimul post: Ministerul Industriei Uşoare. Seful suprem a acuzat-o că n'a produs destul. Acum "găinuşa" cotcodăceşte pe din afara fotoliului ministerial.

Comparativ cu numărul animalelor, RSR a avut mai multe anul trecut (conform recensământului din 1987) decât în 1985 dar cu toate acestea rezultatul "nu este în concordanţă cu sarcinile şi obiectivele puse în faţa agriculturii de secretarul general al partidului..."

BRASOV--A început construcţia primului tronson al liniei de tramvai care va lega cartierele muncitoreşti "Tractorul" şi "Steagul roşu" cu centrul oraşului. In Apus tramvaiul a fost înlocuit cu autobuzul, iar în San Francisco, tramvaiul e o atracţie pentru vizitatori. In RSR vom ajunge (tot pe linia progresului ceauşist) la "tramvaiul cu cai".

In raportul Departamentului de Stat American se evaluează că numărul celor arestaţi în România, din motive politice, ar fi de câteva mii. In acest număr se cuprind cei care au protestat contra guvernului, au încercat să treacă graniţa, condamnaţi de parazitism (după ce guvernul i-a dat afară din serviciu, N.R.) şi cei "acuzaţi" c'au săvârşit delicte economice.

Pentru banii depuşi la CEC se oferă o dobândă "la vedere" de 3%.

Guvernul se laudă că s'a mărit teritoriul agricol din judeţul Constanţa. Această mărire a putut fi posibilă deoarece ţăranii au fost forţaţi să-se mute la blocuri. Rând pe rând se distruge tradiţia satului românesc. Ţăranii sunt siliţi să semneze că se mută de bună voie şi că nu au nici o pretenţie la averea care o "donează".....

Aproape 200.000 de Saşi din Transilvania au părăsit România. Cei mai mulţi (cca. 150.000 sunt în Germania de Apus; în Austria vreo 18.000, iar restul în Statele Unite şi Canada).

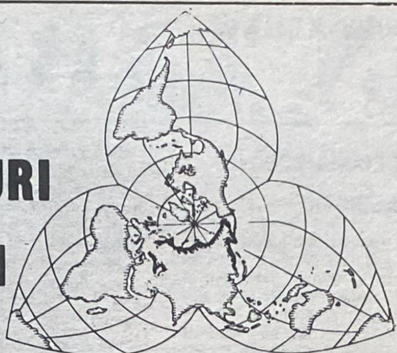
"In unele blocuri, dela ora 7 dimineaţa până la ora 6:30 seara este întreruptă complet alimentarea cu energie electrică a părţilor comune" (Informaţia Bucureştiului). Scările, culoarele--fără ferestre-- zac în întuneric. Singura excepţie fiind ascensoarele. De asemenea se cere "patriotic" să se renunţe la utilizarea aparatelor electrocasnice.

Alături de jurnalul de perete dela instituţii, etc., acum sunt afişate în holurile multor imobile tabele zilnice în care sunt relevate căile de economisire şi câtă electricitate s'a consumat ieri sau alaltăieri. Asta pentruca să se ridice moralul populaţiei ce până acuma discuta doar unde va găsi pâine şi carne.

Zece soldaţi români, care fugiseră în Ungaria, cu arme cu tot, au fost prinşi, dezarmaţi şi înapoiaţi regimului din Bucureşti. Ei îşi făceau stagiul militar la Capleni şi Beruieni, comune din Nord-Vestul ţării.

Două fete, ambele de 16 ani, ce se aflau în turneu cu trupa "Circului din Bucureşti" au reuşit să scape de sub supravegherea securistului, şi au cerut azil în Statele Unite. Una din fete, Carmen Georgescu va relua gimnastica, iar cealaltă Iulia Cătrinoiu, îşi va continua studiile, ea doreşte să devină medic.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

REACTUALIZĂRI CULTURALE

Campania începută de Gorbaciov a fost repede sesizată de paznicii culturii sovietice. Si fiindcă este vorba de "deschidere", au fost deschise safe-urile literare și din hârtiile înegrite de vreme, a fost scoasă la iveală o palidă imagine a poetei Anna Ahmatova, un poem antistalinist, "Requiem", considerat imnul subversiv al celor care au suferit sub Stalin. Poemul a apărut pentru prima dată în întregime în numărul din Martie al revistei literare "Octiabr", dar revista a fost pusă în vânzare în prea puține chioșcuri. (Libertate, dar "mao cu modestia").

Tragica viață a Annei Ahmatova este bine cunoscută Rușilor anticomuniști. Poetă de certă valoare literară în Rusia țaristă, era considerată o stea a poeziei înainte de revoluția bolșevică. Total interzisă după revoluție, suferă întreaga teroare comunistă. Soțul ei, poetul Nicolai Gamilev, sfârșește în 1921, în fața unui pluton de execuție bolșevic, iar fiul ei, istoricul Lev Gamilev, este deținut în închisoare. Ea însăși este urmărită de poliția secretă și trăiește în mizerie, fără a abandona chemarea poeziei. Scrie ascuns, pentru ea, drama poporului rus și o parte din poeziile ei au ajuns în lumea liberă printre care și poemul "Requiem", apărut în Apus, înainte de moartea poetei, în 1966.

Vor avea curajul editorii ruși să publice operele cenzurate până acum, ale lui Essenin, Ahmatova, Pasternak, Soljenițân și a multor altora din Inchisoarea Popoarelor, Uniunea Sovietică?

STATISTICA MIZERIEI

Comitetul Crizei Populației din Washington a dat publicității un comunicat referitor la "Indexul Internațional al suferințelor umane".

Studiul se bazează pe cifre numerice obținute după analiza a 10 indicatori: produsul național pe cap de locuitor, rata inflației, creșterea forțelor de muncă, creșterea urbanizării, mortalitatea infantilă, consumul de calorii pe cap de locuitor, accesul la apă potabilă, consumul de energie, alfabetizarea și libertatea personală.

Mizeria a fost gradată dela 0 la 100. In urma acestui studiu, țara cea mai evoluată, cu cel mai scăzut grad de mizerie este Elveția iar țara cu cea mai mare mizerie din lume este Mozambic. Primele 10 țări civilizate cu cel mai scăzut grad de mizerie sunt: Elveția 4, Germania Federală 5, Luxemburg 6, Olanda 7, Statele Unite ale Americii 8, Austria 9, Canada 9, Belgia 9, Danemarca 9 și Japonia 10.

Cel mai mare grad de mizerie se află în următoarele 10 țări: Mozambic 95, Angola 91, Afganistan 88, Ciad 88, Mali 88, Ghana 87, Somalia 87, Niger 85, Burkina Taso 84, și Republica Africii Centrale 84.

Din datele de mai sus se vede clar că țările africane orientate spre comunism, aflate sub jugul Moscovei, dețin prioritate în mizeria populației.

BEATIFICAREA CALUGĂRIȚELOR UCISE DE COMUNIȘTI

La 29 Martie crt., Papa Ioan Paul al II-lea, a făcut cinci noi beatificări. Trei dintre acestea sunt foste călugărițe carmelite, ucise de comuniști, în Spania, când "se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Cristos". Ele sunt: Sora Maria Pilar de San Francisco de Broja, care abia împlinise 58 de ani, când a fost ucisă; sora Maria Angeles de San Jose, de 31 ani și sora Teresa de Nino Jesus, de 27 de ani. Ele au fost prinse și împușcate la 24 Iulie 1936, când au plecat dela Mânăstirea St. Joseph de Guadalajara, în urma ocupării orașului de către bandele comuniste.

Ceilalți doi beatificați sunt: Cardinalul Marcelo Spinola y Maestre, Arhiepiscop de Sevilla, decedat în 1906 și Părintele Manuel Domingo y Sol, decedat în 1909. Beatificarea lor a fost făcută pentru felul în care s'au dedicat total, venind în ajutorul săracilor și celor în suferință.

Mișcarea creștină din Spania, a cerut de mult beatificarea a peste 1000 de preoți și călugări uciși de comuniști în Războiul Civil din Spania, dar Papa Paul al VI-lea a calmat această mișcare în 1964, pentru a nu agrava politica de reconciliere din Spania. Cândva se vorbea și de o acțiune similară pentru martirii români Moța și Marin. Ar fi cazul ca această idee să fie repusă în discuția forurilor competente.

DEMISIA LUI BRANDT

Willi Brandt, fost Cancelar al Republicii Federale a Germaniei și - surprinzător- laureat al Premiului Nobel pentru Pace, controversată figură în politica de după război, a demisionat din funcția de președinte al partidului de opoziție social democrat din Germania Apuseană. In locul său a fost ales Hans J. Vogel, care reprezintă latura ce se opune fuzionării cu comuniștii din paritdul ecologic. Legăturile lui Brandt cu stânga comunistă și politica sa de deschidere spre Răsărit, au cauzat multe rele Germaniei Apusene, orientată, până la venirea lui Brandt la putere, de clara viziune a lui Konrad Adenauer.

O ÎNFRÂNGERE RUȘINOASĂ

UNA DIN BATERIILE SOVIETICE SA-6 CAPTURATE

Puternica bază aeriană OUADI DOUM a trupelor de ocupație libiene din Ciad, situată la aproximativ 900 km Nord de capitala N'Djamena, a fost ocupată pe data de 23 Martie a.c. de forțele Ciadului. Victoria trupelor Ciadului este socotită spectaculară, datorită imensului echipament militar capturat în valoare de aproximativ 500 milioane de dolari. Baza U.D. era apărată de 4.000 de soldați libieni, înconjurată de o zonă fortificată. Trupele lui Kaddafi au lăsat pe teren 20 de bombardiere și peste 200 de tancuri, toate în condiții de operare.

Conservatorii militari francezi și reporterii străini care au vizitat această bază au fost surprinși de inaptitudinea forțelor lui Kaddafi, care echipate cu armament extra modern, nu au reușit să respingă atacul trupelor Ciadului, dotate cu armament mult inferior. Peste 1.200 de Libieni au fost omorîți, o parte au fost capturați, iar restul au fugit în debandadă.

Pentru Kaddafi, înfrângerea din Ciad a armatei sale moderne, dotate cu cele mai noi tipuri de avioane sovietice, tancuri, arme și rachete, reprezintă o problemă serioasă, care poate duce la frământări interne, oprind cel puțin "aventurile" dictatorului din Libia.

CATASTROFE TĂINUITE

Abia târziu, agenția de știri TASS, a transmis că cei doi căpitani ai vaselor care s'au ciocnit în Marea Neagră, unde și-au pierdut viața 448 de persoane, au fost condamnați pentru crimă din neglijență, la maximum de pedeapsă, 15 ani închisoare.

Vadim Marcov de 56 ani, era căpitanul vasului de pasageri Amiral Nakimov iar Victor Tcacenco de 44 ani, era căpitan pe vasul comercial Piotr Vasiev. La 31 August 1986, cele două vase s'au ciocnit și vasul de pasageri, aflat în croazieră, s'a scufundat în 8 minute. Grija pentru "proprietatea socialistă" a făcut ca TASS să mai transmită că cei doi căpitani au fost condamnați "să plătească și câte 60 mii de dolari americani, fiecare, pentru daune aduse statului". Cât privește cele 448 de victime, morții cu morții...

ALTĂ ȚARĂ DĂRUITĂ COMUNIȘTILOR

China comunistă și Portugalia au anunțat la 23 Martie crt. că au ajuns la înțelegere ca Portugalia să cedeze Chinei la 20 Decembrie 1999, teritoriul Macao, pe care îl stăpânește de 450 de ani.

După Hong Kong, primit pe gratis dela Englezi, urmează acum Macao, pe care China comunistă (de ce nu Taivan?) îl primește civilizat și îmbogățit, fără să facă cel mai mic efort. Cine de-a dreptul uimitor cu câtă ușurință tratează Occidentul teritorii populate, fără nici un plebiscit.. Să îndrăznească acest Occident să pretindă o palmă de pământ dela comuniști și va înțelege cum acționează în sens invers, "coexistența pașnică" și "detenta".

TRĂDARE DE PATRIE

Sergentul Clayton Lonetree și caporalul Arnold Bracy, care făceau parte din personalul de pază al Ambasadei americane din Moscova, au înlesnit ca agenți ai KGB-ului să intre în incinta Ambasadei americane, când personalul de serviciu era plecat, iar ei erau însărcinați cu paza ambasadei, fiind de gardă. Rușii au achiziționat un bogat material secret și au instalat aparatură de spionaj electronică în ambasada americană, pentru a înregistra și transmite toate mișcările Americanilor. Nu se cunosc încă toate pierderile suferite de Americani, iar cazul este fără precedent în Statele Unite. Si toate acestea pentru faptul că sergentul Lonetree s'a îndrăgostit de spioana sovietică Violeta Seyna, care lucra ca personal civil sovietic, la ambasada americană.

NIMIC NOU ÎN PRAGA

Vizita lui Gorbaciov în Cehoslovacia nu a schimbat cu nimic politica regimului comunist din această țară.

Cehoslovacii sperau ca, urmare acestei vizite, Praga va fi obligată să adopte o "liberalizare" a situației interne.

Mihail Gorbaciov a venit în Cehoslovacia ca să țină un discurs despre dezarmare, și nu ca să-și impună reformele pe care el visează să le aplice în Uniunea Sovietică.

Președintele Gustav Husak își dă bine seama că în Cehoslovacia nu se poate vorbi despre o "liberalizare", care sigur ar duce din nou la "O nouă primăvară" ca cea de pe timpul lui Alexander Dubcek din anul 1968. De fapt, regimul comunist din Cehoslovacia este astăzi mai pro-stalinist decât acel al lui Antonin Novotny, predecesorul lui Dubcek.

MORALĂ COMUNISTĂ

Poliția de moravuri din Moscova, are o listă de 3500 de prostituate între 14-70 de ani, care activează în capitala socialismului victorios. Toate măsurile luate de autorități n'au fost în stare să oprească "vânzarea de plăceri" relatează Sovietscaia Rosia. Ceea ce era numit pe vremuri un viciu capitalist a devenit o practică normală comunistă. Si încă nu se știe ce se întâmplă la comitetul central.

LUPTELE DINTRE IRAN ȘI IRAK CONTINUĂ

In cursul lunii Aprilie a.c., forțele iraniene au mai cucerit încă 8 km. patrați de teritoriu irakian, din fața orașului Basra, plătindu-l cu vieți omenești.

Unii experți militari din Occident și Asia cred că această luptă a fost doar începutul unei ofensive majore iraniene, pregătită de luni de zile, care trebue să aibă loc înainte de începerea sezonului secetos, care ar favoriza pe Irakieni.

Cronica internațională

ÎNTRE ZÂMBET ȘI PISTOL

—George AUGUSTIN—

Paralel cu întărirea poziției sale pe plan intern, Gorbaciov nu neglijează relațiile de politică externă. Desfășurând pe o perspectivă largă, politica sovietică, el utilizează din nou clasicele manifestări rusești, dela zâmbetul fotogenic până la barbara bombardare a campurilor de refugiați afgani, din Pakistan.

Nu s'a schimbat încă nimic în requisita teatrului sovietic. Piesa este aceeași, doar actorii sunt alții. Si Apusul aplaudă ca la premieră, vechiul spectacol cunoscut din prolog în final. Va fi oare și Femeia de Oțel, păcălită?

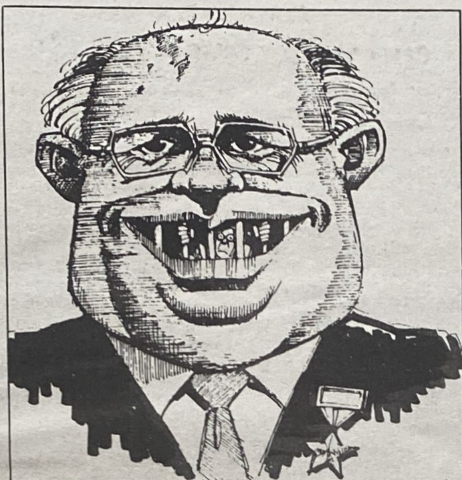
Incadrându-se perfect în protocol, doamna Thatcher, a ținut totuși să fie clar înțeleasă dela început, că n'a venit la Moscova de dragul icrelor negre și a șampaniei. Precizia cu care a punctat -în discuțiile cu liderii sovietici și la televiziunea sovietică- problemele în litigiu, relațiile Est-Vest și problema Afganistanului, a făcut ca Gorbaciov să accepte destul de ușor că există o problemă acută a Afganistanului, care trebue rezolvată "pe căi diplomatice". Aceasta, după ce bombardierele rusești au distrus campuri de refugiați afgani în Pakistan.

Pentru a-i convinge pe Apuseni de sinceritatea intențiilor sale de reforme și liberalizare, Gorbaciov a supralicitat varianta Hrușciov de acum cca 30 de ani. A eliberat un infim număr de prizonieri politici, a ridicat domiciliul obligatoriu savantului Zaharov și a introdus o schimbare în sistemul electoral sovietic.

Pentru prima dată a fost admis accesul străinilor în regiunea și orașul Magadan, oraș ridicat pe urmele dispărute ale fostului lagăr de exterminare de pe fluviul Kolyma, din regiunea de Nord-Est a Siberiei. In acel lagăr și-au sfârșit zilele milioane de nevinovați pe timpul lui Stalin.

Grupul de ziariști admis să viziteze Magadanul, a fost condus de agenți KGB, îmbrăcați în costume normale de ghizi, care dădeau explicații destul de amănunțite despre dezvoltarea acelei regiuni, una din marile exploatări a minelor de aur sovietice. Despre un singur fapt evitau să dea realții ghizii politruci, cuprinși de amnezie subită, la întrebări:- Ce a fost aici în trecut?

Mai mult, secretarul de partid al provinciei Magadan, Alexandr Bogdanov, a răspuns, iritat de întrebări: -"Am trăit acea perioadă și pagina ei a fost întoarsă. Nu găsesc necesar să se vorbească despre ea"! Interesant că acest răspuns a fost dat și de un responsabil al postului Europa Liberă, când i s'a cerut să includă în emisiunile către România și un program al foștilor deținuți politici: - Ce rost mai are să vorbim de trecut?

Despre ce s'a imtâmplat în acea perioadă de care tovarășii nu vor totuși să vorbească, aflăm din datele furnizate de cartea lui Robert Conquest: "KOLYMA: The Arctic Deaths Camp". Corespondentul Bill Keller, care îl citează pe Conquest, scrie că în lagărele de exterminare, condițiile de viață brutale, impuse de comuniști, constau printre altele din: regimul alimentar de exterminare prin înfometare, durata zilei de muncă de 16 ore, lipsa de îmbrăcăminte pentru iarna polară, pentrucă se lucra în zdrențe la o temperatură de minus 60 de grade Fahrenheit (minus 50 grade Celssius).

Este interesant de reținut și optica politică americană de pe timpul acela. Iată ce spune Conquest: "Vice Președintele american Henry A. Wallace, a trecut pe aici în 1944, când Statele Unite și Uniunea Sovietică erau aliați în al doilea război mondial.

Domnului Wallace i-a fost prezentat un spectacol aranjat dinainte, de pionieri fericiți. Deținuții au fost închiși în barăcile lor, iar turelele de pază au fost date jos. Paznicii, politruci grași, bine hrăniți, au fost îmbrăcați în haine de deținuți pentru a impresiona pe American de condițiile umane în care sunt ținuți deținuții.

La întoarcere, Vice Președintele a declarat că a fost impresionat de robustețea minerilor, de salariul bun cu care erau plătiți iar calitatea peștilor din fluviul Kolyma, cu care au fost serviți oaspeții, a declarat el, m'a făcut să înțeleg despre puterea care conduce acest câmp minier".

Iată perioada despre care Rușii nu vor să vorbească! Ce cuprinde această perioadă? Circa șaizeci de milioane de nevinovați, uciși sistematic de comuniști.

Teribilul Holocaust, care trebue dat uitării.

Nu de 60 milioane de morți trebue să se vorbească, ci de indigestia lui Nelson Mandela din pensiunea sud-africană.

Vizita Premierului britanic în Uniunea Sovietică a fost bine aleasă ca timp și condiții politice. Poziția Marei Britanii este mai robustă ca oricând.

In timp ce Gorbaciov face o grea echilibristică de întărire în interior și de diversiune în afara țării, Thatcher, vine cu rezultatul unei politici precise, pozitive, ajunsă la cel mai înalt grad după cel de al doilea război mondial.

In primul trimestru al acestui an, șomajul a scăzut în Marea Britanie dela 13% la 11%, dobânda a scăzut dela 11.50% la 9.50%, iar rata inflației a scăzut sub 5%, în timp ce produsul global a crescut cu 2.85% pe an, record pentru țările lumii libere, comparând cu Japonia și Italia 2.7% iar SUA, Franța și Germania Federală, 2.5%.

De pe această poziție, Margaret Thatcher, poate juca rolul de cel mai indicat reprezentant al lumii libere în dialogul cu Gorbaciov.

***

Dacă pe plan general de perspectivă, politica occidentală își urmează cursul ei, pe plan local, agitații sterile, demagogice și lipsite de simțul realității, atrag atenția strategiei politice occidentale și trag semnale de alarmă.

Un asemenea caz s'a întâmplat la sfârșitul lunii Martie, cu năbădăiosul premier grec Papandreu. Lipsit de gravitatea responsabilitățții care apasă pe umerii unui conducător de stat, Papandreu se joacă de-a politica. Tactica sa caldă-rece-potrivită, îi descalifică funcția.

Venit la putere cu masivul suport al stângii comuniste, pentrucă se angajase să lichideze bazele americane din Grecia, și-a dat seama că acest fapt nu era posibil fără a atrage după el, grave consecințe. Bazele americane au rămas iar el a mai cerșit niște dolari. Grecia a pornit însă, sub conducerea sa, pe panta decăderii. Inflația a atins 20% pe an, șomajul este în creștere, iar investițiile stagnează de teama naționalizării.

Pentru a distrage atenția poporului dela criza din țară, Papandreu a anunțat la începutul anului, naționalizarea consorțiului petrolier canadian, "North Aegean Petroleum Company" și secularizarea averilor mânăstirești. Drept urmare, Biserica greacă n'a participat la sărbătoarea guvernamentală din 30 Martie, lărgind ruptura dintre Biserică și guvern.

Pe de altă parte, Turcia, aflând de intenția de naționalizare a societății petroliere, a trimis un vas de explorare marină de petrol, în Marea Egee, protejat de două vase de război.

Papandreu a ripostat cu un truc politic. Pentru a-și căpăta creditul politic pierdut, a dat alarma că Turcii sunt gata de atac. Teama de Turci, mai mult decât dragostea de "patrida", i-a făcut pe Greci să uite de lipsuri și să fie gata de apărare. Papandreu a amenințat iar cu desființarea bazelor americane, dar atât Americanii cât și partenerii din NATO, n'au luat în serios amenințarea Grecului, dar și-au dat seama că în frontul de Sud-Est al Pactului Atlantic, s'a strecurat un urmaș îndepărtat al calului troian... □

Efemeride

A trecut mai bine de un sfert din acest an. Urmează solstițiul de vară și după aceea declinul zilei, lunecând spre sfârșitul anului. De regulă, odată cu declinul zilei, urmează și declinul posibilităților în activitatea strategiei politice dar mai cu seamă militare. Pentrucă oricâte dezamăgiri am avut până acum, mai credem (greșit poate) că o ciocnire militară între forțele care își dispută conducerea lumii, este inevitabilă. Să ne ierte "luptătorii pentru pace" că nu credem o iotă din "pacifismul" lor.

Este bine cunoscut faptul că în orice fracțiune de secundă, supra-puterile mondiale, semi-puterile și, mini-puterile, care stăpânesc părți din planeta noastră, aflate în stare de veghe, pot riposta împotriva oricărei acțiuni venite prin surprindere. Tot atât de cunoscut este însă și faptul că starea vremii joacă un rol important în marile acțiuni de desfășurare a forțelor. Tragicul accident de acum un an al navei spațiale americane, a demonstrat că nici tehnica cea mai înaintată nu este scutită de condițiile atmosferice.

Comentăm această situație, pentrucă orice s'ar întâmpla pe plan diplomatic, noi nu credem în nici o înțelegere cu Rușii. Chiar când garanția poate veni dela Lady Thatcher. Pace nu va fi pe pământ atâta timp cât centrul de acțiuni în destabilizarea lumii dela Moscova, continuă să fie viu și să se întărească, folosind dibaci, toate contradicțiile care apar în lumea liberă.

De peste 40 de ani, omenirea trăiește în continuă nesiguranță iar în țările ocupate de comunism, victimele se numără cu zecile de milioane.

De peste 40 de ani, omenirea este înșelată că Occidentul luptă împotriva comunismului și bolșevismul este întărit cu masivul ajutor din Occident.

Hrăniți cu grâu american și canadian, înzestrați cu tehnică apuseană, apărați și încurajați de stânga liberală din Occident, Rușilor nu le rămâne decât să-și pregătească în liniște, cadrele de spioni și agenți diversioniști, pentru exterior și o puternică armată în interior, cu care să atace când cred de cuviință, țările de unde primesc ajutor.

Crescuți de mici în creșe politizate, îndopați cu o doctrină destructivă, propovăduitoare a urii și instruiți dur în stagiul militar, tinerii din Uniunea Sovietică acționează ca niște roboți, oriunde îi va tirmite ordinul comitetului central.

Lăsați de capul lor, drogați și amețiți de zgomotul unor tam-tam-uri care le distrug și nervii și sistemul de judecată, o bună parte din tineretul apusean este lipsit de orice busolă, obsedat doar de posibilitatea de a-și satisface plăcerile, oferite abundent de societatea de consum.

Stagiul militar în America, este facultativ și plătit! Ce poți aștepta dela un ostaș care abia așteaptă să treacă termenul de angajare pentru a-și lua banii?

Este încă uimitor faptul, cum reușesc instructorii americani să instruiască niște tineri veniți de pretutindeni - cu idei diferite sau fără nici o idee - cu care să realizeze acte de vitejie și sacrificii ca cele din războaiele purtate în Coreea și Vietnam. Dacă masa de Americani conștienți, bravi și corecți, mai reușește să dea asemenea eroi, inconștiența și ticăloșia își afirmă și ele prezența.

Centrul vital și nervos american, este atacat direct și puternic. Selecția cadrelor s'a dovedit incapabilă sau inconștientă. Undeva sus, domnește confuzia. Altminteri nu este de înțeles cum a fost posibil ca un trădător ca Pollard să ajungă necontrolat până la cele mai sensibile informații de securitate națională.

Cum a fost posibil ca niște Rusoaice comune, agente ale KGB-ului, să ajungă să lucreze la ambasada americană din Moscova și în postură de surogate mata-hari, să-i păcălească pe găgăuții ostași de gardă să-i lase pe rafinații spioni ruși să lucreze ca la ei acasă în safe-urile cu secrete ale ambasadei?

Succesul obținut de natașele și catiușele moscovite, le-a dat curaj Rușilor să acționeze și în alte capitale. Ori cea mai ușoară activitate de spionaj rusesc este posibilă în Germania Occidentală, țară cu o administrație teritorială proprie, dar cu condamnabila interdicție de suveranitate -rezultat al capitulării necondiționate și al nesemnării Tratatului de Pace care dăinuie de 42 de ani.

In fața acestei situații, capabilii funcționari secreți americani sunt legați de mâini și de picioare, prin niște curioase amendamente care interzic C.I.A., orice activitate de anvergură, neaprobată de Comisia Specială a Senatului. Ori, cum până acum nici o pisică cu clopoței nu a prins șoareci, succesul acțiunilor americane, se apropie de rezultatul aflării quadraturii cercului și a pietrei filosofale.

Acestui fapt care îi pune pe Ruși în poziție superioară față de Occident, se datorește insistența lor pentru discuții și căi de rezolvare diplomatice, rezultat cunoscut și dirijat de ei cu anticipație, spre punctul zero.

Nici în acest an nu sunt semne de limpezire a apelor.

Va obține Bucureștiul și de data aceasta clauza națiunii celei mai favorizate? Are toate șansele!

Pentru Occident, periculos rămâne Generalul Pinochet din Chile. A avut curajul să răstoarne un regim comunist și aceasta nu se iartă!

CRONICA VREMII

PRETEXTE

—Ion BOIERU—

Cu mulțimea de mijloace de comunicații, de care dispune epoca noastră, devenim contemporani cu toate marile și semnificativele întâmplări din orice colț al lumii. In fiecare zi suntem acoperiți de grămezi imense de telegrame și reportaje, care vin "de peste tot" și ne spun "de toate", încât este greu să descifrăm o linie de direcție a lumii de astăzi. Din uriașele aglomerări de informații și vești senzaționale, fiecare alege pe cele care sunt conforme cu preocupările sau ideologia sa (atât ziariștii, cât și cititorii sau oamenii politici, fac acest lucru). Incearcă să desprindă un sens, o legătură și un punct de sprijin pentru poziția și drumul său personal. Toate întâmplările din lume sunt numai pretexte pentru noi, care ne oferă șanse de a legitima vederile, teoriile și principiile care ne călăuzesc în intimitatea judecăților noastre.

Să alegem din sacul de evenimente, la întâmplare, câteva din aceste pretexte, ca să ilustrăm punctul nostru de vedere.

Reducerea armelor atomice, este o chestiune complicată, pe care numai specialiștii o pricep, în toată complicația ei. Cu toate acestea, fiecare dintre noi are soluții și justificări pentru o poziție sau alta (nu explicații, deoarece ar fi dificil și sofisticat). Liberalii și stângiștii își însușesc, de cele mai multe ori, vederile și propunerile sovietice, prin însăși natura ideologică la care au aderat, voit sau prin hazardul snobismului lor; conservatorii sunt suspicioși față de ofertele sovietice și invocă în favoarea lor experiențele de după 1945, în relațiile cu Moscova; cei mai mulți, așa zisele "masse populare", sunt în afară de aceste preocupări, tangenta lor este superficială și ocazională; categoria "anti-nuclearilor" este o categorie specială, căci are un caracter militant, agresiv și oricât idealism ar incita manifestările lor, acestea au un caracter utopic și prin unilateralitatea lor pot cauza un dezastru al întregii omeniri; "anti-nuclearii" servesc într'o formă directă interesele sovietice, fie prin deliberare, fie prin naivitate.

Democrație sau totalitarism. Acestea sunt două forme de guvernământ care își dispută întâietatea și se confruntă peste tot, în toate colțurile lumii. Si este ciudat, chiar absurd, că se întâmplă așa. Roosevelt a făcut o alianță cu Sovietele - un regim totalitar în forma cea mai specifică - ca să lichideze totalitarismul german, al ideologiei național-socialiste. Tările democratice își apără regimul lor, ca formă civilizată de guvernare în fața agresiunii crescânde și perseverente a totalitarismului sovietic. Sovietele n'au renunțat, sub nici o formă, cu nici o centimă, la totalitarismul lor, așa cum ar fi fost natural și logic, după alianța cu America lui Roosevelt. Dimpotrivă, Moscova a devenit mai totalitară și a fost legitimată de "țările aliate", ca o formă de guvernământ validă.

Este democrația de azi, din țările în care se practică forme democratice, în stare să se confrunte cu totalitarismul sovietic ? In principiu, da; este capabilă să facă o opoziție eficace și să țină totalitarismul Moscovei, pe tușă, la periferia politicii internaționale. Adică, să-l țină izolat în țarcul său. In principiu, dar nu în realitate. Pentrucă democrațiile lumii libere se întemeiază pe ideea de libertate, în structura societății lor. In cadrul societăților libere, se pot manifesta cele mai variate ideologii și credințe politice și se pot forma cele mai diversificate partide politice, care fărâmițează unitatea națională. In societățile democratice se flutură toate steagurile ideologice, chiar și acelea care subminează însăși fundamentele democrației, și metalitățile democratice nu au nici curajul și nici puterea necesară să se apere de valurile anarhice ale ideologiilor destructive ale formelor de democrație existente. Prin "libertatea" democratică s'a îngăduit instalarea unei "tiranii stângiste", în interiorul societăților care își reclamă drepturile democratice de organizare. Această "tiranie stângistă" dictează, prin mijloacele de informare pe care le-au acaparat, toate actele de viață publică; firește, în numele libertății, dar nu acordă libertate, nicidecum, și altora care s'ar găsi pe alte baricade și ar vorbi în numele altor ideologii. Libertatea a fost monopolizată -într'un adevărat stil totalitar- de către grupurile de stânga, în aproape toate țările democratice. Si, aceste grupuri stângiste folosesc orice pretext pentru a înlătura libertatea altora și pentru a apăra și promova totalitarismul sovietic.

Aceste pretexte sunt selectate și utilizate, sub forma de bombardament cu caracter senzațional, dintre cele mai banale întâmplări. Sau, pe de altă parte, întâmplări și situații grave, de semnificații morale și umanistice, sunt declasate până la banalitate, cu intenție sau fără intenție. In orice caz, această banalizare contribue într'o manieră esențială la formarea unei stări de confuzie, care deci mărește numărul șanselor de a găsi pretexte pentru obiectivele grupărilor de stânga.

Decadența morală contemporană, este tratată sub formă de pretext, de către toți comentatorii, pentru a consolida propria lor situație, de principiu sau ca stare de fapt. Adevărul este clar și fără îndoială acesta: există o decadență morală a Occidentului și nu se poate ieși din ea decât prin măsuri radicale, curajoase si sănătoase, adică morale. Dezbaterea asupra principiilor morale, care să guverneze opera de refacere morală este clădită și ea, tot pe categoria pretextelor, pe care le alege fiecare, individ sau grup, după propriile interese și considerații. O întrebare simplă ar putea aduce clarificările imperative, mai ales când vorbim de Occident: ce fel de morală a structurat viața culturală, spirituală și politică din Occident ? Care au fost bazele morale ale Occidentului de până acum ? Nimeni nu poate tăgădui că Occidentul s'a definit și și-a clădit civilizația și cultura pe morala creștină. In vârtejul haosului pe care l-a adus decandența morală de azi în Occident, să avem curajul de a ne întoarce la legile de viață creștină.

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0706-8365

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLECTAȚI CU LITERE DE TIPAR)

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE ....

PRENUMELE ....

STRADA/Nr ....

ORAȘUL .... STATUL/PROVINCIA ....

COD POȘTAL .... ȚARA ....

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE:

$30 ÎN SUS -ABONAMENT DE SPRIJIN-
$25 PENTRU EUROPA ȘI INSTITUȚII
$20 CELELALTE CONTINENTE

NOTE SI COMENTARII

SĂ NE AMINTIM DE TRIANON

ZIARUL MAGHIAR din Statele Unite, "MAGYARSAG", publica în numărul său din 16 Noembrie 1984, următorul articol, pe care, pentru informarea cititorilor noștri, ne permitem a-l reporoduce mai jos în întregime:

"La 4 Iunie 1920 a fost semnat la Trianon dictatul de pace, denumit TRATAT DE PACE. De atunci nu mai există Ungaria, ci numai Ungaria ciuntită. De atunci, peste 4 milioane de Maghiari suferă sub jug în statele succesorale. De atunci, multe sute de mii de Maghiari au preferat toiagul pribegiei în locul asupririi, iar în prezent sunt răspândiți în toată lumea, dar măcar trăiesc liberi".

"Fără îndoială, Trianonul inseamnă pentru istoria Ungariei o catastrofă la fel de mare ca ocupația otomană. Mult mai mare decât năvălirile Tătarilor care n'au durat decât doi ani, iar țara s'a vindecat repede în urma lor. In pofida acestui fapt, în Ungaria nu este permis să te plângi de Trianon, nu este permis nici măcar să reamintești de revizuire. La ordinul Moscovei, pe care regimul dela Budapesta îl urmează atât de fidel, frontierele actuale sunt imuabile, deoarece au fost trasate la Yalta de către Stalin și reîntărite apoi de Brejnev. Nouă emigranților, ne revine deci, din nou misiunea de a lupta împotriva nedreptăților dela Trianon, acolo unde se poate și cât ne permit puterile. Această misiune nu trebue să o uităm cât trăim!"

Ceea ce uită însă ziarul s'o spună, este că la Trianon, în anul 1920, s'a făcut în fine dreptate României, pentru care au îndurat cea mai tiranică moarte, tribunii ardeleni, Horia și Cloșca, trași pe roată, pentrucă au îndrăznit să se ridice împotriva blestematei asupriri austro-maghiare. Dacă atunci ar fi existat drepturile omului, fără doar și poate, Ungaria ar fi fost pusă în rândul celor mai barbare țări din lume.

Această stare de lucruri este însă generală. Maghiarii depe întreg mapamondul ducând unitar și bine organizat o campanie . înverșunată anti-românească. Citim astfel în "Saptămâna müncheneză" din 9 Octombrie, următoarele: "In mod special merită menționată luarea de poziție - în paginile engleze ale revistei "Românul Liber" (n.n.) a D-lui Ion Rațiu, Președintele Uniunii Românilor Liberi, împotriva scrisorii contesei Listowell adresate cotidianului "The Times", care întreba, în contextul dezbaterilor privind sancțiunile de aplicat Africii de Sud, "de ce, de exemplu, nu se iau măsuri și împotriva altor state, de exemplu a României, unde, în provincia Transilvania, li se renegă drepturile culturale și naționale la 2.250.000 de Maghiari".

"Dl. Ion Rațiu pune punctul pe i, reluând cifra de 1.600.000 de Maghiari locuitori ai României, persecutați la fel ca și ceilalți locuitori ai României de către partidul comunist, dintre care mulți sunt maghiari. Campania care a induș pe mulți în eroare, inclusiv pe D-na Listowell, este anti-românească și nu anti-comunistă. A fost plină de succes pe plan mondial în cursul ultimilor ani din cauza emfazei puse după Helesinki pe respectarea Drepturilor Omului (drepturi care sunt negate în România tuturor cetățenilor) și din cauză că nici un democrat român nu dorește să apară, chiar pe departe, drept apologet al detestatei dictaturi a lui Ceaușescu. Campania prezentă este numai cea mai violentă și plină de succes a celor câteva izbucniri anti-românești de când Transilvania a devenit românească, prin dorința vastei sale populații la 1 Decembrie 1916".

Noi, am spus-o și o repetăm: nu suntem anti-maghiari, nu-i dușmănim, dar credem sus și tare că în aceste zile de grea cumpănă, când, atât ei, cât și noi, stăm pe aceleași baricade de luptă, se impune a lăsa deoparte ori ce ranchiună de ordin sectar, detrimentare luptei noastre împotriva celui mai mare dușman al nostru și al întregii omeniri: comunismul ateu.

Ce ne ajută oare, în lupta comună pe care o ducem împotriva celor mai mari dușmani ai creștinătății, când noi ne batem pe o temă ce a fost deja rezolvată la Trianon, prin care s'a dat drept Românilor să incorporeze la țara lor de baștină, o provincie cu majoritatea populației ei românești: Transilvania.

Nu, nu ne îndoim că, atât Maghiarii din România de astăzi, cât și Românii, sunt victime ale aceluiași regim dictatorial, al lui Nicoale Ceaușescu.

La Trianon, s'a făcut dreptate României, ceea ce nu mai poate fi dusă înapoi, oricât s'ar strădui Maghiarii de peste hotare.

Nicolae NOVAC